

Rakennus- ja ympäristölautakunta

10.10.2018

Aika 10.10.2018 klo 18:00 - 19:00

Paikka Halikon virastotalon kahvio, os. Hornintie 2-4, Halikko

Käsitellyt asiat

§	Otsikko	Sivu
125	Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus	3
126	Pöytäkirjan laatiminen ja tarkastaminen sekä tiedoksi antaminen kunnan jäsenelle	4
127	Asioiden käsittelyjärjestyksen hyväksyminen	5
128	Vihreän valtuustoryhmän aloite nuorisovaltuuston aloiteoikeudesta	6
129	Lounais-Suomen aluehallintoviraston ratkaisu kanteluasiassa	9
130	Poikkeaminen rakennuksen olennaisesta teknisestä vaatimuksesta, 734-639-1-305, ratsastusmaneesi	11
131	Salon kaupungin ympäristönsuojelumääräykset	17
132	Ympäristölupa, K & T Saari, kiven murskaus, ma Antti 734-661-5-32, lupa 3-2018	20
133	Yhteiskäsittelylupa, Esko Gustafsson Oy, Kyrönmäki 734-606-7-19, lupa 2-2018	58
134	Maa-aineslupien vakuuksien hyväksyminen	87
135	Viranhaltijapäätökset	88
136	Tiedoksi tulleet	89

Osallistujat

	Nimi	Klo	Tehtävä	Lisätiedot
Läsnä	Saari Ismo	18:00 - 19:00	puheenjohtaja	
	Hellsberg Ralf	18:00 - 19:00	1. varapuheenjohtaja	
	Alanko Kaarlo	18:00 - 19:00	2. varapuheenjohtaja	
	Aaltonen Tapio	18:00 - 19:00	jäsen	
	Hammar Noora	18:00 - 19:00	jäsen	
	Lautiala Arja	18:00 - 19:00	jäsen	
	Puopolo Saija-Reetta	18:00 - 19:00	jäsen	
	Rahikkala Virpi	18:00 - 19:00	jäsen	
	Tekkala Kalle	18:00 - 19:00	jäsen	
	Mielikäinen Juha	18:00 - 19:00	varajäsen	
Poissa	Fontell Matti		jäsen	
	Kuisma Seppo		jäsen	
	Lindholm Sanna		jäsen	
	Pihakivi Sanna		jäsen	
Muu	Vallittu Pertti	18:00 - 19:00	kaupunginhallituksen edustaja	
	Susi Antti	18:00 - 19:00	nuorisovaltuuston edustaja	
	Veck Heidi	18:00 - 19:00	asiantuntija	
	Ranki Janne	18:00 - 19:00	esittelijä	
	Koskinen Eeva	18:00 - 19:00	pöytäkirjanpitäjä	

Allekirjoitukset

Salossa 15. lokakuuta 2018

Ismo Saari
PuheenjohtajaEeva Koskinen
Pöytäkirjanpitäjä**Käsitellyt asiat**

125 - 136

Pöytäkirjan tarkastus

Salossa 15. lokakuuta 2018

Kaarlo Alanko
Pöytäkirjan tarkastajaKalle Tekkala
Pöytäkirjan tarkastaja**Pöytäkirja nähtävillä**

Tarkastettu pöytäkirja pidetään nähtävillä yleisessä tietoverkossa alkaen tiistaina 16. lokakuuta 2018.

Sini Salminen
Toimistosihteeri

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus**Rakennus- ja ympäristölautakunta 10.10.2018 § 125**

Kuntalain 103 §:n mukaan kokous on päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet jäsenistä on saapuvilla.

Esityslista on lähetetty toimielimen päättämällä tavalla neljä päivää ennen kokousta.

Rakennus- ja ympäristövalvonnan johtaja:

Rakennus- ja ympäristölautakunta toteaa kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätös:

Rakennus- ja ympäristölautakunta hyväksyi esittelijän päätösehdotuksen.

Pöytäkirjan laatiminen ja tarkastaminen sekä tiedoksi antaminen kunnan jäsenelle**Rakennus- ja ympäristölautakunta 10.10.2018 § 126**

Rakennus- ja ympäristölautakunnan § 5 päätöksen mukaan pöytäkirja tarkastetaan kokousta seuraavana maanantaina kaupungintalon infopisteessä, os. Tehdaskatu 2 ja sen tarkastaa kaksi kokouksessa tehtävään nimettyä jäsentä.

Tarkastettu pöytäkirja julkaistaan kaupungin yleisessä tietoverkossa kuntalain 140 §:n mukaisesti.

Rakennus- ja ympäristövalvonnan johtaja:

Rakennus- ja ympäristölautakunta valitsee tämän kokouksen pöytäkirjan tarkastajiksi jäsenet Kaarlo Alanko ja Noora Hammar.

Lisäksi rakennus- ja ympäristölautakunta päättää, että tarkastettu pöytäkirja julkaistaan yleisessä tietoverkossa 16. lokakuuta 2018.

Päätös:

Rakennus- ja ympäristölautakunta valitsee tämän kokouksen pöytäkirjan tarkastajiksi jäsenet Kaarlo Alanko ja Kalle Tekkala.

Lisäksi rakennus- ja ympäristölautakunta päättää, että tarkastettu pöytäkirja julkaistaan yleisessä tietoverkossa 16. lokakuuta 2018.

Asioiden käsittelyjärjestyksen hyväksyminen**Rakennus- ja ympäristölautakunta 10.10.2018 § 127**

Rakennus- ja ympäristölautakunnalle on toimitettu kokouksen esityslista. Hallintosäännön 147 §:n mukaan asiat käsitellään esityslistan mukaisessa järjestyksessä, ellei toimitella muuta päätä.

Hallintosäännön 148 §:n mukaan toimitella voi esittelijän ehdotuksesta tai jäsenen ehdotuksesta, jota on kannatettu, ottaa enemmistö päätöksellä käsiteltäväksi asian, jota ei ole mainittu kokouskutsussa.

Rakennus- ja ympäristövalvonnan johtaja:

Rakennus- ja ympäristölautakunta päätää käsitellä asiat ennalta jaetun esityslistan mukaisesti.

Päätös:

Esittelijä täydensi ja muutti päätösehdotustaan seuraavasti:

§129 Lounais-Suomen aluehallintoviraston ratkaisu kanteluasiassa, joka on esitelty käsiteltäväksi salaisella esityslistalla, käsitellään julkisella listalla, sillä asia ei ole salainen.

Rakennus- ja ympäristölautakunta hyväksyi esittelijän täydennetyn ja muutetun päätösehdotuksen.

Kaupunginhallitus	§ 180	23.04.2018
Kaupunginvaltuusto	§ 65	14.05.2018
Rakennus- ja ympäristölautakunta	§ 128	10.10.2018

Vihreän valtuustoryhmän aloite nuorisovaltuuston aloiteoikeudesta

3002/00.01.01.00/2017

Kaupunginhallitus 23.04.2018 § 180

Kaupunginvaltuusto 18.12.2017 § 99

Mira Aaltonen teki Vihreän valtuustoryhmän puolesta seuraavan valtuustoaloitteen:

"Valtuustoaloite nuorisovaltuuston aloiteoikeudesta

Salon vihreä valtuustoryhmä esittää, että nuorisovaltuustolle myönnetään aloitteen teko-oikeus kaupunginvaltuustossa.

Nuorisovaltuuston toiminta on vakiintunut ja heidän edustajansa ovat lautakunnissa puhe- ja läsnäolo-oikeudella. Aloiteoikeus on hyvä tapa aktivoida nuoria mukaan päätöksentekoon.

Mira Aaltonen
Jonna Nyssönen
Kai Schneider
Sari Pesonen
Tuukka Kahila"

Päätös:

Kaupunginvaltuusto päätti lähettää aloitteen kaupunginhallituksen valmisteltavaksi.

Kaupunginhallitus

Valmistelija: hallintojohtaja Irma Nieminen, irma.nieminen@salo.fi, puh. 044 778 2020

Nuorisovaltuusto on lakisääteinen vaikuttajaelin. Siitä on seuraava säännös kuntalain 26 §:ssä:

"Nuorten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien varmistamiseksi kunnanhallituksen on asetettava nuorisovaltuusto tai vastaava nuorten vaikuttajaryhmä (nuorisovaltuusto) ja huolehdittava sen toimintaedellytyksistä. Nuorisovaltuusto voi olla useamman kunnan yhteinen.

Nuorisovaltuustolle on annettava mahdollisuus vaikuttaa kunnan eri toimialojen toiminnan suunnitteluun, valmisteluun, toteuttamiseen ja seurantaan asioissa, joilla on merkitystä kunnan asukkaiden hyvinvointiin, terveyteen, opiskeluun, elinympäristöön, asumiseen tai liikkumiseen sekä muissakin asioissa, joiden nuorisovaltuusto arvioi olevan lasten ja nuorten kannalta merkittäviä. Nuorisovaltuusto tulee ottaa mukaan lasten ja

Kaupunginhallitus	§ 180	23.04.2018
Kaupunginvaltuusto	§ 65	14.05.2018
Rakennus- ja ympäristölautakunta	§ 128	10.10.2018

---

nuorten osallistumisen ja kuulemisen kehittämiseen kunnassa.

Lasten ja nuorten osallistumisesta ja kuulemisesta säädetään nuorisolain (72/2006) 8 §:ssä."

Hallintosäännön 104 §:n mukaan nuorisovaltuusto voi nimetä valtuuston kokoukseen edustajansa, jolla on läsnäolo- ja puheoikeus. Nuorisovaltuuston edustajalla ei kuitenkaan ole läsnäolo-oikeutta valtuuston suljetussa kokouksessa.

Nuorisovaltuustolla on läsnäolo- ja puheoikeus lautakunnissa perustuen lautakuntien omiin päätöksiin.

Nuorisovaltuusto on antanut asiasta seuraavan lausunnon:

"Nuorisovaltuusto kannattaa yksimielisesti vihreiden valtuustoryhmän valtuuston kokouksessa 18.12.2017 tekemää aloitetta aloiteoikeuden antamisesta nuorisovaltuustolle. Aloiteoikeus lisää nuorisovaltuuston merkitystä kaupungin päätöksenteossa. Se lisää nuorison äänen kuulumista antaen sille painoarvoa, ja lisää siten todellista demokratiaa. Aloiteoikeus myös sitouttaa nuorisovaltuuston oman toimintaansa. Nuorisovaltuuston jäsenyys on oivallinen paikka tutustua ja oppia kaupungin asioita koskevasta valmistelusta ja päätöksenteosta. Nuva on aitiopaikka tulevaisuuden päättäjille. Nuorisovaltuuston jäsenillä on mahdollisuus puhe- ja läsnäolo-oikeuteen kaupungin lautakunnissa, mutta aloiteoikeuden myötä nuorisovaltuusto olisi mukana kaikissa päätöksen teon vaiheissa. Valtakunnallisesti ajatellen nuorisovaltuustot eivät ole saaneet vielä kovin laajalti aloiteoikeutta. Vasta muutamassa kunnassa nuorisovaltuusto voi tehdä aloitteita, kuten esimerkkinä Loimaan kaupunki. Salo voisi olla tässä kohdin edelläkävijä. "

Nuorisovaltuustolla on jo nyt oikeus tehdä aloitteita, jotka käsitellään niissä toimielimissä, joille päätösvalta asiasisällön perusteella kuuluu. Valtuustoaloitteessa ehdotettu aloiteoikeus toisi lisäarvona sen, että nuorisovaltuuston edustaja voi tehdä aloitteen toimielimen kokouksessa. Aloiteoikeutta puoltaa nuorten äänen kuuluviin saaminen ja se, että osallistumisella edistetään nuorten kiinnostusta yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen. Lisäksi aloiteoikeus toimielimen kokouksissa antaa nuorisovaltuuston toiminnalle näkyvyyttä.

Kaupunginjohtaja:

Kaupunginhallitus ehdottaa kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättää, että nuorisovaltuuston edustajilla on aloiteoikeus kaupunginvaltuuston kokouksissa ja niiden lautakuntien kokouksissa, jotka ovat hyväksyneet nuorisovaltuuston läsnäolo- ja puheoikeuden kokouksissaan.

Päätös:

Kaupunginhallitus	§ 180	23.04.2018
Kaupunginvaltuusto	§ 65	14.05.2018
Rakennus- ja ympäristölautakunta	§ 128	10.10.2018

Ulla Huittinen Saija Karnisto-Toivosen kannattamana ehdotti, että päätökseen lisätään seuraavaa: Nuorisovaltuuston edustajan tekemän aloitteen tulee perustua nuorisovaltuuston päätökseen.

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti ehdottaa kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättää, että nuorisovaltuuston edustajilla on aloiteoikeus kaupunginvaltuuston kokouksissa ja niiden lautakuntien kokouksissa, jotka ovat hyväksyneet nuorisovaltuuston läsnäolo- ja puheoikeuden kokouksissaan. Nuorisovaltuuston edustajan tekemän aloitteen tulee perustua nuorisovaltuuston päätökseen.

Kaupunginvaltuusto 14.05.2018 § 65

Kaupunginhallitus ehdottaa kaupunginvaltuustolle, että

kaupunginvaltuusto päättää, että nuorisovaltuuston edustajilla on aloiteoikeus kaupunginvaltuuston kokouksissa ja niiden lautakuntien kokouksissa, jotka ovat hyväksyneet nuorisovaltuuston läsnäolo- ja puheoikeuden kokouksissaan. Nuorisovaltuuston edustajan tekemän aloitteen tulee perustua nuorisovaltuuston päätökseen.

Päätös:

Kaupunginvaltuusto hyväksyi kaupunginhallituksen ehdotuksen.

Rakennus- ja ympäristölautakunta 10.10.2018 § 128

Rakennus- ja ympäristövalvonnan johtaja:

Merkitään tiedoksi.

Päätös:

Rakennus- ja ympäristölautakunta hyväksyi esittelijän päätösehdotuksen.

Lounais-Suomen aluehallintoviraston ratkaisu kanteluasiassa

1038/03.06.03/2018

Rakennus- ja ympäristölautakunta 10.10.2018 § 129

Valmistelija: rakennus- ja ympäristövalvonnan johtaja Janne Ranki, janne.ranki@salo.fi, puh. (02) 778 2300.

Lounais-Suomen aluehallintovirasto on tehnyt päätöksen hallintokanteluasiassa koskien Salon kaupungin rakennusvalvonnan tarkastusinsinöörin toimintaa. Rakennus- ja ympäristölautakunta antoi aikaisemmin kokouksessaan 9.5.2018 selvityksen asiasta aluehallintovirastolle.

Oikeusohjeita

Jokaisella on oikeus saada asiansa käsitellyksi asianmukaisesti ja ilman aiheutonta viivytystä lain mukaan toimivaltaisessa tuomioistuimessa tai muussa viranomaisessa sekä oikeus saada oikeuksiaan ja velvollisuuksiaan koskeva päätös tuomioistuimen tai muun riippumattoman lainkäyttöelimen käsiteltäväksi.

Suomen perustuslaissa ja hallintolaissa on säädetty asian käsittelystä ilman aiheutonta viivytystä, mutta hallintoasioiden käsittelyajalle ei ole yleisesti asetettu täsmällisiä vaatimuksia. Aiheeton viivytys on joustava käsite, jonka soveltaminen riippuu mm. käsiteltävän asian luonteesta, vaikeusasteesta ja käsittelyn menettelytavoista. Viivytyksettömyyden tavoitteella ei voida kuitenkaan perustella tinkimistä asianmukaisen ja perusteellisen käsittelyn vaatimuksista. Riittävästi aikaa on varattava asian selvittämiseen ja saadun selvityksen arviointiin.

Aluehallintoviraston arviointi

██████████ palautti korjatun rakennuslupahakemuksen Salon rakennusvalvontaan helmikuussa 2017. Rakennusvalvonta pyysi kaupunkisuunnittelun lausunnon rakennuslupahakemuksen johdosta 10.2.2017. Asiakirjoihin sisältyy kaupunkisuunnittelun lausunto, joka on sisällöltään kielteinen. Tarkastusinsinööri ██████████ on tehnyt 16.3.2018 lupahakemukseen kielteisen ratkaisun, joten hakemuksen käsittelyyn siitä, kun korjattu rakennuslupahakemus oli toimitettu Salon rakennusvalvontaan, kului kaiken kaikkiaan noin yksi vuosi ja yksi kuukausi.

Lupapäätös tehtiin sen jälkeen, kun aluehallintovirasto oli tehnyt selvityspyynnön ██████████ kantelun pohjalta. Aluehallintoviraston selvityspyyntö on päivätty perjantaina 9.3.2018 ja rakennuslupapäätös on tehty seuraavan viikon perjantaina 16.3.2018. Salon kaupungin kirjaamosta saadun tiedon mukaan postitse lähetetty selvityspyyntö on kirjattu saapuneeksi Salon kaupungin kirjaamoon 14.3.2018.

Rakennuslupapäätös tehtiin sen jälkeen, kun aluehallintoviraston

selvityspyyntö oli kirjattu Salon kaupungin kirjaamossa, joten epäselväksi jää, kuinka nopeasti asiasta olisi tehty päätös ilman aluehallintoviraston lähettämää selitys - ja selvityspyyntöä.

Itse rakentamisen osalta hanke on vaatimusluokaltaan matala, eikä siten edellyttänyt rakennussuunnitelmien osalta monitahoista harkintaa. Mutta hankkeen sijainti Varsinais-Suomen tuulivoimavaihe- ja tuulivoimavaihemaa-alueella, joka varattu tuulivoimavaihe- ja tuulivoimavaihe-alueeksi tai vähintäänkin alueelle, jolla tuulivoima -alueella sijoitettaville tuulivoimavaihe-alueille voi olla vaikutuksia, on edellyttänyt rakennuslupaviranomaiselta tavanomaista haja-asutusalueelle sijoitettua loma-asuntoa enemmän harkintaa. Osaltaan rakennuslupaharkintaan kuluneeseen aikaan on vaikuttanut kaupunkisuunnittelulta pyydetty lausunto. Aluehallintovirastoon toimitettu kaupunkisuunnittelun lausunto on päiväämätön, joten sen tosiasiallinen vaikutus hakemuksen käsittelyyn pitkittymiseen ei asiakirjoista selviä. Kaavoitusinsinööri [REDACTED]n mukaan oli rakennuslupa-asia "jäätynyt hänen pöydälleen."

Kielteisiä rakennuslupapäätöksiä tehdään harvoin ja ne edellyttävät usein laajempaa ja syvällisempää harkintaa ja ne on perusteltava huolellisesti, koska niissä puututaan perustuslain suojelemaan omaisuuden turvaan, mikäli rakennusluvan epäämisen syy ei ole selkeä maankäyttö- ja rakennuslain säädösten perusteella.

Ottaen huomioon mitä edellä on todettu lieventävinä seikkoina rakennusluvan käsittelyajan suhteen, aluehallintovirasto toteaa, että noin yhden vuoden ja yhden kuukauden mittainen rakennusluvan käsittelyaika vaatimusluokaltaan matalalle rakennukselle on ylittänyt hallintoasian viivyttyksättömän käsittelyajan eikä rakennuslupapäätöstä ole tehty ilman aiheetonta viivytystä.

Rakennus- ja ympäristövalvonnan johtaja:

Rakennus- ja ympäristölautakunta kiinnittää huomiota rakennuslupa-asioiden käsittelyyn ilman aiheetonta viivytystä.

Päätös:

Rakennus- ja ympäristölautakunta hyväksyi esittelijän päätösehdotuksen.

Poikkeaminen rakennuksen olennaisesta teknisestä vaatimuksesta, 734-639-1-305, ratsastusmaneesi

3140/10.03.00.03/2018

Rakennus- ja ympäristölautakunta 10.10.2018 § 130

Valmistelija: rakennus- ja ympäristövalvonnan johtaja Janne Ranki, janne.ranki@salo.fi, 02 778 2300

Inspecta Oy:n asiantuntija on tehnyt ns. hallilain mukaisen tarkastuksen [REDACTED] maneesin rakenteisiin. Tarkastuksessa havaittiin vakavia puutteita rakenteiden kestävyudessa. Rakennusvalvonta on neuvotteluissaan ohjannut maneesin omistajaa korjaamaan ja vahvistamaan rakenteet niin, että ne täyttävät rakentamisajankohdan määräykset. Korjaus- ja vahvistustoimille on sovittu määräaika 31.10.2018. Maneesin omistaja on hakenut 10.9.2018 lupaa poiketa rakenteiden kestävydestä lumikuorman osalta.

Laki laajarunkoisten rakennusten rakenteellisen turvallisuuden arvioinnista 2015/300 (ns. hallilaki)

1.4.2015 voimaan tullutta lakia sovelletaan ennen tämän lain voimaantuloa rakennusluvan saaneeseen laajarunkoiseen rakennukseen, jota käytetään sen pääasiallisen käyttötarkoituksen mukaan urheilu-, virkistys- tai vapaa-ajan toimintaan, kaupan palvelujen tarjoamiseen tai muuhun vastaavaan kokoontumiseen taikka eläinsuojana, ja joka lisäksi täyttää seuraavat tunnusmerkit:

1) rakennuksessa on laajarunkoinen osa, jonka kerrosala jossain kerroksessa on vähintään 1 000 neliometriä; ja

2) rakennuksen kattokannattajat ovat:

- a) tehdasvalmisteiset ja niiden jänneväli on vähintään 18 metriä; tai
- b) paikalla valmistetut ja niiden jänneväli on vähintään 15 metriä.

Lakia sovelletaan lisäksi ennen tämän lain voimaantuloa rakennusluvan saaneeseen maneesiin, jonka paikalla rakennettujen kattokannattajien jänneväli on vähintään 15 metriä tai tehtaassa valmistettujen kattokannattajien jänneväli on vähintään 18 metriä.

Kiinteistöllä [REDACTED] sijaitsevan [REDACTED] maneesin kantavana runkona on neliöteräsputkista kootut teräsristikkokehät k/k 4 m, joiden jänneväli on 26 m. Halli kuuluu laajuutensa ja käyttötarkoituksensa perusteella hallilain tarkoittamiin rakennuksiin.

Edellä tarkoitetun laajarunkoisen rakennuksen omistajan on huolehdittava, että laissa tarkoitettu pätevä asiantuntija arvioi rakennuksen laajarunkoisen osan keskeisten kantavien rakenteiden turvallisuuden. Asiantuntijan on osoitettava omistajalle kelpoisuutensa arviointitehtävään. Arvioitavan rakennuksen kantavien rakenteiden suunnittelija ei saa

arvioida rakennusta.

maneesin keskeiset kantavat rakenteet on arvioinut 7.3.2018 Inspecta Oy. Tarkastajina ovat toimineet johtava asiantuntija ja asiantuntija . on osoittanut kelpoisuutensa toimittamalla CV:n tarkastuksen liiteasiakirjaksi. on koulutukseltaan diplomi-insinööri ja hänellä on FISE:n myöntämä poikkeuksellisen vaativien teräsrakenteiden rakennesuunnittelijan pätevyys.

Asiantuntijan on arvioitava, onko rakennuksen kantavuuden kannalta keskeisissä rakenteissa vikoja tai puutteita, jotka voivat johtaa rakennuksen tai sen osan sortumiseen. Asiantuntijan on annettava rakennuksen omistajalle todistus tekemästään arvioinnista.

Arviointitodistuksen on sisällettävä:

- 1) perusteltu arvio siitä, onko rakennuksen kantavuuden kannalta keskeisissä rakenteissa havaittu rakennuksen tai sen osan sortuman mahdollistavia vikoja tai puutteita; ja
- 2) suositukset rakenteellisen turvallisuuden kannalta keskeisten rakenteiden seuranta-, hoito-, huolto- ja muiksi kunnossapitotoimenpiteiksi aikatauluineen.

Jos on ilmeistä, että kantavissa rakenteissa todetut viat tai puutteet voivat johtaa rakennuksen tai sen osan sortumiseen, on arviointitodistuksen sisällettävä lisäksi suositukset toimenpiteiksi rakennuksen rakenteellisen turvallisuuden parantamiseksi ja arvio toimenpiteiden kiireellisyydestä.

on allekirjoittanut rakenteellisen turvallisuuden arviointitodistuksen 17.4.2018. Tarkastus on suoritettu Rakennusinsinööriliiton (RIL) ohjeiden mukaan. Arviointitodistus liitteineen on kokousmateriaalin oheisaineistona.

Arviointitodistuksessa on erikseen arvioitu maneesin kantaviin rakenteisiin liittyvät oleellimmat puutteet, jotka estävät kohteen käytön. Kehärakenteen mitoituksessa havaittiin huomattavia puutteita sauvojen mitoituksessa. Osa sauvoista on selvästi alimitoitettuja ja puristussauvat eivät kestä nurjahtamatta. Laskelmien perusteella lumikuorma tulee rajata arvoon 0,8 kN/m² ja lisäksi tulee lisätä nurjahdustukia rakennesuunnittelijan ohjeen mukaisesti. Lumikuorma 0,8 kN/m² vastaa noin 25 cm märkää lunta katolla (märkä lumi noin 300 kg/m³). Vesikatolle tulee asentaa mittatikut, joilla seurataan lumen määrää. Mikäli raja lähenee, tulee lumi pudottaa katolta. Mikäli lumen pudotusta ei suoriteta lumimäärän saavuttaessa 25 cm paksuisen kerroksen, tulee maneesi asettaa käyttökieltoon. Lisäksi laskelmien mukaan kehän ulkonurkan hitsiliitos ei kestä ja se tulee vahvistaa rakennesuunnittelijan ohjeen mukaisesti. Vahvistustöiden jälkeen suoritetaan seurantatarkastus ja korjauksista tulee antaa lausunto rakennuksen turvallisuudesta.

Asiantuntijan on hallilain mukaan ilmoitettava viipymättä rakennuksen omistajalle ja haltijalle, kunnan rakennusvalvontaviranomaiselle ja pelastusviranomaiselle, jos hän arvioinnin yhteydessä havaitsee rakennuksessa tai sen keskeisissä kantavissa rakenteissa vian tai

puutteen, josta aiheutuu välitön vaara henkilöturvallisuudelle.

Asiantuntija [REDACTED] Inspecta Oy:stä on ilmoittanut Salon rakennusvalvonnalle sähköpostilla 18.4.2018 muun ohella, että 7.3.2018 suoritettussa [REDACTED] maneesin laajarunkotarkastuksessa on ilmennyt puutteita, joiden vuoksi Inspecta Oy on lain 300/2015 vuoksi velvollinen ilmoittamaan asiasta rakennusvalvontaan.

Ympäristöministeriön tiedotuskirje

Varsinais-Suomen ELY-keskus on lähettänyt sähköpostilla 7.4.2017 alueen rakennusvalvontoihin tiedoksi ympäristöministeriön tiedotesähköpostin, jonka yhteydessä on luetteloitu YM:n tietoon tulleita hallilain mukaisia kohteita. Ympäristöministeriö kehottaa tiedotteessaan rakennusvalvontaa lähettämään luettelosta löytyvien rakennusten omistajille tiedon, että heidän rakennuksensa rakenteet saattavat olla turvallisuusriski.

Luettelosta löytyy Salon alueelta yhteensä viisi kohdetta, joista kaksi on käyttötarkoitukseltaan maneesoja ja loput ovat varastohalleja. Salon rakennusvalvonta on lähettänyt 4.5.2017 kirjeen listauksessa mainittujen hallien omistajille. Myös [REDACTED] maneesi on ko. listauksessa ja omistajalle on lähetetty tuolloin kirje. Kirjeissä viitataan ympäristöministeriön lähettämään kirjeeseen ja listaukseen sekä tiedotetaan hallien omistajaa heidän velvollisuudestaan huolehtia ns. hallilain mukaisesta kantavien rakenteiden arvioinnista pätevän asiantuntijan toimesta. Hallien omistajia on pyydetty lähettämään kopio asiantuntijaraporteista Salon rakennusvalvontaan.

Neuvottelut kiinteistön omistajan kanssa

Rakennusvalvonnassa on järjestetty neuvottelu maneesin omistajan edustajan kanssa 12.6.2018. Neuvottelun tarkoituksena on käydä läpi Inspecta Oy:n laatimaa tarkastusraporttia ja sopia jatkotoimista. Neuvottelusta on tehty muistio, jonka ovat allekirjoittaneet rakennustarkastaja Janne Ranki ja maneesin omistajan edustaja [REDACTED]. Neuvotteluun osallistui osaksi aikaa myös rakennus- ja ympäristövalvonnan johtaja Esa Nieminen. Hän osallistui neuvotteluun mahdollisten rasiustodistukseen tulevien merkintöjen osalta.

Neuvottelussa sovittiin, että raportissa mainituille korjaustoimenpiteille tulee hakea rakennuslupa kesän 2018 aikana 31.8.2018 mennessä. Rakennuksessa korjataan ja vahvistetaan kantavia teräsrakenteita. Toimenpiteistä tulee teettää suunnitelmat pätevällä teräsrakennesuunnittelijalla. Suunnitelmat liitetään rakennusluvan liitteiksi. Olemassa olevia rakenteita vahvistamalla ei saavuteta vaadittua kantavuutta. Jos halutaan päästä täyteen normien mukaiseen kantavuuteen, on rakenteiden vahvistusten lisäksi tehtävä lisärakenteita esim. lisäämällä kantavia linjoja tai kantavien kehien määrää.

Raportissa mainitaan, että mikäli korjaustoimenpiteitä ei suoriteta ennen lumen tuloa, tulee maneesi asettaa käyttökieltoon. Tähän liittyen Salon rakennusvalvonnassa katsotaan, että määräaika korjaus- ja vahvistustöiden rakennusluvan loppukatselmukselle on lokakuun 2018 loppuun mennessä (31.10.2018). Tilannetta voidaan arvioida uudestaan,

jos talvi on aikainen tai on ilmeistä ettei korjaustoimia tulla suorittamaan ennen lumen tuloa.

Hallin omistajan ensisijainen toive on säilyttää rakennus maneesikäytössä ja että halliin asetettaisiin korjaus- ja vahvistustöiden jälkeen velvoite lumen pudottamisesta. Rakennusvalvonnan kanta on, että hallia ei voida hyväksyä maneesikäyttöön rajoittamalla lumikuormaa arvoon 0,8 kN/m² ja asettamalla lumenpudotusvelvoite. Rajoitteiden siirtyminen tiedoksi hallin tuleville omistajille koetaan riskiksi.

Poikkeamishakemus

██████████ maneesin omistajan edustaja hakee 10.9.2018 allekirjoitetulla hakemuksella rakennus- ja ympäristölautakunnalta poikkeuslupaa, jotta ██████████ maneesin korjaustoimenpiteet hyväksyttäisiin Kiwa Inspecta Oy:n mukaisesti seuraavilla ehtoilla:

- haetaan rakennuslupa korjauksille
- korjaustoimenpiteistä teetetään suunnitelmat pätevällä teräsrakennesuunnittelijalla
- suoritetaan vaadittavat korjaustoimenpiteet
- rakennuksen lumikuorma rajoitetaan arvoon 0,8 kN/m²
- asetetaan lumenpudotusvelvoite (päivittäinen tarkistus, kun lunta sataa)
- maneesin katolle asennetaan mittatikut, joilla lumen määrää seurataan ja rajan lähestyessä lumi pudotetaan katolta
- kiinteistön omistaja ilmoittaa lumenpudotuksen vastuuhenkilön
- maneesin oveen laitetaan asiasta tiedottava kyltti, jotta kaikki maneesia käyttävät henkilöt ovat asiasta tietoisia

Poikkeamista on hakemuksessa perusteltu sillä, että ██████████ toimivalle yrittäjälle on ehdoton edellytys, että käytössä on ratsastusmaneesi. Tallissa on karsinapaikat 29:lle hevoselle, mikä tarkoittaa täydellä kapasiteetilla jopa noin 50 henkilön päivittäistä käyttöä. Talviaikana maneesi saattaa olla säästä riippuen ainoa paikka missä asiakkaat voivat hevosineen liikkua.

Rakennusvalvontaviranomaisen selvitys

Salon kaupungin hallintosäännön mukaan kaupunginhallitus päättää maankäyttö- ja rakennuslain 171 §:ssä säädetystä poikkeamisluvasta silloin, kun kysymys on muusta kuin omakotirakentamisesta tai ranta-alueelle rakentamisesta. Em. tapauksissa poikkeamisen myöntämisestä päättää kaupunkikehityslautakunta. Poikkeamiset valmistellaan tavallisesti kaupunkisuunnittelu –yksikössä, mutta koska poikkeamista ei tässä tapauksessa haeta kaavallisista asioista vaan rakentamisen teknisestä vaatimuksesta, valmistellaan asia rakennus- ja ympäristölautakunnan kautta kaupunginhallitukselle päätettäväksi.

Maankäyttö- ja rakennuslain 166 §:ssä (Rakennuksen kunnossapito) sanotaan muun ohella, että rakennus on pidettävä sellaisessa kunnossa, että se jatkuvasti täyttää turvallisuuden vaatimukset. Rakennusvalvontaviranomainen voi määrätä rakennuksen korjattavaksi. Jos rakennuksesta on ilmeistä vaaraa turvallisuudelle, tulee rakennus määrätä purettavaksi tai kieltää sen käyttäminen.

Poikkeamista haetaan maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) 117 §:stä (Rakentamiselle asetettavat vaatimukset), jossa sanotaan muun ohella, että rakennus on suunniteltava ja rakennettava siten, että rakennus täyttää siihen yleisesti ennakoitavissa oleva kuormitus ja rakennuksen käyttötarkoitus huomioon ottaen 117 a–117 g §:ssä tarkoitettut olennaiset tekniset vaatimukset.

MRL:n 117 a §:ssä (Rakenteiden lujuus ja vakaus) sanotaan muun ohella, että rakennushankkeeseen ryhtyvän on huolehdittava, että rakennus suunnitellaan ja rakennetaan siten, että sen rakenteet ovat lujia ja vakaita, soveltuvat rakennuspaikan olosuhteisiin ja kestävät rakennuksen suunnitellun käyttöiän. Kantavien rakenteiden suunnittelun ja mitoituksen on perustuttava rakenteiden mekaniikan sääntöihin ja yleisesti hyväksytyihin suunnitteluperusteisiin. Rakennus on suunniteltava ja rakennettava siten, etteivät siihen käytön aikana kohdistuva kuormitus aiheuta sortumista, lujutta tai vakautta haittaavia muodonmuutoksia.

██████████ maneesin rakennuslupa on haettu alkuvuodesta vuonna 2000. Rakennesuunnitteluperusteina kuormitusten osalta käytettiin tuolloin 1.3.1998 voimaan tullutta Suomen rakentamismääräyskokoelman (RakMk) osaa B1 Rakenteiden varmuus ja kuormitukset. Kyseinen määräys oli voimassa 1.3.1998–31.8.2014. Suomen Standardisoimisliitto SFS ry on julkaissut elokuussa vuonna 1999 ohjeen ”Lumikuormat Suomessa kunnittain”. Ohje on tarkoitettu helpottamaan ja yhdenmukaistamaan suunnittelutyötä määritettäessä rakennuskohteen lumikuormaa. Viranomaisten RakMk B1 julkaisussa kuormat esitetään karttoina, mutta SFS ry:n ohjeessa esitetään kunkin kunnan alueella sovellettava suurin lumikuorman arvo RakMK:n B1:ssä. ██████████ maneesin rakennuslupa on haettu Perniön kunnan alueelle, joten SFS ry:n ohjeen mukaan tuolloin noudatettava lumikuorma on ollut 2,0 kN/m².

Rakennusvalvontaviranomaisen kanta on, että maneesin rakenteet tulisi korjata niin, että rakentamisajankohdan määräykset täytyisivät. Inspecta Oy:n raportin mukaan rakenteita ei voi vahvistamalla saada kestämaan enemmän kuin 0,8 kN/m². Jos halutaan päästä täyteen määräysten vaatiman lumikuorman 2,0 kN/m² mukaiseen kantavuuteen, on rakenteiden vahvistusten lisäksi tehtävä lisärakenteita esim. lisäämällä kantavia linjoja tai kantavien kehien määrää.

Rakennuksessa oleskelee hakijan mukaan melko suuri määrä ihmisiä ja hevosia. Lisäksi rakennuksen pääasiallinen käyttö ajoittuu talvikuukausille, jolloin lunta saattaa sataa. Näin ollen rakennusvalvontaviranomainen ei voi hyväksyä poikkeamista rakennuksen lumikuorman osalta.

Mahdollinen alennettu lumikuormavaatimus lumenpudotusvelvoitteella tulisi saattaa kiinteistön omistajan tietoon myös siinä tapauksessa, että kiinteistö vaihtaa omistajaa. Tämä voisi tapahtua siten, että Maanmittauslaitos merkitsee velvoitteen kiinteistön rasiustodistukseen, mutta koska maakaari ei tunne tämänkaltaisia merkintöjä, niin merkintää ei voida tätä kautta kirjata ja tiedon siirtämistä kiinteistön tuleville omistajille ei voida pitää luotettavana.

Lumen pudottaminen laajalta kattoalueelta on erittäin haastavaa tietyissä lumiolosuhteissa. Lunta saattaa kertyä nopeaan tahtiin ja tilanne voi muodostua jopa vaaralliseksi lumen pudottajalle itselleen.

Sovellettuja oikeusohjeita:

Laki laajarunkoisten rakennusten rakenteellisen turvallisuuden arvioinnista 2015/300

Maankäyttö- ja rakennuslaki 132/1999: 117 §, 117 a §, 166 § ja 171 §

Suomen rakentamismääräyskokoelma (RakMk): B1, Rakenteiden varmuus ja kuormitukset, 1998

Rakennus- ja ympäristövalvonnan johtaja:

Rakennus- ja ympäristölautakunta päättää esittää kaupunginhallitukselle poikkeamishakemuksen hylkäämistä valmistelusta ilmenevin perustein.

Päätös:

Rakennus- ja ympäristölautakunta hyväksyi esittelijän päätösehdotuksen.

Rakennus- ja ympäristölautakunta	§ 54	11.04.2018
Rakennus- ja ympäristölautakunta	§ 75	09.05.2018
Rakennus- ja ympäristölautakunta	§ 131	10.10.2018

Salon kaupungin ympäristönsuojelumääräykset

2582/11.00.00.02/2017

Rakennus- ja ympäristölautakunta 11.04.2018 § 54

Valmistelija: ympäristönsuojelutarkastaja Hillevi Lehto, hillevi.lehto@salo.fi, 02 778 7805

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 202 §:n mukaan kunta voi antaa paikallista olosuhteista johtuvia, kunnan aluetta koskevia yleisiä määräyksiä. Ympäristönsuojelumääräykset koskevat muuta kuin ympäristönsuojelulain mukaan luvanvaraista, rekisteröitävää tai ilmoitusvelvollista toimintaa. Ne ovat kaupungin rakennusjärjestykseen ja seudullisiin jätehuoltomääräyksiin verrattavissa oleva ohjaava säännöstö.

Salon kaupungilla on voimassa olevat kaupunginvaltuuston 3.9.2012 hyväksymät ympäristönsuojelumääräykset, joita on käytetty pohjana uudistamistyössä. Ympäristönsuojelumääräyksiä on tarkistettu uuden ympäristönsuojelulain 1.9.2014 voimaan tulon, nitraattiasetuksen uudistamisen sekä hajajätevesilainsäädäntöön tehtyjen useiden muutosten vuoksi. Lisäksi käytännön työssä on ilmennyt määräysten tarkistamistarpeita mm. lannan levityksen käytännöissä, uusien pienten eläinsuojien perustamisedellytyksissä, eräiden jätteiden hyödyntämisessä ja meluntorjunnassa.

Valmistelutyöryhmään ovat kuuluneet lautakunnasta puheenjohtajana Ismo Saari sekä jäsenenä Kaarlo Alanko ja Matti Fontell sekä Matti Fontellin varajäsenenä Ralf Hellsberg. Viranhaltijajäsenet ovat olleet Pirkko Paranko, Hillevi Lehto, Timo Alhoke, Janne Ranki, Esa Nieminen ja sihteerinä Eeva Koskinen. Työryhmä on kokoontunut neljä kertaa.

Työryhmän luonnos Salon kaupungin ympäristönsuojelumääräyksiä on oheismateriaalina.

Rakennus- ja ympäristövalvonnan johtaja:

Rakennus- ja ympäristölautakunnalle tuodaan tiedoksi ja esiteltäväksi työryhmän luonnos Salon kaupungin ympäristönsuojelumääräyksiä.

Päätös:

Rakennus- ja ympäristölautakunta merkitsi asian tiedoksi.

Rakennus- ja ympäristölautakunta 09.05.2018 § 75

Valmistelija:

Rakennus- ja ympäristölautakunnan edellisen kokouksen jälkeen luonnok-

Rakennus- ja ympäristölautakunta	§ 54	11.04.2018
Rakennus- ja ympäristölautakunta	§ 75	09.05.2018
Rakennus- ja ympäristölautakunta	§ 131	10.10.2018

---

seen on tehty teknisiä täsmennyksiä johdannossa sekä kohdissa 9.2, 11.3 (perustelut) ja 16.4. Muutokset on esitetty oheismateriaalina olevassa luonnosversiossa, jossa ovat nähtävillä nykyiset ja tulevat määräykset. Muita muutoksia ei ole tehty.

Ympäristönsuojelumääräyksissä on linkki Salon kaupungin karttapalveluun, josta saa tietoa pohjavesialueista ja taajaan rakennetuista alueista sekä kaavoituksesta.

Ennen ympäristönsuojelumääräysten antamista on varattava asianomaiselle valtion valvontaviranomaiselle ja tarvittaessa muille viranomaisille tilaisuus lausunnon antamiseen, kuultava asianosaisia, ilmoitettava vaikutusmahdollisuuksien käyttämisestä ja asetettava yleistiedoksianto sekä tiedotettava valmistelusta kaupungin tietoverkkosivuilla (ympäristönsuojelulaki 202 §).

Esityslistan liitteenä on luonnos Salon kaupungin ympäristönsuojelumääräyksiksi.

Rakennus- ja ympäristövalvonnan johtaja:

Salon kaupungin rakennus- ja ympäristölautakunta päättää asettaa ympäristönsuojelumääräysten luonnoksen nähtäville valmisteluvaiheen kuulemista varten. Kuulemisvaiheen aikana luonnoksesta pyydetään lausunnot Varsinais-Suomen ELY-keskukselta, poliisiviranomaiselta, pelastusviranomaiselta, Liikelaitos Salon Vedeltä, Salon kaupungin ympäristöterveydenhuolloilta, kaupunkikehityslautakunnalta ja maaseutuyksiköltä, Lounais-Suomen jätehuolto Oy:ltä, Lounais-Suomen jätehuoltolautakunnalta sekä Salon Seudun Luonnonsuojeluyhdistys ry:ltä.

Päätös:

Rakennus- ja ympäristölautakunta hyväksyi esittelijän päätösehdotuksen.

Rakennus- ja ympäristölautakunta 10.10.2018 § 131

Valmistelija: ympäristönsuojelutarkastaja Hillevi Lehto, hillevi.lehto@salo.fi, 02 778 7805

Ympäristönsuojelumääräysluonnos oli nähtävillä 21.5. - 20.7.2018. Siitä antoivat lausunnon Varsinais-Suomen ELY-keskus, Lounais-Suomen poliisilaitos, Varsinais-Suomen pelastuslaitos, Liikelaitos Salon Vesi, Salon kaupungin kaupunkikehityslautakunta, Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta ja Salon Seudun Luonnonsuojeluyhdistys ry. Mielipiteitä ei luonnoksesta annettu.

Työryhmä on jatkanut valmistelua ja kokoontunut kerran. Esityslistan liitteenä on työryhmän esitys Salon kaupungin ympäristönsuojelumääräyksiksi, luonnos 10.10.2018. Oheismateriaalina on lausuntoyhteenveto ja vertai-

Rakennus- ja ympäristölautakunta	§ 54	11.04.2018
Rakennus- ja ympäristölautakunta	§ 75	09.05.2018
Rakennus- ja ympäristölautakunta	§ 131	10.10.2018

---

lu, jossa ovat nähtävillä muutokset nykyisiin ympäristönsuojelumääräyksiin.

Rakennus- ja ympäristövalvonnan johtaja:

Rakennus- ja ympäristölautakunta päättää hyväksyä Salon kaupungin ympäristönsuojelumääräysten 10.10.2018 päivätyn luonnoksen ja ehdottaa kaupunginhallitukselle määräysten esittämistä kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi. Määräysten esitetään tulevan voimaan 1.1.2019 alkaen.

Päätös:

Rakennus- ja ympäristölautakunta hyväksyi esittelijän päätösehdotuksen.

Ympäristölupa, K & T Saari, kiven murskaus, ma Antti 734- 661-5-32, lupa 3-2018

2157/11.01.00.00.01/2018

Rakennus- ja ympäristölautakunta 10.10.2018 § 132

Valmistelija: ympäristönsuojelutarkastaja Anne Kari-Nummi, ane.kari-nummi@salo.fi puh. 02 778 7802 ja ympäristönsuojeluntarkastaja Hillevi Lehto, hillevi.lehto@salo.fi puh. 02 778 7805

Asia

Päätös ympäristönsuojelulain mukaisesta ympäristölupahakemuksesta, joka koskee kiven murskaamista. Päätös sisältää ratkaisun ympäristönsuojelulain 199 §:n mukaiseen aloituslupahakemukseen toiminnan aloittamiseksi mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta.

Luvan hakija

K & T Saari Oy, Saarenpiha 10, 20460 Turku

Toiminta, sen sijainti ja kulkuyhteydet

K & T Saari Oy hakee ympäristölupaa soran murskaukseen ja tuotavan murskeen välivarastointiin sekä erilliselle tukitoimintoalueelle. Lupaa haetaan toistaiseksi voimassa olevaksi. Hakemuksen ja suunnitelman on tehnyt Promethor Oy.

Ympäristölupa-alueen kokonaispinta-ala on noin 14 hehtaaria. Se muodostuu määräalasta, joka on noin 13 ha ja tukitoimintoalueesta, joka on noin 1 ha.

Ympäristölupa-alue sijaitsee Muurlassa Salon kaupungissa, noin 6,5 km Salon keskustasta kaakkoon Kiskontien (seututie 186) ja Muurlantien (yhdystie 1861) risteyksen läheisyydessä.

Alue ei sijaitse taajama-alueella. Alueelle kuljetaan Kiskontieltä erkanevas-ta liittymästä. Kulkuyhteydestä määräalalle kiinteistön Sorakuoppa I kautta on sovittu kiinteistön omistajan kanssa.

Kiinteistöltä Antti 734- 661-5-32 erotetulla määräalalla murskataan ja varastoidaan ko. määräalalta maa-ainesluvan mukaisesti otettua soraa. Murskausta tehdään etukäteen arvioiden noin 150 vuorokautta vuodessa. Toimintapäivien määrä voi kuitenkin vaihdella eri vuosina murskatun soran kysynnästä johtuvan murskaustarpeen mukaan. Murskausta voidaan tehdä useamman viikon kestävässä jaksossa. Jos alueelle sijoitetaan oma murskauslaitos, murskausta voidaan tehdä useammin ja lyhemmissä muuttaman päivän kestävässä jaksossa. Tuotettua soramurskettä käytetään pääasiassa betonin valmistukseen.

Samalla lupaa haetaan muualta tuotavan CE-merkityn murskeen väliaikaiselle varastoinnille edellä mainitulla alueella. Murske on peräisin hakijan muista kiviainespaikoista, ja sitä tuodaan alueelle varastoitavaksi myyntiä varten. Alueella on välimyyntivarastossa murskettä kerrallaan enintään noin 3.000 tonnia.

Alueen tukitoiminnot sijaitsevat kiinteistöllä Sorakuoppa 734- 661-5-3 ja ympäristölupaa haetaan myös tukitoimintoalueelle.

Hakija hakee lupaa aloittaa toiminnot mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta. Murskaustoiminta on tarpeen aloittaa, koska alue on olemassa oleva soranottoalue, jonka maa-aineksen hyödyntäminen edellyttää murskaamista. On tärkeää, että avatulta maa-aineksen ottoalueelta voidaan hyödyntää kaikki hyödynnettävissä oleva maa-aines eikä tarvitse avata uusia alueita tai kuljettaa maa-ainesta muualle murskattavaksi.

Hakemukseen ja muuhun asiakirja-aineistoon voi tutustua ympäristönsuojelussa ja lautakunnan kokouksessa, oheismateriaalina kartta.

Luvan hakemisen peruste

Lupaa haetaan ympäristönsuojelulain (527/2014) 27 § 1 momentin ja liitteen 1 taulukon 2 kohdan 7 e mukaiseen yli 50 päivää kestäväan soran murskaukseen kiinteistöltä Antti 734- 661-5-32 erotetulle määrälle sekä tukitoimintoalueelle kiinteistöllä 734- 661-5-3.

Lupaviranomaisen toimivalta

Ympäristönsuojelulain 34 §:n 2 momentin ja valtioneuvoston asetuksen ympäristönsuojelusta (713/2014) 2 §:n 1 momentin kohtien 6 a ja 6b nojalla kunnan ympäristönsuojeluviranomainen ratkaisee ympäristölupa-asian. Salon kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisena toimii rakennus- ja ympäristölautakunta.

Asian vireille tulo

Lupahakemus on saapunut Salon kaupungin ympäristönsuojeluun 4.6.2018. Hakemusta on 29.8.2018 täydennetty lisäselvityksellä koskien alueella pesiviä törmäpääskyjä.

HAKEMUKSESSA ESITETYT ASIAT

Toimintaa koskevat luvat ja sopimukset

Kyseessä on uusi toiminta soran jalostamiseksi murskaamalla betonisora.

Alueella on voimassa Salon kaupungin rakennus- ja ympäristölautakunnan 20.2.2013 myöntämä maa-ainelupa kymmeneksi vuodeksi ottomäärälle 400.000 m³ soraa ja hiekkaa.

Ympäristölupa-alue on hakijan omistuksessa ja tukitoimintoalueesta on maanomistajan kanssa tehty vuokrasopimus toistaiseksi.

Laitoksen sijaintipaikka ja sen ympäristö

Kaavat

Suunnittelualueella on voimassa Salon seudun maakuntakaava, jonka mukaan alue on maa- ja metsätalousvaltaista aluetta (M), sekä Muurlan kunnanvaltuuston hyväksymä 16.5.2000 päivätty yleiskaava, joka ei ole oikeusvaikutteinen. Yleiskaavassa alue sijaitsee maankamaran ainesten ottoalueeksi merkityllä alueella (EO).

Ympäristölupa-alue rajoittuu etelä-lounaassa Kiskontiehen (seututie 186). Pohjois-, itä- ja länsipuolilla alue rajoittuu metsäalueisiin. Alueen eteläpuolella lähimmillään 1,5 km etäisyydellä sijaitsee länteen virtaava Muurlanjoki. Lähin järvi on alueen pohjois-koillispuolella sijaitseva Lammenjärvi noin 2,5 km etäisyydellä.

Rakennukset

Lähimmät asuinrakennukset ovat Maanmittauslaitoksen aineiston mukaan kaksi lomakäytössä olevaa asuinrakennusta ja yksi vakituiseissa asuin käytössä oleva asuinrakennus murskauskäytökseen sijoituspaikan itäpuolella yli 500 metrin etäisyydellä murskauskäytöksestä.

Murskauskäytökseen kaakkoispuolella vakituiseissa ja lomakäytössä olevat asuinrakennukset sijaitsevat lyhimmillään noin 700 metrin etäisyydellä. Eteläpuolella lähimmät lomakäytössä olevat ja vakituiseissa asuin käytössä olevat rakennukset sijaitsevat yli 750 metrin etäisyydellä murskauskäytöksestä.

Lounaispuolella lähimmät lomakäytössä ja vakituiseissa asuin käytössä olevat rakennukset sijaitsevat yli 950 metrin etäisyydellä murskauskäytöksestä. Länsi-luoteispuolella sijaitsevat vakituiseissa asuin käytössä olevat rakennukset ovat vähintään 750 metrin etäisyydellä murskauskäytöksestä. Koillispuolella lähimmät loma- ja vakituiseissa asuin käytössä olevat rakennukset sijaitsevat yli 700 metrin etäisyydellä murskauskäytöksestä.

Pohjavesi ja maaperä

Ympäristölupa-alue sijaitsee Kurjenpahna-Ristinummen (0273451) vedenhankintaa varten tärkeällä pohjavesialueella ja pohjavedenmuodostumisalueella sekä Ristinummen vedenottamon kaukosuojavyöhykkeellä. Vedenotamo sijaitsee Kiskontien varressa ympäristölupa-alueen luoteispuolella noin 800 metrin etäisyydellä.

Ympäristölupa-alueen itäpuolella lyhimmillään noin 300 metrin etäisyydellä sijaitsee kaksi lähettä. Soranotto toiminnan vuoksi alueella on tehty pohjaveden pinnankorkeuden tarkkailua ja veden laadun seuranta jo useamman vuoden ajan.

Maaperä on geologian tutkimuskeskuksen maaperäkartan 1:20 000 mukaan hiekkaa. Maa-ainesluvan hakemista varten tehdyssä ottamissuunnitelmassa on kirjoitettu, että maaperä on kaivutoiminnan perusteella arvioituna pääasiassa hienoa täytesoraa sekä osittain karkeaa, kivistä soraa. Kalliopinta on havaittavissa alueen pohjoisosassa. Ottamissuunnitelman mukaan ottamisalue, joka vastaa likimäärin ympäristöaluetta, on kangas-tyyppistä mäntymetsää, jolta puusto on poistettu.

Ympäristölupa-alueen maanpinnan korkeustaso vaihtelee. Korkein kohta sijaitsee länsikulmassa, jossa korkeus on suunnilleen Kiskontien tasossa eli korkeudella +90 mpy (N60). Pohjoiskulmassa korkeus on suunnilleen +72 mpy (N60) ja itäkulmassa +82 mpy (N60). Alue otetaan maa-ainesluvan mukaisesti alimmillaan korkeuteen +57 mpy (N60), joka vastaa +57,28 mpy (N2000).

Törmäpääskyt

Ympäristölupa-alueella on havaittu pesiviä törmäpääskyjä.

Promethor Oy:n 29.8.2018 toimittamassa Varsinais-Suomen ELY-keskuksen pyytämässä *lisäselvityksessä* todetaan, että törmäpääsky-yhdyskunta sijaitsee ympäristölupa-alueen länsireunalla ottorintauksessa. Viimeisimmät alueella kevät-kesän 2018 aikana sijainneet pesät olivat vähintään noin 150 metrin etäisyydellä suunnitellusta murskauskäytökseen sijaintipaikasta.

Hakijan soranottoalueen edelliseltä omistajalta saaman tiedon mukaan tör-

mäpääskyt ovat vuosittain pesineet suunnilleen samassa kohdassa. Yhdyskunnan koko on arviolta alle 20 pesää. Törmäpääsky sijoittuu hake-
muksen meluselvityksen mukaan yli 45 dB:n keskiäänitason alueelle.

Eri kiviainesten murskauspaikoilla tehtyihin havaintoihin perustuen voidaan todeta, että törmäpääsky pesii kiviainesten ottamisalueilla, joissa on pesimäkauden aikana aktiivista, melua aiheuttavaa murskaustoimintaa. Hake-
muksen kohteena olevalla soranottoalueella törmäpääskyt ovat pesineet useiden vuosien ajan maa-aineksen ottamisesta ja seulonnasta huolimatta. Lisäksi Internetistä tietoa etsimällä löytyy lehtiartikkeleja, joissa on kerrottu, että törmäpääskyt pesivät mm. erilaisilla rakennustyömailla. Pesintäpaikan valintaan näyttäisi vaikuttavan lähtökohtaisesti pesien rakentamiseen sopivan materiaalin löytyminen. Mahdollinen pesintäpaikkojen ympärillä oleva melu ja muu toiminta eivät havaintojen perusteella vaikuttaisi estävän pesän rakentamista esimerkiksi tarkasteltavan kaltaisen toiminnan vaikutusalueelle.

Hakijan mukaan murskaustoimintaa ei ole mahdollista keskeyttää törmäpääskyjen pesinnän ajaksi. Pesintä alkaa sellaiseen vuodenaikaan, että varastokasat ovat todennäköisesti pienimmillään ja murskatun soran kysyntä puolestaan suurimmillaan.

Hakija ehdottaa ratkaisuksi luonnonsuojelulain 39 §:n mukaisen tahallisen häirinnän estämiseksi murskauslaitoksesta aiheutuvan melun leviämisen estämistä. Lisäselvityksen liitteen 1 melukartassa on esitetty suojaus, jolla soranmurskauslaitoksen toiminnasta törmäpääskyjen pesintäkohtaan aiheutuvaa melutasoa on mahdollista pienentää riittävästi. Laskennan perusteella murskauslaitoksen ja pesintäkohdan väliin noin 20 metrin etäisyydelle murskaimesta/murskauslaitoksesta rakennettavan meluesteen tulee olla riittävän pitkä ja vähintään 8 metrin korkuinen. Meluesteen pituus määräytyy murskaukseen käytettävän laitoksen koon (onko käytössä kartiomurskaimen lisäksi esimurskain) perusteella. Esteen tarkempi sijainti valitaan murskauslaitoksen ja pesien sijainnin mukaan siten, että este estää melun leviämisen pesien suuntaan. Melueste voidaan rakentaa esimerkiksi osittain tai kokonaan mistä tahansa alueella olevasta maa-aineksesta. Murskaustoiminnasta ympäristöön aiheutuvan melun leviäminen melueste huomioiden on esitetty kartalla lisäselvityksen liitteessä 2.

Työkoneiden ja kuljetusliikenteen ajoa pesintäpaikan läheisyydessä pyritään mahdollisuuksien mukaan välttämään, jotta pesien läheisyyteen aiheutuu mahdollisimman vähän häiriötä.

Meluesteen rakentamisella ei laskentatulosten perusteella ole merkittävää vaikutusta ympäristön asuinrakennuksille aiheutuvaan melutasoon verrattaessa ympäristölupahakemuksen liitteenä olevan meluselvityksen tilanteeseen, jossa estettä ei ole. Vaikutusta ei ole havaittavissa meluesteen suunnassa länsi-luoteeseen sijoittuvien asuinrakennusten piha-alueilla. Kyseisessä suunnassa merkittävin osa toiminnan aiheuttamasta melusta syntyy kuljetusliikenteestä Kiskontiellä.

Suoritetun laskennan mukaan soranmurskaustoiminnan ja kuljetusliikenteen aiheuttama päiväajan sekä yöaikaisen murskauksen toimintatunnin aiheuttama keskiäänitaso silloin, kun soranmurskauslaitoksen länsipuolelle on rakennettu 8 metrin korkuinen melueste, alittaa valtioneuvoston asetuksessa 800/2010 keskiäänitasolle annetut raja-arvot kaikilla vakituisilla ja lo-

makäytössä olevilla asuinrakennuksilla. Päiväajan keskiäänitason raja-arvo on vakituisilla asuinrakennuksilla 55 dB(A) ja lomakäytössä olevilla asuinrakennuksilla 45 dB(A). Yöajan keskiäänitason raja-arvo on vakituisilla asuinrakennuksilla 50 dB(A) ja lomakäytössä olevilla asuinrakennuksilla 40 dB(A).

Laskentatuloksia tarkasteltaessa on huomioitava, että asetuksessa esitetyt melutason raja-arvot saavutetaan asuinrakennuksilla myös ilman soran murskauslaitoksen länsipuolelle rakennettavaa meluestettä. Soran murskauksesta aiheutuvan melun leviämisen estäminen on näin ollen tarpeen vain törmäpääskyjen pesintäaikana.

Luonnonsuojelu

Lähin luonnonsuojelualue, yksityinen Kujanpään luonnonsuojelualue (YSA230765) sijaitsee ympäristölupa-alueen luoteispuolella noin 3 km etäisyydellä. Pohjankartanon luonnonsuojelualue (ESA300256) sijaitsee alueen länsipuolella noin 3,3 km etäisyydellä. Soidensuojeluohjelmaan kuuluva Muurassuo-Järvisuo (SSO020042) sekä Muurassuon luonnonsuojelualue (YSA0221814) sijaitsevat alueen lounaispuolella noin 3,7 km etäisyydellä.

Lähin Natura 2000 -verkostoon kuuluva alue (ViurilanlahtiFI0200027) sijaitsee lähes 8 km etäisyydellä alueen luoteispuolella. Valtakunnallisesti arvokas kallioalue (PorämäkiKAO020188) sijaitsee noin 500 metrin etäisyydellä ympäristölupa-alueen itä-kaakkoispuolella. Lähimmät muinaismuistokohteet ja muut kulttuuriperintökohteet (Alho, Sianselkä, Toramäen hautaröykkiöt) sijaitsevat lähimmillään 450 metrin etäisyydellä alueen kaakko-, itä- ja pohjoispuolilla.

Laitoksen toiminta

Yleiskuvaus toiminnasta

Alueella on Salon kaupungin rakennus- ja ympäristölautakunnan 20.2.2013 myöntämä maa-aineslupa. Uusi ympäristöluvan mukainen toiminta on maa-ainesluvan mukaisesti otettavan soran jalostamista murskaamalla ja seulomalla lähinnä betonin valmistukseen käytettäväksi. Alueelta ei ole tähän mennessä maa-ainesluvan voimassaoloaikana otettu koko vuosittaista määrää, joten vuosittainen otto voi jatkossa olla noin 50.000 - 60.000 m³. Tämän perusteella mursketta voidaan tuottaa vuodessa noin 100.000 - 120.000 m³ tonnia. Toiminta aloitetaan vuoden aikana 2018 aikana heti, kun alueelle on myönnetty ympäristölupa.

Työntekijöiden määrä on noin 3-5 henkilöä työvuorossa murskauksen aikana. Mahdollisesti murskausjaksojen ulkopuolisina aikoina on 1-3 henkilöä lastaamassa myyntikuormia.

Alueella käytetään siirrettävää murskauslaitosta. Sen koko määräytyy murskattavan maa-aineksen ominaisuuksien ja tuotettavan lajitteen perusteella. Murskauksessa maa-aineksen raekokoa pienennetään vaiheittain haluttuun raekokoon. Murskauksen ja seulonnan tarkoituksena on saada aineksista käyttötarkoituksen mukaista, laatuvaatimukset täyttävää jalostettua betonin raaka-ainetta tai muuhun käyttöön sopivaa soramursketta.

Murskauslaitos koostuu esi- ja jälkimurskaimesta, hihnakuljettimista ja seuloista. Esimurskaimena käytetään yleensä leukamurskainta ja jälkimurskaimena on kartiomurskain. Murskauslaitoksen käyttöenergia tuote-

taan aggregaatilla.

Murskausprosessissa maa-aines syötetään pyöräkuormaajalla syöttimeen, joka annostelee materiaalin esimurskaimeen. Murskauksessa ei aina käytetä esimurskainta, jolloin maa-aines murskataan kartiomurskaimella. Murskausta jatketaan tarvittaessa esimurskaimen jälkeen jälkimurskaimella ja seullonalla, kunnes murskattu aines on haluttua raekokoa. Erikokoiset kiviainekset seulotaan omiin kasoihinsa. Valmiit lopputuotteet siirretään varastokasoihin odottamaan kuljetusta betoniasemalle tai muihin käyttökohteisiin. Osa murskeesta voidaan heti murskauksen jälkeen lastata kuorma- tai kasettiautoihin ja kuljettaa pois alueelta. Murskauksen aikana alueella toimii murskaimen tai murskauslaitoksen lisäksi pyöräkuormaajia, jotka syöttävät murskauslaitosta/murskainta, siirtävät valmista mursketta varastokasoihin ja lastaavat myyntikuormia.

Murskauslaitos sijoittuu ympäristölupa-alueella kaivualueen pohjatasolle ottoluiskien suojaan. Laitoksen sijaintia ei lähtökohtaisesti siirretä ottamisen edetessä vaan murskattava kiviaines ajetaan pyöräkuormaajalla kaivukohdasta murskattavaksi. Alueella ennestään olevat ottoluiskat sekä syntyvät murskeen varastokasat toimivat koko murskaustoiminnan ajan meluesteenä eri suuntiin. Erillistä meluntorjuntaa ei tarvita.

Alueella käytetään siirrettävää seulaa. Seulassa on tavallinen polttomootori. Seulonnassa maa-aines erotellaan eri jakeisiin, jotta saadaan eri käyttötarkoituksiin soveltuvaa lopputuotetta. Seulaa syötetään pyöräkuormaajalla. Valmis, eri raekokoihin seulottu sora siirretään pyöräkuormaajalla varastokasoihin. Seulontalaitteisto on alueella jatkuvasti.

Lisäksi alueella varastoidaan väliaikaisesti hakijan muista kiviainespaikoista tuotavaa CE-merkittyä mursketta odottamassa myyntiä ja kuljettamista lopullisiin käyttökohteisiin. Ympäristölupa-alue toimii murskeen välimyyntivarastopaikkana, eikä mursketta jalosteta tai käsitellä alueella kuorman purkuja ja uudelleen lastausta lukuun ottamatta. Mursketta tuodaan varastoon lähemmäksi lopullisia käyttökohteita. Mursketta tuodaan samoilla, muuten alueelle tyhjinä saapuvilla autoilla, joilla alueella jalostettua soraa kuljetetaan betonitehtaille.

Välivarastoitavaa mursketta ei varastoida ympäristölupa-alueella paikoissa, jota on jo maisemoitu.

Tukitoiminnot

Ympäristölupa-alueella on kiinteistölle 734- 661-5-3 rakennettu tankkaus- ja varastointialue kohtaan, jossa pohjavesipinnan päällä on kaivualueella olevaa maakerrosta paksumpi maakerros suojaamassa pohjavettä. Alueen pohja on suojattu muovikalvolla. Polttoaine varastoidaan kaksoisvaippasäiliössä tiivispohjaisessa lukittavassa merikontissa. Säiliö on varustettu sulkuventtiilillä ja lukittavalla ylitäytön estimellä. Ympäristölupa-alueella tankataan vain alueella käytettäviä työkoneita ja laitteita. Mursketta kuljettavia autoja ei tankata ympäristölupa-alueella.

Työkoneet säilytetään tankkaus- ja varastoalueella. Koneiden ja laitteiden suuremmat huollot ja korjaukset tehdään hakijan päätoimipaikan hallissa. Tankkaus- ja varastoalueella olevassa lukitussa kontissa säilytetään omisissa astioissaan vähäisiä määriä öljytuotteita, joita tarvitaan koneiden ja laitteiden päivittäisessä kunnossapitotöissä. Kyseisistä töistä syntyneitä mm.

öljyisiä jätteitä varastoidaan tiiviissä jäteastioissa, jotka on sijoitettu lukittuun merikonttiin.

Toiminta-ajat

Vuosittain murskattavan aineksen määrä on riippuvainen otettavan soran määrästä, murskaustarpeesta ja betonisoran tai muun soramurskeen kysynnästä. Murskattavan aineksen määrä ja siten myös toimintapäivien määrä voivat sen mukaisesti vaihdella vuosittain. Murskausta tehdään arviolta noin 150 vuorokautta vuodessa.

Kiviainesta murskataan arkisin maanantaista perjantaihin klo 6-22. Toiminnan järjestelemiseksi murskauksen aloittaminen klo 6 on tarpeellista.

Soraa seulotaan tarpeen mukaan ympäri vuoden noin klo 6-16. Soran mekin mukaan tarvittaessa seulonnan päivittäinen työaika voi olla esitettyä arviota pidempi.

Valmiin tuotteen kuormaamista ja kuljetuksia voi olla betonitehtaiden kysynnän mukaan kaikkina viikon päivinä ympäri vuorokauden. Yöaikaisten, lähinnä aamuyöhön painottuvien kuljetusten tarve perustuu pääasiassa betonitehtaiden soran tarpeeseen. Betonitehtailla työt aloitetaan usein jo klo 5-6 aamulla, jolloin betonisoran kuljetusten tulee lähteä ympäristöluopa-alueelta jo noin 1 - 1,5 tuntia aiemmin. Kuljetusliikenne arkisin yöaikana noin klo 4-7 välillä on tällä hetkellä säännöllistä. Kuljetusten lukumäärä riippuu betonitehtaiden tarpeesta, mutta on arviolta noin 2-5 päivässä.

Välillä kuljetuksia voi olla ympäri vuorokauden. Ympäri vuorokautinen kuljetustarve perustuu mm. erikoisvaluihin, joita voivat olla esim. siltytyömaat. Kyseisiä töitä tehdään usein yöaikaan, joten betonia ja siten myös betonisoraa tarvitaan ympäri vuorokauden. Ympäri vuorokautisten kuljetusten tarve on riippuvainen soran kysynnästä, eivätkä tarkat kuljetusmäärät ole etukäteen tiedossa. Etukäteen arvioiden kuljetuksia voi olla ympäri vuorokauden muutamia kertoja vuodessa. Tällöin kuljetuksia on muutamana vuorokautena peräkkäin.

Murskaus	ma-pe klo 6-22 , 150 vrk/v joko pidempinä jaksoina harvemmin tai lyhyissä jaksoissa useammin
Kuormaaminen ja kuljetus	joka päivä 0-24, ympäri vuoden
Seulonta	ma-pe klo 6-16, ympäri vuoden

Liikenne ja liikennejärjestelyt

Mursketta kuljetetaan alueelta pääasiassa betoniasemille ja kuljetukset suuntautuvat Kiskontietä Salon keskustan suuntaan. Kuljetuksia on noin 2-20 vuorokaudessa. Kuljetusten määrä vaihtelee jonkin verran päivittäin murskeen kysynnän mukaan ja betonitehtaiden tarpeesta riippuen.

Alueella varastoitavan muista kiviainespaikoista tuotavan valmiin CE-merkityn murskeen kuljetuksista alueelle varastoitavaksi ja murskeen myyntikuljetuksista alueelta aiheutuu enimmillään muutama kuljetuskuorma vuorokaudessa.

Raskasta kuljetusliikennettä arvioidaan olevan yhteensä enintään noin 25 -30 ajoneuvoa vuorokaudessa. Lisäksi alueelle on työntekijöiden henkilöautoliikennettä.

Tuotanto ja tuotteet

Toiminta-alueella tuotetaan alueelta seulottua murskattua kiviainesta 80.000- 120.000 tonnia vuodessa sekä varastoidaan muualta tuotua murskettä kerrallaan enintään 3.000 tonnia. Murske säilytetään kasoissa ympäristölupa-alueella arviolta muutama kuukausi kohdissa, joita ei ole vielä maisemoitu.

Kevyttä polttoöljyä kuluu noin 580 m³/a, varastoidaan alle 10 m³ säiliössä lukitussa merikontissa ympäristöluvan tankkaus- ja varastoalueella. Öljyn kulutus on alle 200 l/a, määrä sisältää öljyt ja voiteluaineet yhdessä.

Varastointi

Varastokasat sijaitsevat ympäristölupa-alueen sisällä, maisemoimattomalla otto-alueella.

Polttoaineet ja muut öljytuotteet varastoidaan omissa astioissaan varasto- ja tankkausalueella sijaitsevassa lukitussa varastokontissa.

Jätteet lajitellaan ja varastoidaan erikseen tiiviissä säiliöissä. Yhdyskunta-jäte toimitetaan Salon Korvenmäen jätekeskukseen.

Vaarallisista jätteistä pidetään kirjaa. Vaaralliset jätteet toimitetaan käsitte-lypaikkaan, jolla on lupa kyseessä olevan jätteen vastaanottamiseen.

BAT

Murskauksessa syntyviä pölypäästöjä vähennetään murskauslaitoksen osien kotelointien lisäksi kiviaineksen putoamiskorkeuden säätelyllä ja tarvittaessa murskattavan kiviaineksen kastelulla. Murskauslaitoksen sijoittaminen kaivualueen pohjalle ottoluiskien suojaan estää pölyn leviämistä ympäristöön.

Polttoprosessipäästöt minimoidaan huoltamalla koneet säännöllisesti ja pitämällä laitteet hyvässä kunnossa. Kuljetusliikenteen polttoprosessipitoisia päästöjä vähennetään jalostamalla soraa mahdollisimman lähellä betonisoran käyttöpaikkaa, jolloin murskeen kuljetusmatka lyhenee. Liikenteen aiheuttamaa tien pölyämistä estetään pitämällä ajonopeudet ympäristölupa-alueella hiljaisina ja kastelemalla ajoreitit tarvittaessa. Kuljetusreitti Kis-kontielle johtavaan liittymään on asfaltoitu noin 150 metrin matkalta.

Melupäästöjä voidaan vähentää murskauslaitoksen koteloinneilla tai kumituksilla. Murskauksessa syntyvän melun leviäminen estyy sijoittamalla murskauslaitos kaivualueen pohjatasolle ottoluiskien suojaan sekä tarvittaessa varastokasojen sijoittelulla. Erillistä meluntorjuntaa ei tarvita.

Toiminnan aiheuttaman melun leviämisestä ympäristöön on tehty laskennallinen mallinnus. Meluselvityksessä on huomioitu yöaikaiset lastaukset sekä kuljetusliikenne.

Murskaustoimintaa on vain murskeen kysynnän mukaan, joten murskaus-toiminnasta aiheutuva mahdollinen meluhaitta ei ole jatkuvaa. Toiminnan aiheuttama melu ei lähimmillä asuinrakennuksilla ylitä valtioneuvoston päätöksessä 993/1992 annettuja melutason ohjearvoja, jotka valtioneuvoston asetuksessa 800/2010 on muutettu raja-arvoiksi. Jos toiminnan alettua mittauksin todetaan tarve melusuojausten parantamiselle, suojuuksia on

mahdollista parantaa esim. sijoittamalla murskeen varastokasoja tarvittaviin kohtiin.

Ympäristökuormitus ja sen rajoittaminen

Jätevedet

Toiminnassa ei synny jätevesiä. Ympäristölupa-alueella mahdollisesti sijaittavissa sosiaaliiloissa syntyvät vähäiset jätevedet johdetaan umpisäiliöön ja kuljetetaan jätevedenpuhdistamolle.

Hulevedet

Hulevesiä ei synny merkittäviä määriä, koska maaperä läpäisee hyvin vettä. Tarvittaessa vedet voidaan pumpata pois alueelta. Aiemman ottotoiminnan aikana tällaista tarvetta ei ole havaittu.

Päästöt ilmaan

Päästöjä ilmaan syntyy sekä työkoneiden ja -laitteiden polttoprosessiperäisistä päästöistä että mekaanisesta kivistä irtoavasta pölystä. Kivipölyä syntyy murskauksesta, seulonnasta, varastoinnista, kuormauksesta sekä työmaaliikenteestä. Polttoprosessiperäisiä typpi-, rikki-, hiilidioksidi- ja pienhiukkaspäästöjä syntyy koneiden ja laitteiden tarvitseman energian tuotannosta sekä kuljetuksissa tarvittavista kuorma-autoista.

Toiminnan päästöt aiheutuvat lähinnä pölypäästöistä sekä polttoprosessiperäisistä päästöistä. Pölyä syntyy maa-aineksen jatkojalostuksen aikana murskauksesta, varastoinnista, kuormauksesta ja työmaaliikenteestä. Polttoprosessiperäisiä typpi-, rikki-, hiilidioksidi ja pienhiukkaspäästöjä aiheutuu murskaukseen ja seulontaan tarvittavan energian tuotannosta. Päästöjä aiheutuu myös aineksen siirtelyyn ja kuljettamiseen tarvittavista työkoneista ja kuorma-autoista.

Hiukkaset sis. pöly	40 t/a
Typen oksidit (NO _x)	16 t/a
Rikkidioksidi (SO ₂)	0,01 t/a
Hiilidioksidi (CO ₂)	1.700 t/a

Edellä esitetty päästöarvio on suuntaa antava, sillä päästöihin vaikuttavat mm. laitteiden ajotapa, valmistettavat tuotteet sekä esimerkiksi maa-aineksen kosteus ja kastelu. Työkoneiden keskimääräiset päästöt on laskettu VTT:n LIPASTO-laskentajärjestelmän perusteella murskeen keskimääräisen tuotannon mukaan. Laskennassa on käytetty murskeen tuotantomääränä 3.000 tonnia päivässä, kahta pyöräkuormaajaa ja tuotantopäivien määränä 150 päivää. Päästöissä ei ole huomioitu kuljetusliikenteen aiheuttamia päästöjä.

Melu, pöly ja tärinä

Murskaustoiminnan aiheuttamat päästöt syntyvät pääasiassa toiminnan aiheuttamasta melusta ja pölystä. Melua syntyy soran jalostuksessa murskauksesta, seulonnasta, varastoinnista, lastauksesta ja kuljetuksista.

Valtioneuvoston asetuksen 800/2010 perusteella on päästöjen (melu ja pöly) kannalta vaikutusalueeksi määritetty 500 metriä kiven murskaamosta. Murskauksen aiheuttama melu on lähinnä louhetta murskattaessa asumiseen käytettävien alueiden päiväajan raja-arvon 55 dB (A) mukainen tasaisessa maastossa noin 500 metrin etäisyydellä murskauslaitoksen työajan

ollessa klo 7-22. Ympäristölupa-alueella raja-arvon alittamiseen tarvittava etäisyys on lyhyempi, koska alueella murskataan louheen sijaan soraa ja murskausta tehdään ottamialueen reunaluiskien suojassa kaivualueen pohjalla. Tällöin myös toiminnan vaikutusalue pienenee. Kun toiminta järjestetään hakemuksen mukaisesti, murskaustoiminnasta ei aiheudu terveyshaittoja ihmisille tai ympäristön pilaantumista.

Melu

Maa-aineksen jatkojalostuksessa melua syntyy murskauksesta, seulonasta, varastoinnista, lastauksesta sekä kuljetuksesta.

Melulähteenä olevien työkoneiden ja -laitteiden tyypilliset äänitehotasot (LWA) ovat seuraavat:

siirrettävä soranmurskauslaitos 115 - 119 dB(A) riippuen murskattavan maa-aineksen raekoosta ja laitoksen kokoonpanosta.

pyöräkuormaaja ja kaivinkone 105 - 110 dB (A)

Toiminnan aiheuttama melu voi olla ominaisuuksiltaan vaihtelevaa:

- soran murskauksesta aiheutuva melu on harvoin iskumaista lyhyillä-kään etäisyyksillä.
- kiviaineksen käsittely työkoneilla saattaa aiheuttaa ajoittain iskumaista kolinaa.

Pöly

Varastokasat pyritään sijoittamaan mahdollisimman lähelle murskauslaitosta melun ja pölyn leviämisen estämiseksi sekä ylimääräisen liikennöinnin välttämiseksi.

Kuljetusreitti Kiskontieltä määrälalle on asfaltoitu noin 150 metrin matkalta. Asfaltointi estää kuljetusreitillä pölyämistä. Alueen sisäinen kuljetusreitti on sorapintainen. Tarvittaessa pölyämisen estämiseksi kuljetusreittejä kastellaan. Käytettävä vesi otetaan alueella olevasta lammesta tai muista maaston painanteista. Pölyntorjuntaan ei käytetä suolausta.

Tärinä

Soran murskaustoiminnasta ei aiheudu tärinää.

Jätteet

Alueella syntyy pääasiassa sosiaalitoimen sekajätettä. Vähäisiä määriä öljyisiä vaarallisia jätteitä syntyy koneiden ja laitteiden pienimuotoisesta kunnossapidosta.

Päästöt maaperään ja pohjavesiin

Pohjavesiin ja maaperään aiheutuvia päästöjä ei murskaustoiminnassa synny, vaan päästöt estetään huolellisella toiminnalla ja asianmukaisilla suojauksilla.

Normaalilla murskaustoiminnalla ei ole vaikutuksia maaperään eikä pohjaveteen ja toiminnan lähtökohtana on, että poikkeustilanteissakaan siitä ei saa aiheutua päästöjä. Suurimmat maaperään ja pohjaveteen kohdistuvat riskit aiheutuvat polttoaineiden, öljyjen ja voiteluaineiden käsittelystä ja varastoinnista.

Polttoaineita ja mm. voitelu- ja hydraulikkaöljyä varastoidaan alueella vain työkoneiden, seulan ja murskauslaitoksen tarvetta vastaava määrä. Koneiden ja laitteiden suuremmat huoltotyöt pieniä päivittäisiä kunnossapitoon liittyviä töitä lukuun ottamatta tehdään hakijan päätoimipaikan hallissa. Kuljetuskalustoa, jolla mursketta kuljetetaan pois ympäristölupa-alueelta, ei tankata tai huolleta alueella.

Murskauslaitokselle polttoainetta syöttävä kaksoisvaipallinen varastosäiliö alueella on silloin, kun on murskaustoimintaa. Polttonesteiden varastosäiliöt ovat vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuutta koskevan lain 390/2005 vaatimukset täyttäviä, alle 10 m³ vetoisia ja niissä on ylitäytön estävät sulkuventtiilit sekä laponestojärjestelmä. Säiliöt sijaitsevat lukituissa merikonteissa.

Pienet astiat, joissa on esim. jäteöljyä, säilytetään omissa jäteastioissaan niitä varten tarkoitettussa lukitussa varastokontissa. Kontin pohja on tiivis ja reunoiltaan korotettu, mikä estää vuotojen pääsyn maaperään.

Varasto- ja tankkauspaikka sijaitsee tiivistetyllä alueella kiinteistöllä Sorakuoppa 5:3, jossa suojaava maakerros pohjavesipinnan päällä on paksumpi kuin kaivualueella.

Alueella on riittävästi imeytysmateriaalia ja öljynkeräysvälineitä öljy- ja polttoainevuotojen varalle. Maahan mahdollisesti läikkynyt öljy siivotaan pois ja pilaantunut maa-aines toimitetaan asianmukaisesti käsiteltäväksi.

Pohjaveden ylimmän korkeuspinnan päälle jätetään koko ympäristölupa-alueella vähintään neljän metrin paksuinen suojaava maakerros.

Murskauslaitokselle sähkövirtaa tuottava aggregaatti sijoitetaan tiivispohjaiseen konttiin, jotta mahdolliset vuodot eivät pääse maaperään.

Toiminnan ja sen vaikutusten tarkkailu

Toiminnan käyttötarkkailu

Laitoksen toiminnasta pidetään käyttöpäiväkirjaa. Siihen kirjataan päivittäinen työaika, tuotantomäärät, tehdyt tarkastukset, huollot, keskeytykset ja poikkeavat tilanteet.

Alueella syntyneistä jätteistä pidetään kirjaa.

Syntyvää melua ja pölyä tarkkaillaan jatkuvasti aistinvaraisesti laitoksen toiminnan aikana.

Käyttöpäiväkirjan ja jätekirjanpidon tiedoista kootaan raportti, joka toimitetaan vuosittain Salon kaupungin ympäristönsuojeluun.

Murskaus- ja varastointitoiminnan ympäristövaikutuksia tarkkaillaan lupaviranomaisen edellyttämällä tavalla.

Pohjaveden tarkkailu

Voimassa olevan maa-ainesluvan aikana pohjaveden pinnankorkeutta ja laatua on tarkkailtu kahdesta tarkkailupisteestä, joista toinen on maa-ainesluvan mukaisella alueella sijaitseva pohjavesiputki ja toinen alueen ulkopuolella sijaitseva Kistolän kylän yhteinen kaivo. Pohjaveden pinnankorkeutta ja laatua on seurattu molemmista tarkkailupisteistä säännöllisesti.

Maa-aineslupa-alueella olevassa pohjavesiputkessa pohjaveden pinnan korkeus on vaihdellut vuosien 2012-2017 aikana välillä +49,89 - +51,60 m. Tarkkailupisteessä 2 eli Kistolán kylán yhteisessä kaivossa pinnankorkeus on vaihdellut samana aikana välillä +55,74 - +56,00 m.

Pohjaveden laatu pohjavesiputkessa on ollut useina näytekertoina ruskeaa, sameaa ja harmaata. Kistolán kaivossa veden laatu on useimpina näytekertoina täyttänyt hyván talousveden laatuvaatimukset ja -suositukset. Vesi on ollut kirkasta ja väritöntä. Kaivossa on yhdellä näytekerralla havaittu koliformisia bakteereja ja kerran enterokokkeja.

Jatkossa pohjaveden pinnan ja laadun tarkkailu tehdään liitteenä olevan tarkkailusuunnitelman mukaisesti samoista kahdesta havaintopisteestä kuin aiemminkin. Pohjaveden pinnankorkeutta mitataan molemmista tarkkailupisteistä neljä kertaa vuodessa (helmi-, touko-, elo- ja marraskuu). Toiminnan aikana pohjaveden laatua tarkkaillaan molemmista tarkkailupisteistä kerran vuodessa toukokuussa. Pohjavesinäytteistä analysoidaan seuraavat parametrit: haju, maku, sameus, väri, pH, happi, permanganaattiluku, sähkönjohtavuus, rauta, mangaani, sulfaatti SO₄, nitraatti, kloridi, kokonaiskovuus, alkaliniteetti, polttoainehiilivedyt, mineraaliöljyt, koliformiset bakteerit, *Escherichia coli*, lämpötila.

Vedenlaadussa ei ole havaittu suuria muutoksia viimeisten tarkkailuvuosien aikana, joten laadun analysointi voidaan vähentää tehtäväksi kerran vuodessa.

Veden laatua ja pinnankorkeutta tarkkailee sertifioitu näytteenottaja ja näytteet analysoidaan akkreditoidussa laboratoriossa.

Poikkeukselliset tilanteet ja häiriöpäästöt

Murskaustoiminnassa aiheutuva merkittävin ympäristöriski on öljyvahinko esimerkiksi työkoneiden letkurikkojen, varastosäiliöiden vuodon tai tulipalon yhteydessä. Koko henkilöstö on tietoinen toimintavoista tällaisen vahingon sattuessa ja ympäristölupa-alueelta löytyvät riittävät välineet vahingon rajaamiseen ja torjuntaan. Alueelle varataan esimerkiksi imeytysturvetta tai vastaavaa imeytysmateriaalia ja alkusammutuskalusto.

Varastosäiliöiden vuotojen estämiseksi kaksoisvaippasäiliöt on sijoitettu lukittuihin ja tiivispohjaisiin merikontteihin. Säiliöt on varustettu ylitäytönestolla ja niissä on laponestojärjestelmä. Murskauslaitokselle sähkövirtaa tuottava aggregaatti sijoitetaan tiivispohjaiseen ja lukittavaan konttiin. Vuotojen ehkäisemiseksi koneet ja laitteet huolletaan säännöllisin väliajoin.

Poikkeustilanteessa koneet ja laitteet pysäytetään ja mahdollinen vika tai häiriö korjataan. Onnettomuuksista tehdään välittömästi ilmoitus Salon kaupungin ympäristönsuojeluun sekä Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle. Tarvittaessa toimenpiteisiin ryhdytään välittömästi mahdollisen vahingon haittojen leviämisen estämiseksi.

Arvio toiminnan vaikutuksista ympäristöön

Toiminnalla ei ole merkittäviä vaikutuksia ihmisten viihtyisyyteen tai terveyteen. Toiminta järjestetään siten, etteivät valtioneuvoston asetuksen 800/2010 mukaiset melutason raja-arvot ylitä asuinrakennuksille, jolloin

haitta rajoittuu terveysvaikutusten sijaan mahdollisesti ajoittaiseen viihtyvyyshaittaan. Viihtyvyyshaitta vähenee edelleen, koska toimintaa ei ole joka päivä ja toiminnasta asuinrakennuksille aiheutuvat melutasot ovat alhaiset.

Yöaikainen lastaustoiminta ja kuljetusliikenne eivät ylitä valtioneuvoston asetuksen raja-arvoja eikä siten aiheuta terveysvaikutuksia. Yöaikana noin klo 4-7 välillä tehtävät kiviaineksen lastaukset ja kuljetusliikenne ovat melko vähäisiä eikä niistä arvioida aiheutuvan merkittävää viihtyvyyshaittaa. Ympäri vuorokauden tehtävät lastaukset ja kuljetusliikenne eivät ole jatkuvasti käynnissä, joten myöskään niistä aiheutuvan mahdollisen viihtyvyyshaitan ei arvioida olevan merkittävää. Kuljetusliikenne kulkee yleistä Kiskon tietä pitkin.

Toiminta järjestetään siten, etteivät valtioneuvoston asetuksessa 79/2017 ilmanlaadusta annetut raja-arvot ylity. Tällöin haitat rajoittuvat myös ilmanlaadun osalta mahdollisiin ajoittaisiin viihtyvyyshaittoihin terveyshaittojen sijaan.

Toiminnasta aiheutuville polttoperäisillä päästöillä ei ole oleellista tai mitattavia vaikutuksia ilman laatuun tai ilmastoon.

Toiminnasta laskeutuva pöly laskeutuu pääosin ympäristölupa-alueelle. On mahdollista, että pöly saattaa murskausjakson aikana aiheuttaa ympäristössä viihtyvyyshaittaa huolimatta valtioneuvoston asetuksen 79/2017 raja-arvojen noudattamisesta.

Murskaustoiminnalla ei ole vaikutuksia vesistöön, kalastoon eikä sillä oleteta olevan vaikutusta lähellä sijaitsevan vedenottamon veden laatuun, joten vaikutuksia ihmisten terveyteen ei ole. Normaaliin murskaustoiminnalla ei ole vaikutuksia maaperään tai pohjaveteen.

Ympäristölupa-alueella ei ole arvokkaita luontokohteita, maisemansuojelullisia kohteita eikä kulttuurikohteita. Alueella pesivien törmäpääskyjen pesimärauhaa ei häiritä eikä pesiä hävitetä.

Kaivannaisjätehuoltosuunnitelmassa (31.5.2018) todetaan, että kaivannaisjätteenä syntyy 5.000 m³ ktr pintamaata sisältäen varastossa olevat ja vielä kuorittavat. Kuorittu pintamaa käytetään ottamisalueen suojarakenteisiin, jälkihoitoon ja maisemointiin.

LUPAHAKEMUKSEN KÄSITTELY

Lupahakemuksesta tiedottaminen

Hakemuksesta on tiedotettu kuuluttamalla siitä Salon kaupungin sähköisellä ilmoitustaululla 1.8. - 31.8.2018. Salon Seudun Sanomissa on julkaistu ilmoitus 1.8.2018. Asiakirjat on pidetty nähtävillä Salon kaupungin ympäristönsuojelussa Halikon virastotalossa edellä mainitun ajan viraston aukioloaikoina. Asianosaisille (20 kpl) on lähetetty 27.7.2018 päivätty tiedoksi luvan vireilläolosta.

Tarkastukset

Ottamisalueelle on tehty tarkastus 19.6.2018.

Lausunnot

Lausuntoja on pyydetty Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus / ympäristö ja luonnonvarat sekä liikenne vastualueilta, Varsinais-Suomen maakuntamuseolta, Liikelaitos Salon Vedeltä, Salon kaupungin kaupunkisuunnittelusta, ympäristöterveydenhuolloilta ja rakennusvalvonnalta.

1. *Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus/ympäristö ja luonnonvarat* (10.8.2018) katsoo, että hakemuksen tarkoittama kiviaineksen murskaus lisää pohjaveden pilaantumisriskiä pohjavesialueella, kun huomioidaan toiminnon sijainti pohjavedenottamon suoja-alueella ja toimintaan liittyvä lisääntynyt polttoaineiden ja koneiden käyttö. Toiminnan yhteydessä tulee kiinnittää erityistä huomiota pohjaveden suojauksen riittävyteen ja laajaan pohjavesivaikutusten seurantaan.

Pohjaveden suojelun kannalta lupaharkinnan yhteydessä tulee huomioida ainakin seuraavaa:

- Koneiden ja kaluston käytössä, säilytyksessä ja tankkauksessa sekä polttoaineiden sekä muiden haitallisten aineiden käsittelyssä ja varastoinnissa on huomioitava samaa aluetta koskevan maa-ainestiluvan määräykset.
- Pohjavesialueelle sijoitettavan murskaamon energialähteenä tulee ensisijaisesti käyttää valtakunnallista verkkovirtaa tai pohjavedenottamon suoja-alueen ulkopuolelle sijoitettavaa aggregaattia. Mikäli perustellusta syystä aggregaatin sijoittaminen pohjavesialueen ulkopuolelle ei ole mahdollista, on aggregaatin sijaintipaikan oltava asianmukaisesti suojattu.
- Mikäli alueella säilytetään öljytuotteita, on säiliöt ja koneiden ja laitteiden tankkauspaikat sijoitettava ensisijaisesti luonnontilaiselle alueelle kaivun alueen ja pohjavedenottamon suoja-alueen ulkopuolelle. Öljytuotteet on säilytettävä katetuissa, lukituissa ja vähintään tilavuuttaan vastaavilla suoja-altailla varustetuissa säiliöissä.
- Koneiden ja laitteiden säilytys- ja tankkauspaikat tulee suojata valvontaviranomaisen hyväksymällä tavalla siten, että haitta-aineiden pääsy maaperään estyy myös esim. vahinkotilanteessa ja hulevesien mukana. Myös toimintaan liittyvän seulan suojausrakenteiden asianmukaisuus on tarpeen varmistaa lupakäsittelyn yhteydessä.
- Soranottoalueella olevan pohjaveden havaintoputken soveltuvuus pohjaveden laadun seurantaan on tarkistettava ja tarvittaessa havaintoputki korvattava uudella veden laadun seurantaan soveltuvalla putkella.
- Pohjavesitarkkailun tuloksista tulee toimittaa vuosiraportti vuosittain Salon kaupungin valvontaviranomaiselle ja Varsinais-Suomen ELY-keskuksen ympäristö- ja luonnonvarat vastualueelle sekä sähköisesti ympäristöhallinnon VYH-tiedonsiirtomuodossa pohjavesitietojärjestelmään.
- Muualta tuotavan kiviaineksen varastointia ei tule alueella sallia, mikäli varastointi haittaa maa-ainesten ottoalueen vaiheittaisen

maisemoinnin toteuttamista.

- Valtioneuvoston asetuksessa 800/2010 kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta säädetään kivenmurskauksen vähimmäisvaatimuksista. Ympäristölupaharkinnassa vaatimuksista voidaan perustellusta syystä poiketa tiukempaan suuntaan esim. toiminnan erityisen herkän sijainnin tai asutuksen tai muiden häiriintyvien kohteiden läheisyyden takia.

Lisäksi huomautetaan, että maanmittauslaitoksen laserkeilauksen aineistoon perustuvien karttatietojen perusteella soranotto alueella on paikoin ulottunut maa-ainesluvan vastaisesti noin tasolle +54 mpy (N2000), joten liian syväälle ulottuvat alueet tulee täyttää puhtaalla, karkearakeisella kiviainesmaalla viipymättä.

Luonnonsuojelun osalta *Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus/ympäristö ja luonnonvarat* toteaa, että hakemus on törmäpääsky-yhdyskunnan pesinnän huomioimisen osalta puutteellinen ja vaatii täydennystä. Murskauksesta aiheutuu hakemuksen mukaan kovaa melua ja alueella on luonnonsuojelulain mukaisesti rauhoitetun törmäpääskyn pesimäyhdyskunta.

Hakijan tulee esittää tarkempi selvitys siitä, miten toiminnassa huomioidaan se, ettei (etenkin pesimäaika) murskaustoiminnasta aiheudu luonnonsuojelulain 39 §:n vastaista tahallista häirintää.

Selvitys tulee lähettää Varsinais-Suomen ELY-keskukselle uudelleen lausunnonle ennen lupakäsittelyn jatkamista ja lupapäätöksen tekemistä.

Varsinais-Suomen ELY-keskus toteaa (28.9.2018) saapuneessa lisälausunnossaan, että hakijan täydennyksessään esittämä meluste törmäpääskylle on riittävä ehkäisemään luonnonsuojelulain 39 §:ssä tarkoitettua häirintää.

2. *Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus/ liikenne- ja infrastruktuuri* (17.9.2018) toteaa lausunnonssaan, että ko. kiinteistö rajoittuu maantiehen nro 186 ja kulku alueelta tapahtuu olemassa olevan liittymän kautta. Maantiellä ko. kohdassa ja liittymän alueella on 80 km/h nopeusrajoitus, muilta osin maantiellä on nopeusrajoitus 100 km/h.

Liittymän näkemät ovat riittävät ja molemmista suunnista ajoneuvot ovat havaittavissa siten, että liittyminen maantielle voidaan tehdä turvallisesti. Liittymä täyttää Liikenne- ja viestintäministeriön näkemä-alueista antaman asetuksen 65/2011 ohjearvot.

3. *Varsinais-Suomen maakuntamuseolla* (17.8.2018) ei ole huomautettavaa, koska toiminta sijoittuu jo olemassa olevalle maa-ainesalueelle.
4. *Liikelaitos Salon Vesi* (27.6.2018) lausuu, että alue sijaitsee Kurjenpahna-Ristinummen vedenottamon läheisyydessä. Alueen tärkeyden johdosta pohjavedenpinnan päälle tulee jäädä vähintään 6 metrin paksuinen suojaava maa-aineskerros. Alueelle ei saa perustaa maankäyttö-, poltto- ja voiteluaineiden säilytyspaikkaa. Kaluston säilytystila tulee

rakentaa nesteitä läpäisemättömällä kerroksella ja katoksella. Laitteiden huoltoa pitää suorittaa sille varatulla suojatulla alueella. Asiaton pääsy alueelle on estettävä. Lisäksi alueella tulee kiinnittää erityistä huomiota pohjaveden suojeluun ja veden käyttökelpoisuuden säilymiseen.

5. *Salon kaupungin kaupunkisuunnittelu (13.7.2018)* toteaa lausunnossaan, että hakemusta koskevan tilan alueella ei ole voimassa olevia oikeusvaikutteisia yleis-, asema- tai ranta- asemakaavoja. Ottamisalueella on voimassa Salon seudun maakuntakaava, jonka vallitsevana kaavamerkintänä on M ”Maa- ja metsätalousvaltainen alue”. Suunnittelualue sijaitsee tärkeällä Kurjenpahna-Ristinummen pohjavesialueella ja vedenottamon kaukosuojavyöhykkeellä.
Kaupunkisuunnittelu katsoo, että luvan myöntäminen on mahdollista, mikäli toiminta vastaa lupahakemuksessa tarkoitettua toimintaa eli kiviaineksen murskaamista. Onnettomuusriskit pyritään minimoimaan tarkkailemalla toimintaa ja mahdollisiin vahinkoihin varaudutaan.
6. *Salon kaupungin ympäristöterveydenhuollon (12.7.2018)* lausunnossa todetaan, että toiminnasta ei saa aiheutua terveyshaittaa tai sen mahdollisuutta lähialueen asukkaille (melu, pöly ja talousveden laatu). Toiminnan aiheuttama melu ei saa ylittää lähimmissä häiriintyvissä kohteissa asumisterveysasetuksessa 545/2015 mainittuja sisämelun toimenpiderajoja. Sisämelun toimenpiderajojen oletetaan pysyvän sallituissa rajoissa, mikäli ulkomelutaso ei ylitä valtioneuvoston päätöksen 993/1992 mukaisia ohjearvoja.
Pölyn leviämistä tulee estää, mikäli se voi aiheuttaa lähiasukkaille terveyshaittaa. Toiminnasta aiheutuvat ilman epäpuhtauksien määrät eivät saa ylittää valtioneuvoston asetuksen 711/2011 3 §:n mukaisia raja-arvoja lähimmissä häiriintyvissä kohteissa.
Maaperään ei saa päästää imeytymään aineita, joilla saattaa olla heikentävä vaikutus pohjaveden laatuun.
7. *Salon kaupungin rakennusvalvonta (14.8.2018)* toteaa lausunnossaan, että kiinteistölle 734- 666-2-6 on myönnetty suunnittelutarveratkaisu ja rakennuslupa vuonna 2003 asuinrakennuksen rakentamiselle. Rakennustyöt ovat keskeytyneet vesikaton valmistuttua. Rakennus ei ole tietävästi asuttavassa kunnossa. Rakennuslupa on rauetettu 30.1.2017 omistajan ilmoitettua luopuvansa hankkeesta. Rakennustyön jatkaminen vaatii uuden suunnittelutarveratkaisun ja rakennusluvan. Rakennusvalvonnassa ei ole vireillä rakennuslupahakemusta ko. kiinteistölle.

Hakemuksesta jätetyt mielipiteet

1. *Mielipide A (27.8.2018)*
Mielipiteessä todetaan, että meluhaitta klo 4-22 on lähes ympärivuorokautinen melu aiheutuen murskasta, kiviaineksen kuljetuksesta ja kiviaineksen kuormaamisesta.
Raskaan liikenteen lisääntyminen alueella huomattavasti lisää liikenteen päästöjä, pölyä ja liikenteen aiheuttamaa vaaraa.
Ympäristövahinkojen vaara lisääntyy pohjaveden muodostumisalueella raskaiden kuormaimien hydraulikkavuotojen (yli 100 l/kone) sekä raskaiden kuormaimien ja kuorma-autojen polttoainevuotojen (yli 100 l/ajoneuvo) takia.
2. *Mielipide B (28.8.2018)*

Mielipiteessä esitetään, ettei ympäristölupaa tulisi myöntää ennen kuin kaikki ympäristövaikutukset on asiantuntevasti ja riittävästi tutkittu ja ennen kuin se on lainvoimainen.

Murskaamo aiheuttaisi alueelle erilaisia, jopa suuriakin haittoja seuraavasti:

Meluhaitta on erittäin suuri ongelma. Murskaamon melu kantautuu todella pitkälle. Melu tulee varmasti ylittymään yli sallitun päivämelutason 55 dBA:n, kuuluu useiden kilometrien päähän. Miten ja kuka meluhaittaa ja sen ylitystä valvoisi?

Lähimmät asutukset (5 vakituista ja 1 loma-asunto) suunnitellusta murskaamosta ovat vajaan 600 -700 metrin päässä. Alle kilometrin säteellä on lisäksi muitakin asuntoja.

Hiekkamontun ohittavan liikenteen ääni kuuluu näihin asuntoihin ja toisinaan jopa kahden kilometrin päässä olevaan loma-asuntoon.

Suunniteltu murskausaika klo 6-22 on aivan kohtuuton. Miten meluava toiminta saisi normaalia työaika 7-16 pidemmän työajan?

Myös aamuyöntunteihin suunnitellut lastaukset tulevat aiheuttamaan melua, samoin muista kiviainespaikoista tuotavien murskekuormien tyhjennykset.

3. *Mielipide C (31.8.2018)*

Mielipiteessä esitetään tekijän olevan hankkeessa meluvaikutuksen alainen. Annetuissa mielipiteissään hän ottaa kantaa soranottomäärään ja toiminta-aikaan sekä Kurjenpahna - Ristinummi pohjavesialueen pohjaveden suojeluun.

Mielipide 1:

Arvio tulevan viiden vuoden ottomäärästä ei ole uskottava, ja ympäristöluvan hakeminen toistaiseksi voimassa olevaksi tukee ajatusta toiminnan jatkumisesta nykyisen maa-ainesluvan mennessä umpeen. Nyt haettavaa ympäristölupaa ei tule myöntää toistaiseksi voimassa olevaksi, vaan se tulee sitoa olemassa olevaan soranottolupa.

Mielipide 2:

Soranottoalue sijaitsee Kurjenpahna-Ristinummi pohjavesialueella vedenottamon kaukosuojavyöhykkeellä. Maa-ainesten otto aiheuttaa potentiaalisen riskin alueen pohjavedelle, sillä avointa maapinta-alaa on jo melko runsaasti. Voimassa olevan maa-ainesluvan aikana pinnan korkeutta ja laatua on tarkkailtu kahdesta tarkkailupisteestä, pohjavesiputkesta ottoalueella sekä Kistolän kylän yhteisestä kaivosta.

Pohjavesiputkessa on vesi ollut useina näytekertoina ruskeaa, sameaa tai harmaata. Pohjavesiputkesta saatujen näytteiden perusteella veden laatu on heikentynyt tarkastelujaksojen aikana. Muutos huonompaan suuntaan on vähäinen, mutta antaa selvän viestin tulevasta suunnasta. Syy laadun heikentymiseen voi olla sorakuopan koko siinä tai aiemmin tapahtuneet vuotovahingot. Pitää huomata, että sadeveden epäpuhtaus on vuosien aikana lisääntynyt merkittävästi. Pinta-alaltaan suuri ottoalue ja vain 4 metrin suojakerrospaksuuteen kaivettu kuoppa on saavuttanut jo kriittisen kokotavoitteen. Soranottoa ei tule sallia määräämättömäksi ajaksi vailla etukäteen rajattua ottomäärää. Kun luvan mukainen ottomäärä on saavutettu, niin toiminta tulee lopettaa.

Mielipide 3:

Alueella säilytetään paljon työkoneita ja niitä tankataan pohjavesialueella. Myös pieniä korjaus- ja huoltotöitä tehdään. Kun on paljon toimintaa pienellä alueella, niin polttoainevahinkoja tai öljyvahinkoja pääsee tapahtumaan ja valumaan maaperään kaikesta suojelutoiminnasta huolimatta esim. konerikkojen yhteydessä. Kun toimintaa on ympäri vuorokauden, niin yöaikainen hämärä tai pimeys heikentää mahdollisuutta havaita vuotovahinko. Ympäristöhakemuksessa ei ole esitetty selkeää toimintasuunnitelmaa merkittävän nestevuodon varalle! Pohjaveden suojelusuunnitelma ei ole esitettyssä muodossa hyväksyttävissä. Salon kaupunki ottaa talousvettä Kurjenpahna-Ristinummi valuma-alueen vedenottamosta. Riskiin tulee soveltaa nollatoleranssi.

Mielipide 4:

Meluselvityksessä ei ole kerrottu, mitä suuntaavuuden parametria on käytetty. Tällöin sorakuopan pohjalle sijoittuvan murskaimen tuottaman melun vaimentuminen tai heijastuminen on vain arvauksen varassa. Laskennassa on siten helppo asettaa kuopan vaimennus halutulle tasolle, jotta päästään alittamaan melun ohjearvot.

Tässä meluselvityksessä mallinnuksen mukaan melutaso on Melkkomäen rinteillä 45 dBA. Kova kalliopohja muodostaa heijastuspinnan, joka suuntaa melua ympäri Kistolän kylää. Tätä heijastumaa ei ole huomioitu.

Melutason mallinnuksen uskottavuus on jäänyt vajaaksi, koska kertomatta on jäänyt vaimennuksen liittyvät parametrit. Melkkomäen rinteillä voi siten olla huomattavasti korkeampia melutasoja, jotka heijastuvat avoimella peltoalueella hyvin kauas. Vakituista asutusta sijoittuu runsaasti 1,5 km etäisyydelle.

Selvityksessä vähätellään melun häiritsevyyttä. Melu vie sisätiloihin tunkeutuessaan asukkaan yöunet. Ei toivotut ja toistuvat aamuhäämmiset johtavat lopulta terveyshaittoihin.

Tarkastelun ulkopuolelle on jätetty melun impulssiluonne. Iskevä ja jaksollisesti toistuva melu on haitallisempaa kuin tasainen melu. Huomioimalla impulssimelu olisi murskaimen ja pyöräkuormaajien yhteismelu tasolla 124,5 dBA.

Mielipide 5:

Soran murskaamisesta ja murskeen kuljetusliikenteestä aiheutuu ympäristöä kuormittavaa melua.

Hakemuksessa esitetty laskenta ei ole uskottava, koska

- melumallinnuksen ja laitteen välille ei ole esitetty rajoituksia tulevan melun enimmäistasosta.
- melulaskennan lähtötiedoista on jätetty kertomatta suuntaavuus. Kun kivimurskain on sijoitettu hiekkakuopan pohjalle, niin voidaan suuntaavuudelle antaa mikä tahansa vaimennusluku, jotta laskenta saadaan näyttämään haluttua ohjearvoa alittavaa tasoa.
- melutason epävarmuus on olemassa, joten melutasoa tulee korottaa vähintään +2 dB.
- impulssimaisen melun vallitessa tulee mallinnuksessa käyttää +5 dB tasokorotusta.

Meluselvitys tulee palauttaa uudelleenlaskentaa varten huomioimalla heijastukset sekä mainitut tasokorotuspuutteet. Sorakuopan suuntaavuudelle tulee esittää uskottava vaimennusarvo. Tulevan kivimurskaimen tarkka laitetyyppi tulee selvittää.

Lupahakemuksessa esitetty murskaimen toiminta-aika ei ole hyväksyttävissä. Esitetään toiminta-ajan rajaamista klo 7-18 väliseen ai-

kaan. Mikäli toiminta tuottaa häiritsevästi impulssimelua, tulee tämä huomioida ja arvioida luvallinen toiminta-aika klo 7-16 väliseksi ajaksi.

Melua voidaan vaimentaa laitekohtaisella meluseinällä, joka voisi estää melun leviämisen ympäristöön ja vapauttaa vaatimukset rajoitetusta käyttöajasta.

Yhteenvetona esitetään, että hakemusta ei tule hyväksyä esitettyssä muodossa. Murskaustoiminnan ympäristövaikutus on käsitelty puutteellisesti ja se tulee palauttaa uudelleentulosteluun. Aloituspäätös ei tule myöntää.

Lautakunnan tulee pohtia kuinka suuri soranottoalue voidaan sallia Kurjenpahna-Ristinummi pohjavesialueelle.

Hakijan kuuleminen ja vastine

K & T Saari Oy on 28.9.2018 antanut vastineen lausuntoihin ja annettuihin mielipiteisiin.

Salon kaupungin ympäristöterveydenhuolto

Terveyshaittaa ei aiheudu, kun toiminta järjestetään ympäristölupahakemuksen mukaisesti. Talousveden laadun huononemiseen voidaan vaikuttaa estämällä pohjaveden pilaantuminen. Toiminta järjestetään siten, ettei melutaso asuinrakennuksilla ylitä toiminnalle annettuja raja-arvoja tai pöly ylitä terveyshaittojen ehkäisemiseksi annettuja hiukkaspitoisuuksien raja-arvoja.

Asumisterveysasetuksessa 545/2015 annetut sisämelun toimenpiderajat eivät ylitä hakemuksen mukaisesta toiminnasta. Toiminta järjestetään siten, etteivät valtioneuvoston päätöksen 993/1992 mukaiset ohjeet ylitä. Murskaustoimintaa koskevassa valtioneuvoston asetuksessa 800/2010 (valtioneuvoston asetuksen 800/2010 kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta) kyseiset ohjeet on muutettu raja-arvoiksi, joita ei saa ylittää. Jos ylityksiä jostain syystä havaitaan, voidaan tarvittaessa parantaa toiminnasta aiheutuvan melun torjuntaa.

Lausunnossa esitetty valtioneuvoston asetus 711/2001 ilmanlaadusta on korvattu ensin asetuksella 38/2011, joka on sittemmin korvattu 10. helmikuuta 2017 voimaan tulleella asetuksella 79/2017 ilmanlaadusta. Asetuksen 711/2001 3 §:ssä ja asetuksen 79/2017 4 §:ssä on annettu samoille aineille samat raja-arvopitoisuudet. Voimassa olevassa asetuksessa 79/2017 on lisäksi annettu raja-arvo pienhiukkasten vuoden keskiarvopitoisuudelle. Toiminta järjestetään siten, ettei siitä aiheudu ilmanlaadun heikkenemistä. Tarvittaessa toiminnassa kiinnitetään huomiota pölyämisen estämiseen ja koneiden ja laitteiden kunnossapitoon ja huoltoon. Toiminnassa noudatetaan voimassa olevaa asetusta.

Toiminta ja sen suojaukset järjestetään ympäristölupahakemuksen mukaisesti siten, ettei siitä aiheudu maaperän likaantumista tai pohjaveden pilaantumista. Ympäristölupahakemuksessa on esitetty, miten koneet ja laitteet suojataan. Alueelle varataan öljynimeytysmateriaalia ja välineitä öljynkeräykseen. Mahdollisesti pilaantunut maa-aines kuljetaan alueelta pois sellaiseen käsittelypaikkaan, jolla on lupa kyseessä olevan jätteen (pilaantunut maa-aines) vastaanottamiseen ja käsittelyyn.

Salon kaupungin kaupunkisuunnittelu

Pohjaveden suojeluun kiinnitetään huomiota lupahakemuksen mukaisesti. Pohjaveden laatua ja pinnankorkeutta tarkkaillaan ympäristönsuojeluviranomaisen hyväksymällä tavalla.

Melua ja pölyä torjutaan lupahakemuksen mukaisesti.

Onnettomuusriskit tiedostetaan. Onnettomuuksiin varaudutaan varaamalla alueella öljynimeytysturvetta tai -raetta ja öljynkeräysvälineitä. Lisäksi onnettomuuksien varalta seula, murskauslaitos sekä tukitoiminta-alue suojataan hakemuksessa esitetyllä tavalla. Onnettomuuksia ehkäistään huolellisella toiminnalla sekä pitämällä koneet ja laitteet hyvässä kunnossa.

Liikelaitos Salon Vesi / Vesilaitos

Soranottoalueen pohjataso on määritetty maa-aineslain mukaisessa luvassa. Luvassa pohjavesipinnan päälle jäävän suojakerroksen paksuudeksi on määrätty vähintään neljä metriä. Tukitoiminta-alue sijoitetaan kohtaan, jossa pohjavesipinnan päällä on useamman metrin paksuinen suojaava maakerros.

Alueelle ei vastaanoteta muita maa-aineita kuin ympäristölupahakemuksessa esitettyä CE-merkittyä kiviainesta tai maa-ainesluvassa maisemointia varten sallittuja maa-aineita. Alueelle ei perusteta maankaatopaikkaa. Alueella säilytetään lupahakemuksen mukaisesti suojattuna alueella käytettäviä työkoneita varten poltto- ja voiteluaineita.

Työkoneet säilytetään tankkaus- ja varastoalueella eli tukitoiminta-alueella. Sen pohja on suojattu nesteitä läpäisemättömäksi muovikalvolla. Kalvon päällä on rikkoutumista estävä suojaava maakerros. Ympäristölupa-alueella sijaitsevalla pohjaltaan tiivistetyllä tukitoiminta-alueella tehdään pieniä huoltotöitä. Suuremmat huollot tehdään hakijan päätoimipaikassa sijaitsevassa hallissa.

Alueelle johtava kulkuyhteys on suljettu lukittavalla portilla. Alueen onnettomuusriskit on tiedostettu ja onnettomuuksiin on varauduttu. Alueella kiinnitetään huomioita siihen, ettei maaperään ja pohjaveteen pääse niitä pilaavia aineita. Alueen pohjaveden laatua tarkkaillaan säännöllisesti ympäristöluvassa määrättävällä tavalla.

Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus / ympäristö ja luonnonvarat

Maa-ainesluvan määräykset huomioidaan toiminnassa niiltä osin kuin ympäristönsuojelulain mukainen lupa ei anna muita, korvaavia määräyksiä. Maa-ainesluvassa on veloitettu, että mm. mahdollisista öljyvuodoista ilmoitetaan Varsinais-Suomen pelastuslaitokselle ja Salon kaupungin ympäristönsuojeluun. Luvassa on myös määrätty, ettei öljytuotteita säilytetä ottamisalueella. Maa-ainesluvan mukaisesti alueella varastoidaan polttoaineita enintään 3 m³. Ympäristöluvan mukaisessa toiminnassa alueella varastoitava määrä kasvaa jonkin verran, koska polttoainetta tarvitaan myös murskauslaitoksen toimintaa varten. Lupaa on haettu murskauslaitoksen aggregaatille polttoainetta syöttävän kaksoisvaippaisen polttoainesäiliön sijoittamiselle ottamisalueelle. Säiliö sijoitetaan tiivispohjaiseen konttiin yhdessä aggregaatin kanssa, jolloin sekä aggregaatti että polttoaineen siirto aggregaattiin tapahtuu tiivispohjaisella alustalla.

Alueella on suunniteltu käytettäväksi aggregaatilla toimivaa murskauslai-

tosta. Aggregaatin sijoittaminen pohjavesialueen tai pohjavedenottamon kaukosuojavyöhykkeen ulkopuolelle ei ole mahdollista, koska kyseiset maa-alueet eivät ole hakijan omistuksessa.

Murskauslaitokseen sähköä tuottava aggregaatti sijoitetaan tiivispohjaiseen ja lukittuun konttiin. Kontti sijoitetaan murskauslaitoksen läheisyyteen muovikalvolla suojatulle alustalle. Lisäksi murskauslaitos sijoitetaan sille puolelle ympäristölupa-alueella, jolla pohjaveden virtaussuunta on pois päin vedenottamosta.

Tukitoiminta-alue on yhtenevä maa-ainesluvan mukaisen tankkaus- ja varastointialueen kanssa. Tukitoiminta-alue sijaitsee kiinteistöllä 734-661-5-3, joka ei ole maa-ainesluvan mukaista kaivualuetta. Tukitoiminta-alueella ei voida sijoittaa pohjavedenottamon kaukosuoja-vyöhykkeen ulkopuolelle, koska kyseiset maa-alueet eivät ole hakijan omistuksessa.

Ympäristölupahakemuksessa on esitetty, että työkoneet ja laitteet säilytetään ja tankataan pohjaltaan suojatulla tukitoiminta-alueella, jossa myös seulan tankkaukseen käytettävä polttoainesäiliö täytetään. Öljytuotteet ja vaaralliset jätteet (esim. jäteöljy) säilytetään omissa astioissaan tiivispohjaisessa ja lukitussa kontissa.

Ympäristölupahakemuksessa on esitetty, että työkoneet säilytetään alueella, jonka pohja on suojattu muovikalvolla ja kalvon rikkoutumista estävällä maakerroksella. Tukitoiminta-alue rakennetaan vastaamaan ympäristöluvan määräyksiä.

Ympäristölupahakemuksessa on esitetty myös suojaukset seulan mahdollisesti aiheuttamien vahinkojen varalle.

Havaintoputken kunto tutkitaan ja putki uusitaan tarvittaessa. Pohjavesitarkkailun tulokset toimitetaan vuosittain ympäristöluvassa määrättyille tahoille

Muualta tuotavaa CE-merkittyä kiviainesta varastoidaan ympäristölupa-alueella sellaisissa paikoissa ja sellaisia määriä, ettei välivarastointitoiminnalla ole merkittävää vaikutusta maisemoinnin etenemisen kannalta.

Ympäristölupa-alueella lähellä ei sijaitse asutusta eikä pohjavesialuetta lukuun ottamatta muita erityisen herkkiä kohteita. Törmäpääskyjen tahallisen häirinnän estämiseksi murskauslaitoksen aiheuttaman melun leviämistä estetään Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukseen toimitetussa lisäselvityksessä (Lisäselvitys ympäristölupahakemuksen tietoihin, Promethor Oy PR4484-LU02, 29.8.2018) esitetyllä tavalla. Selvityksessä on esitetty, että melun leviämistä estetään murskauslaitoksen ja törmäpääskyjen pesäpaikan väliin rakennettavalla vähintään noin kahdeksan (8) metriä korkealla melusteellä.

Kaikessa toiminnassa kiinnitetään erityistä huomiota vahinkojen ennaltaehkäisyyn, jotta maaperään ja pohjaveteen ei pääse päästöjä.

Kohta, jossa ottaminen on ulottunut noin tasolle +54 mpy (N2000), on jo ennen vuotta 2009 myönnetyn maa-ainesluvan mukaista aluetta. Kohta ei kuulu voimassa olevan luvan mukaiseen ottamisalueeseen ja maa-ainek-

sen ottaminen on loppunut kyseiseltä alueelta.

Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus / Liikennevastuualue (ELY-L)

Hakijalla ei ole huomautettavaa lausunnosta.

Varsinais-Suomen maakuntamuseo

Hakijalla ei ole huomautettavaa lausunnosta.

Mielipide A

Murskaustoiminnalle on haettu lupaa klo 6-22, joten siitä ei aiheudu melua ympärivuorokautisesti. Lisäksi murskaustoimintaa ei ole ympäri vuoden vaan arviolta noin 150 päivänä vuodessa.

Maanmittauslaitoksen aineiston mukaan mielipiteen esittäjän kiinteistölle ei ympäristölupahakemuksen liitteenä olevan meluselvityksen mukaan aiheudu murskaustoiminnasta eikä kuormaamisesta ja kuljetusliikenteestä keskiäänitason 40 dB(A) ylittävää melua.

Ympäristölupahakemuksessa on esitetty, että alueen toiminnasta johtuvaa liikennettä arvioidaan olevan enintään 25 - 30 ajoneuvoa vuorokaudessa. Keskimääräinen vuorokausiliikennemäärä Kiskontiellä on 1907 ja raskaan liikenteen vuorokausiliikennemäärä on 119. Toiminnasta aiheutuva liikenteen määrä kasvattaa raskaan liikenteen kokonaismäärää jonkin verran.

Toiminnasta aiheutuvan liikenteen päästöt eivät merkittävästi lisää alueella olevia kokonaispäästöjä. Kuormien pölyämistä tarkkaillaan. Jos pölyämistä tapahtuu, ryhdytään tarvittaviin toimenpiteisiin. Kuljetusreitti ympäristölupa-alueelta Kiskontielle johtavaan liittymään on asfaltoitu noin 150 metrin matkalta pölyämisen estämiseksi.

Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on antanut hakemuksesta lausunnon, jossa on todettu, että liittymän näkemät ovat riittävät ja molemmista suunnista ajoneuvot ovat havaittavissa siten, että liittyminen maantielle voidaan tehdä turvallisesti. Toiminnasta aiheutuva liikenne ei hakijan näkemyksen mukaan aiheuta erityistä vaaraa muille tiellä liikujille.

Kaikessa toiminnassa kiinnitetään erityistä huomiota vahinkojen ennaltaehkäisyyn, jotta maaperään ja pohjaveteen ei pääse päästöjä.

Toiminta järjestetään ympäristölupahakemuksen mukaisesti ja siten, että toiminta noudattaa ympäristöluvassa annettavia määräyksiä ympäristöön aiheutuvasta melusta. Toiminnassa noudatetaan erityistä varovaisuutta siten, ettei siitä aiheudu kaivoveden pilaantumista.

Mielipide B

Ympäristölupahakemuksen mukaisesti toimittaessa luvan myöntämisen ja toiminnan sijoittamisen edellytykset täyttyvät. Ympäristövaikutuksista on tutkittu mm. melun leviämistä laskennallisesti mallintaen. Luvan myöntämiselle toiminnan aloittamiseksi ennen lupapäätöksen lainvoimaiseksi tuloa ei ole estettä, koska ympäristölupahakemuksen mukainen toiminta ei aiheuta palautumattomia muutoksia tai tee muutoksenhakua hyödyttömäksi.

Soran murskausta säätelevässä valtioneuvoston asetuksessa 800/2010 ki-

venlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristön-suojelusta on annettu vakituisille asuinrakennuksille päiväajan keskiäänitason raja-arvoksi 55 dB(A). Kalliokivenmurskauksen aiheuttama melu on kyseisen raja-arvon 55 dB(A) mukainen tasaisessa maastossa noin 500 metrin etäisyydellä murskauslaitoksesta työajan ollessa klo 7-22. Maaston muodot (esimerkiksi soranottoalueen reunaluiskat) ja rakennetut meluvallit lyhentävät raja-arvon alittamiseksi vaadittavaa etäisyyttä. Lisäksi yleisesti ottaen soran murskaamisesta aiheutuu vähemmän melua kuin kalliokivianneksen murskaamisesta, jolloin toiminnasta aiheutuva melu alittaa vakituisille asuinrakennuksille annetun päiväajan keskiäänitason raja-arvon alle 500 metrin etäisyydellä murskauslaitoksesta. Murskaustoiminnasta ei missään tilanteessa aiheudu 55 dB(A):n keskiäänitasoa kilometrien päähän ympäristölupa-alueesta.

Soran murskausta säätelevän valtioneuvoston asetuksen 8 §:ssä on sanottu, että jos toiminnan etäisyys melulle alttiisiin kohteisiin on alle 500 metriä, murskaaminen on tehtävä arkipäivisin kello 7.00-22.00 välisenä aikana. Vastaavasti kuormaaminen ja kuljetus on tehtävä arkipäivisin kello 6.00-22.00 välisenä aikana. Hakemuksen mukaisessa sijaintipaikassa kyseisten toimintojen (murskauspaikka, lastaaminen) etäisyydet lähimpiin melulle alttiisiin kohteisiin on yli 500 metriä. Tällöin ympäristöluvassa on mahdollista sallia pidemmät työ-ajat. Soraa ei murskata kello 22-7 välisenä aikana tai kuormia lastata kello 22-6 välisenä aikana alueella paikoissa, joista melulle alttiisiin kohteisiin on alle 500 metriä. Ympäristöluvanmukaisesta toiminnasta ei aiheudu ympäristön asuinrakennuksille sellaista äänitasoa, että asukkaiden tulisi kuulovaurion pelossa käyttää kuulonsuojaimia.

Kuorma-autojen lastaamisen murskeen kuljettamista varten sekä alueelle tuotavan CE-merkityn kiviaineksen kippauksista syntyy jonkin verran melua. Toiminta kuitenkin tapahtuu ympäristölupa-alueen pohjatasolla, jossa melun leviämistä estävät alueella olevat varastokasat sekä soranottoalueen ottorintaukset eli reunaluiskat.

Soran murskausta säätelevässä valtioneuvoston asetuksen 800/2010 kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristön-suojelusta 4 §:ssä on annettu vaatimukset ilmaan joutuvien päästöjen ja niiden leviämisen rajoittamisesta. Niitä ovat mm. toiminnan sijoittaminen teknisten mahdollisuuksien mukaan toiminta-alueen alimmalle kohdalle, putoamiskorkeuden säätely, murskauslaitoksen osien kotelointi ja tarvittaessa kastelu. Kyseiset toimenpiteet ovat käytössä myös hakijan ympäristölupahakemuksen mukaisessa toiminnassa. Lisäksi liikenteen aiheuttamaa pölyämistä on estetty sillä, että alueen sisäiset ajoreitit ovat sorapintaisia. Pölyämistä estetään myös ajonopeuksin säätelyllä ja ajoreittien kastelulla. Työntekijät tarkkailevat pölyämistä ympäristölupa-alueella aistinvaraisesti. Havaitessaan normaalista poikkeavaa pölyämistä ja pölyn leviämistä alueen ulkopuolelle, tehostetaan pölyntorjuntaa mm. käyttämällä kastelua murskauksen yhteydessä. Toiminta on asetuksen 800/2010 mukaan järjestettävä siten, etteivät valtioneuvoston asetuksessa 79/2017 annetut ilman hiukkaspitoisuuden raja-arvot ympäristölupa-alueen toiminnasta johtuen ylity.

Ympäristölupahakemuksen mukaisella alueella on ollut maa-aineksen ottamistoimintaa ja siihen liittyvää maa-aineksen seulontaa ja kuljetusliikennettä jo useiden vuosien ajan. Mielenpitoon esittäjän mukaan ympäristö on ilmeisesti siitä huolimatta pysynyt puhtaana, viihtyisänä ja rauhallisena. Ym-

päristölupahakemuksen mukainen toiminta ei peruseriaatteiltaan juuri poikkea aiemmasta toiminnasta. Toiminta järjestetään voimassa olevien asetusten ja säädösten sekä ympäristöluvan määräysten mukaisesti.

Ympäristölupahakemuksen mukainen toiminta järjestetään siten, ettei siitä aiheudu terveyshaittoja. Niiden ehkäisemiseksi toiminnassa noudatetaan ympäristöluvan määräyksiä sekä voimassa olevia muita kyseistä toimintaa koskevia säädöksiä, joita on asetettu mm. terveyshaittojen ehkäisemiseksi. Näitä ovat mm. valtioneuvoston asetus 79/2017 ilmanlaadusta sekä valtioneuvoston päätös 993/1992 melutason ohjearvoista. Ympäristölupahakemuksen mukaisesta toiminnasta ei aiheudu asuinrakennusten pihalualueilla oleskeleville ihmisille kuulohaittaa.

Toiminnan ympäristönsuojelulain mukaisessa arvioinnissa ja käsittelyssä ei arvioida toiminnan vaikutuksia kiinteistöjen arvoon. Lisäksi alueella on ollut maa-aineksen ottamistoimintaa jo useiden vuosien ajan.

Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on antanut lausunnon liikenteestä vastaavana viranomaisena. Lausunnon mukaan liikenteen liittyminen Kiskontielle voidaan liittymän näkemän puolesta tehdä turvallisesti. Yöaikaisesta kuljetusliikenteestä ei aiheudu melulle annettujen raja-arvojen ylittymistä. Arvioitu raskaan liikenteen enimmäismäärä on noin 25 - 30 ajoneuvoa vuorokaudessa.

Polttoainetta säilytetään kaksoisvaippasäiliössä, joka sijaitsee lukitussa tiivis pohjaisessa kontissa. Tukitoiminta-alueen pohja tiivistetään hakemuksen mukaisesti muovikalvolla, jonka rikkoontuminen estetään kalvon päälle laitettavalla suojaavalla maakerroksella.

Ympäristönsuojeluin mukaisesta luvasta päättää normaalin käytännön mukaisesti Salon kaupungin rakennus- ja ympäristölautakunta.

Mielipide C

Ympäristönsuojelulain mukaisen luvan käsittelee rakennus- ja ympäristölautakunta, joka toimii Salon kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisena.

Ympäristöhallinnon verkkosivuilla olevan kivenmurskaustoimintaa koskevan ympäristölupahakemuksen täyttöohjeessa on ohjeistettu, että kyseisen toiminnan asianosaisiksi katsotaan naapurikiinteistöjen omistajat sekä muut käytännössä alle 500 metrin etäisyydellä olevien kiinteistöjen omistajat.

Maa-ainesten ottamisessa vuosittaiset ottomäärät vaihtelevat paljon sen mukaan, onko kiviainekselle tarvetta. Kiviainesta ei oteta ja jalosteta, jos sille ei ole tarvetta esimerkiksi rakentamisessa. Kiskontien soranottoalueella ei ole tähän asti maa-ainelain voimassaoloaikana otettu vuosittain koko määrää, johon lupa antaa edellytykset.

Hakijalla ei ole vielä tiedossa maa-aineluvan voimassaoloajan mukaista toteutuvaa ottomäärää. Soranoton jatkaminen ja mahdollisen maa-aineluvan hakeminen ratkaistaan silloin, kun se on ajankohtaista. Ympäristölupaa haetaan toistaiseksi voimassa olevaksi. Alueella ei ole murskattavaa soraa, jos alueella ei ole voimassa olevaa maa-ainelupaa.

Jos lupahakemuksen mukaisesta murskaustoiminnasta aiheutuu Kurjenpähna-Ristinummen pohjavesialueen pilaantumista, toimintaan puututaan

joka tapauksessa ympäristöluvan voimassaoloajan pituudesta riippumatta.

Otettavan soran määrä ja maa-ainesluvan mukainen sallittu suojakerrospaksuus eivät kuulu ympäristölupahakemuksen käsittelyyn.

Hakija on hakemuksessaan esittänyt, miten tilanteisiin varaudutaan ja miten niitä ennaltaehkäistään mm. suojausten avulla, huolellisella toiminnalla sekä pitämällä koneet ja laitteen hyvässä kunnossa. Kaikessa toiminnassa lähtökohta on se, ettei maaperään ja sitä kautta pohjaveteen aiheudu päästöjä.

Meluselvityksessä käytetyt melulähteet ovat ympärisäteileviä, eikä niissä ole käytetty mitään suuntaavuuden parametria. Soranmurskauslaitos sijaitsee soranottoalueen pohjatasolla. Laskentamallissa maasto on kolmiulotteinen ja maastonmuodot perustuvat maanmittauslaitoksen kolmiulotteiseen maastomalliin. Laskentaohjelmassa maaston vaikutus murskausmelun leviämiseen on huomioitu yhteispohjoismaisen teollisuusmelumallin mukaan. Maaston vaimennus ei siten ole mallinnuksen tehneen henkilön valitsema, vaan se sisältyy laskennassa käytettyyn yhteispohjoismaiseen malliin. Se, miten melu vaimenee maastossa on sovittu jo yhteispohjoismaista mallia tehtäessä.

Laskentamallissa mukana olevat maastonmuodot (mm. Melkkomäki) ja rinteeseen aiheutuva melutaso on huomioitu laskennassa ja siten myös laskentatuloksissa. Melkkomäen melun puoleisella reunalla ei karttatarkastelun perusteella ole pystysuoria puuttomia kallioleikkauksia, jotka voisivat heijastaa melua. Melu ei voi heijastua Melkkomäen suojanpuoleisilta sivuilta eri suuntiin.

Promethor Oy on mitannut useiden eri soranmurskauslaitosten melupäästöä. Melupäästö on vaihdellut tyypillisesti välillä 116 - 119 dB(A). Laskennassa on käytetty vaihteluvälin suurinta arvoa. Alueella käytetään murskauksessa esimurskainta vain tarpeen mukaan. Ilman esimurskainta melupäästö on pienempi kuin laskennassa käytetty 119 dB(A). Mielipiteen esittäjän vaatimalle takuuarvokorotukselle ei siten ole perustetta.

Hakijalla ei ole vielä voimassa olevaa ympäristölupaa, eikä siten valmiina alueella käyttöön tulevaa murskauslaitosta. Hakemuksessa, eikä meluselvityksessä siten ole voitu esittää tarkkaa murskauslaitoksen mallityyppejä.

Mielipiteessä esitetty melun odotusarvokäyrä vastaa likimäärin toiminnasta aiheutuvan melun leviämistä, jos melu leviäisi tasaisessa maastossa. Kyseisessä kuvaajassa esitetty melun leviäminen ei kuitenkaan huomioi maaston muotoja, jotka estävät melun leviämistä ja siten vaimentavat sitä esitetyillä tarkasteluetäisyyksillä. Murskauslaitos sijoitetaan soranottoalueen pohjatasolle ja ottorintaukset estävät melun leviämistä. Myös ympäristölupa-alueen ulkopuolella ja tarkastelupisteen välissä olevat maastonmuodot (esim. Melkkomäki) estävät melun leviämistä. Näin ollen melutaso ei todellisuudessa ympäristölupa-alueen ympäristössä tule olemaan esitetyillä etäisyyksillä kuvassa esitetyn suuruista.

Laskentamalli huomioi melutason laskennassa suotuisat olosuhteet (esim. tuulen suunnan melulähteestä kohti tarkastelupistettä) melun leviämiselle. Käytännössä tämä tarkoittaa, että melulaskennan tulos on keskiäänitaso sellaisina päivinä, jolloin mm. tuulen suunta on murskauslaitokselta kohti

tarkastelupistettä. Tällöin vastaavasti tuulen ollessa vastakkainen (tarkastelupisteestä kohti murskauslaitosta) keskiäänitaso on huomattavasti laskentatulosta pienempi. Kuten selvityksessäkin on todettu, on mahdollista, että yksittäisinä ajankohtina, jolloin sääolosuhteet ovat erityisen suotuisat melun leviämiseksi, melutaso voi olla jonkin verran laskentatulosta suurempi. Todellisuudessa erityisen suotuisat olosuhteet kestävät lyhyen aikaa, jolloin vaikutus päiväajan keskiäänitasoon on vähäinen.

Useiden vuosien ja useista kohteista saadun kokemuksen perusteella melun laskenta- ja mittaustulokset vastaavat hyvin toisiaan. Yhteispohjoismainen malli sopii siten hyvin maa-aineksen ottamistoiminnasta aiheutuvan melun arviointiin. Näin ollen hakemuksen liitteenä olevan meluselvityksen voidaan arvioida antavan riittävän ja oikean kuvan toiminnasta aiheutuvan meluhaitan arvioimiseen.

Meluselvityksessä on esitetty yöajan toimintatunnin klo 6-7 keskiäänitaso, jotta se kuvaa paremmin asukkaille mahdollisesti aiheutuvaa haittaa tai häiriötä. Murskausta säätelevässä valtioneuvoston asetuksessa 800/2010 annetut melun raja-arvot perustuvat valtioneuvoston päätökseen 993/1992 melutason ohjearvoista. Laskennallisesti yöaikana aiheutettua melua voitaisiin tarkastella koko yöajan keskiäänitasona klo 22-7. Tunnin ajalle laskettu keskiäänitaso on suurempi kuin jos tunnin aikaisen toiminnan aiheuttama melu olisi laskettu koko yöajalle klo 22-7.

Murskaustoiminnasta asuinrakennuksille aiheutuva melutaso jää niin pieneksi, että normaalisti asuinrakennuksen julkisivu eristää ääntä siten, ettei soranmurskauksesta aiheutuvia toistuvia aamuerätyksiä ja sen seurauksena terveyshaittaa ole odotettavissa.

Soranmurskauksesta tyypillisesti aiheutuva melu ei ole iskumaista, eikä laskennassa käytettyyn melupäästöön perusteetta tarvitse lisätä +5 dB:ä. Jos toiminnan alettua todetaan, että melu on asuinrakennuksilla iskumaisista ja toiminnasta aiheutuva melu iskumaisuudesta johtuva +5 dB:n korotus huomioiden ylittää toiminnalle annetut raja-arvot, melua voidaan vähentää lisäämällä melusteiksi esimerkiksi varastokasoja.

Melusteet vähentävät samalla myös melun iskumaisuutta. Meluselvityksen laskentatulokset huomioiden, vaikka murskauksen melupäästöön lisätäisiin iskumaisuudesta aiheutuva 5 dB(A):n korotus, toiminnasta aiheutuva keskiäänitaso jää asuinrakennuksilla edelleen selvästi alle keskiäänitason raja-arvojen. Viiden desibelin korotus melupäästöön nostaa tarkastelupisteeseen aiheutuvaa melua vastaavasti viisi desibeliä.

Promethor Oy on mitannut useiden eri soranmurskauslaitosten melupäästöä. Melupäästö on vaihdellut tyypillisesti välillä 116 - 119 dB(A). Laskennassa on käytetty vaihteluvälin suurinta arvoa. Alueella käytetään murskauksessa esimurskainta vain tarpeen mukaan. Ilman esimurskainta melupäästö on pienempi kuin laskennassa käytetty 119 dB(A).

Hakijalla ei ole vielä voimassa olevaa ympäristölupaa, eikä siten valmiina alueella käyttöön tulevaa murskauslaitosta. Hakemuksessa eikä meluselvityksessä siten ole voitu esittää tarkkaa murskauslaitoksen mallityyppiä. Laskennassa on käytetty mitattujen soranmurskauksen melupäästötietojen vaihteluvälin suurinta melupäästöarvoa. Huomioitavaa on, että vaikka melupäästö olisi 5 dB laskennassa käytettyä melupäästöä suurempi, eivät melulle toimintaa säätelevässä asetuksessa annetut raja-arvot asuinrakenn-

nuksilla ylity. Mielipiteen esittäjä todennäköisesti viittaa melupäästöllä 124 Lwa soran murskausta enemmän melua aiheuttavaan louheen murskaukseen ja siitä aiheutuvaan melupäästöön.

Meluselvityksessä käytetyt melulähteet ovat ympärisäteileviä, eikä niissä ole käytetty mitään suuntaavuuden parametria.

Soranmurskauslaitos sijoitetaan soranottoalueen pohjatasolle, jonne se on myös laskennassa sijoitettu. Laskentamallissa maasto on kolmiulotteinen ja maastonmuodot perustuvat maanmittauslaitoksen kolmiulotteiseen maastomalliin. Laskentaohjelmassa maaston vaikutus melun leviämiseen on huomioitu yhteispohjoismaisen teollisuusmelumallin mukaan. Maaston vaimennus ei siten ole mallinnuksen tehneen henkilön valitsema, vaan se sisältyy laskennassa käytettyyn yhteispohjoismaiseen malliin. Se miten melu vaimenee maastossa, on sovittu jo yhteispohjoismaista mallia tehtäessä.

Promethor Oy on mitannut useiden eri soranmurskauslaitosten melupäästöä. Melupäästö on vaihdellut tyypillisesti välillä 116 -119 dB(A). Laskennassa on käytetty vaihteluvälin suurinta arvoa. Alueella käytetään murskauksessa esimurskainta vain tarpeen mukaan. Ilman esimurskainta melupäästö on pienempi kuin laskennassa käytetty 119 dB(A). Mielipiteen esittäjän vaatimalle takuuarvokorotukselle ei siten ole perustetta.

Hakijalla ei ole vielä voimassa olevaa ympäristölupaa, eikä siten valmiina alueella käyttöön tulevaa murskauslaitosta. Hakemuksessa eikä meluselvityksessä siten ole voitu esittää tarkkaa murskauslaitoksen mallityyppiä.

Soranmurskauksesta tyypillisesti aiheutuva melu ei ole iskumaista, eikä laskennassa käytettyyn melupäästöön sitä perusteetta tarvitse lisätä. Jos toiminnan alettua todetaan, että melu on asuinrakennuksilla iskumaista ja toiminnasta aiheutuva melu iskumaisuus huomioiden ylittää toiminnalle annetut raja-arvot, melua voidaan vähentää lisäämällä esimerkiksi varastokasoja estämään melun leviämistä. Samalla meluesteet vähentävät melun iskumaisuutta. On huomioitava, että viiden desibelin korotus melupäästöön nostaa tarkastelupisteeseen aiheutuvaa melua vastaavasti viisi desibeliä. Laskentatulosten mukaan vaikka murskauksen melupäästöön lisättäisiin iskumaisuudesta aiheutuva 5 dB(A):n korotus, toiminnasta aiheutuva keskiäänitaso jää asuinrakennuksilla edelleen selvästi alle keskiäänitason raja-arvojen.

Laskentamallissa maasto on kolmiulotteinen ja maastonmuodot perustuvat maanmittauslaitoksen kolmiulotteiseen maastomalliin. Laskentaohjelmassa maaston vaikutus melun leviämiseen on huomioitu yhteispohjoismaisen teollisuusmelumallin mukaan. Melkkomäen melun puoleisella reunalla ei karttatarkastelun perusteella ole pystysuoria puuttomia kalliroleikkauksia, jotka voisivat heijastaa melua. Melu ei voi heijastua Melkkomäen suojanpuoleisilta sivuilta eri suuntiin.

Avoimelle peltoalueelle ei ole määritetty melutasoa, jota toiminta ei saisi ylittää.

Tasokorotuksille (takuuarvo ja iskumaisuus) ei jo aiemmin esitettyjen syiden perusteella ole tarvetta. Soranmurskauslaitos sijoitetaan soranottoalueen pohjatasolle, eikä ”sorakuopan suuntaavuudelle” ole esittää mitään vaimennusarvoa.

Hakijalla ei ole vielä voimassa olevaa ympäristölupaa, eikä siten valmiina

alueelle tulevaa murskauslaitosta. Tarkka laitetyyppi selviää vasta hankintaa tehtäessä. Melupäästön kannalta soranmurskaukseen käytettävillä laitteistoilla ei ole merkittävää eroa.

Toiminta-aikojen rajoittamiselle toiminnasta aiheutuvan melun tai sen melun luonteen perusteella ei ole perustetta. Toiminnasta ei aiheudu hallitsematonta melua. Väite pahoinpitelystä on täysin perusteeton.

Vaatus ympäristölupahakemuksen hylkäämisestä on perusteeton. Ympäristölupahakemuksessa murskaustoiminnan meluvaikutusta on hakijan mielestä käsitelty riittävästi.

Luvan myöntämisestä päättää Salon kaupungin rakennus- ja ympäristölautakunta. Lupaa toiminnan aloittamiselle muutoksenhausta huolimatta on haettu, mutta aloittamisluvan saaminen vaatii ensin lautakunnan myöntämän ympäristönsuojelulain mukaisen luvan. Muutoksenhaku tarkoittaa mahdollista muutoksenhakua Vaasan hallinto-oikeudessa lautakunnan tekemän päätöksen jälkeen.

Mielipiteessä esitetyllä Kitulan pohjavesialueella ja moottoritiellä ei ole vaikutusta ympäristölupahakemuksen mukaisten toimintojen tai toiminnan sijaintipaikan kanssa. Soranottoalueen koko kuuluu maa-aineslain mukaisen luvan käsittelyyn, eikä se ole tämän lupahakemuksen mukainen asia.

RATKAISU JA LUPAMÄÄRÄYKSET

Valmistelijan ehdotus:

Rakennus- ja ympäristölautakunta myöntää K & T Saari Oy:lle ympäristönsuojelulain mukaisen ympäristöluvan 3.4.2023 asti koskien kivien murskausta kiinteistöllä 734- 661-5-32, sitä koskevaa tukitoimintaa vuokra-alueella 734-661-5-3 ja muualta tuotavaa CE-merkityn murskeen väliaikaista varastointia lupa-alueella kerrallaan enintään noin 3.000 tonnia sekä ympäristönsuojelulain 199 §:n mukaisen aloitusluvan toiminnan aloittamiseksi mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta.

Toiminta on sijoitettava ja mitoitettava sekä toimintaa on harjoitettava hakemuksessa esitetyllä tavalla, ellei jäljempänä olevissa lupamääräyksissä toisin määrätä.

Vastaus lausuntoihin

Lausunnoissa esitetyt asiat on otettu huomioon lupamääräyksissä ja perusteluissa ilmenevällä tavalla.

Varsinais-Suomen ELY-keskuksen lausunnoissa edellytetyt tarkkailu- ja suojaustoimenpiteet on huomioitu.

Liikelaitos Salon Veden lausunto on huomioitu.

Salon kaupungin kaupunkisuunnittelun, rakennusvalvontaviranomaisen ja ympäristöterveydenhuoltoviranomaisen lausunnoista on huomioitu kaava- ja rakennustilanteet sekä esitetyt melu-, pöly- sekä vesientarkkailut.

Vastaus ympäristölupahakemusta koskeviin mielipiteisiin

Mielipiteissä esitetyt asiat on tutkittu ja huomioitu lupamääräyksissä kaikilta tarpeellisilta osin. Yleisiä teitä koskevia asioita ei ole käsitelty tässä pää-

töksessä.

Lupamääräykset pilaantumisen ehkäisemiseksi

Laitoksen sijoittaminen alueelle ja toiminta-aika

1. Murskauslaitos on sijoitettava suunnitelman mukaisesti maa-ainesluvan ottamisalueen alimmalle toiminnan tasolle + 57,28 N2000. Laitos on sijoitettava siten, että laitoksen etäisyys lähimpiin häiriintyviin kohteisiin on vähintään 500 metriä. Ennen toiminnan aloitusta on pidettävä aloitustarkastus.
2. Laitoksessa saa toimintavuoden aikana murskata ottamisalueelta otettua kiveä enintään 120.000 t/a. Alueella saa varastoida muualta tuotua CE-kiviainesta enintään 3.000 t/a. Kiviainesten varastoiminen ei saa haitata alueen maa-ainesluvan mukaisten maisemointitöiden etenemistä.
3. Murskauslaitoksen toiminta-aika vuodessa saa olla enintään 150 vrk elokuun alusta toukokuun loppuun.

Murskaaminen on sallittu arkisin klo 6- 22 maanantaista perjantaihin. Murskaamista ei saa tehdä lauantaisin, sunnuntaisin eikä arkipyhinä.

Seulomista saa harjoittaa arkipäivinä klo 6-18 maanantaista perjantaihin ympäri vuoden. Seulomista ei saa tehdä lauantaisin, sunnuntaisin eikä arkipyhinä.

4. Kuormaamista ja kuljetusta saa harjoittaa ympäri vuoden arkisin maanantaista perjantaihin ja poikkeuksellisesti lauantaisin. Kuljetuksia ei saa tehdä sunnuntaisin eikä arkipyhinä. Kuljetuksista on pidettävä kirjaa.

Pöly ja päästöt ilmaan

5. Pölylähteet on sijoitettava teknisten mahdollisuuksien mukaan toiminta-alueen alimmalle tasolle.
6. Kuormattavan ja kuljettimelta varastokasaan putoavan kiviaineksen pölyämistä on estettävä säätämällä putoamiskorkeus mahdollisimman pieneksi, kiinnittämällä kuljettimien päähän pölyämistä estävät suojat tai käyttämällä muuta pölyn leviämisen estämisen kannalta parasta käyttökelpoista tekniikkaa. Pölyn leviäminen ympäristöön on estettävä kastelemalla tai koteloimalla päästölähteet kattavasti ja tiiviisti taikka käyttämällä muuta pölyn torjumisen kannalta parasta käyttökelpoista tekniikkaa. Murskaamon pölynpoistojärjestelmä on pidettävä hyvässä toimintakunnossa. Pölynpoistojärjestelmän kunto on tarkistettava toiminta-aikana päivittäin.
7. Alueet, joilla työkoneet liikkuvat ja kuljetusliikenne tapahtuu, on hoidettava siten, että pölyäminen on mahdollisimman vähäistä. Suolan käyttö pölynsidontaan ei ole sallittua. Varastokasojen sijoittelulla tulee mahdollisuuksien mukaan tehostaa pölyntorjuntaa. Kiviainesvarastot ja ajoneuvojen kuormat tulee tarvittaessa kastella tai peittää siten, että niistä ei aiheudu ympäristölle haitallista pölynmuodostusta.

8. Pölypäästöjä on mitattava häiriintyvissä kohteissa tarvittaessa, mikäli haitoista tulee valituksia valvovalle viranomaiselle. Toiminnanharjoittajan tulee osoittaa luotettavasti ja ympäristönsuojelun hyväksymällä tavalla, että valtioneuvoston asetuksessa (38/2011) ilmanlaadulle annetut raja-arvot eivät ylitä häiriöille alttiissa kohteissa ja valtioneuvoston päätös ilmanlaadun ohjearvoista (480/1996) täyttyy.

Melu

9. Laitoksen aiheuttamaa melua on torjuttava koteloinnein, kumituksin tai muilla ääniteknisesti parhailla meluntorjuntatoimilla.
10. Törmäpääskyjen pesintäalueen ja murskauslaitoksen väliin on rakennettava melueste noin 20 metrin etäisyydelle murskauslaitoksesta. Murskauslaitoksen koko huomioiden esteen pituuden on oltava riittävä ja korkeudeltaan sen on oltava vähintään 8 metriä. Este on pidettävä ehjänä koko pesimiskauden ajan.
11. Toimintaa ei saa aloittaa ennen aloitustarkastusta. Ensimmäisellä murskauskerralla on suoritettava melumittaukset mieliteen esittäjien A-C piha-alueilla. Mittaustulokset on välittömästi toimitettava ympäristönsuojeluun tarkastettavaksi ennen toiminnan jatkamista.

Melumittaukset on teetettävä esitetyissä kohteissa puolueettomalla asiantuntijalla. Mittausajankohdasta on ilmoitettava etukäteen kohteille ja ympäristönsuojeluun.

Mikäli meluhaitoista tulee toiminnan aikana asianmukaisia valituksia valvovalle viranomaiselle, on toimijan ryhdyttävä toimenpiteisiin meluhaittojen vähentämiseksi ja tarvittaessa osoitettava vähentämistoimenpiteiden riittävyys mittauksin.

Toiminnoista aiheutuva melu ei häiriintyvissä kohteissa saa ylittää melutason ohjearvoista annetussa valtioneuvoston päätöksessä (993/1992) säädettyjä ulkomelun ohjearvoja.

Jätteet

12. Hyödyntämiskelpoiset jätteet on kerättävä erikseen tukitoimintoalueelle ja toimitettava käsiteltäviksi asianmukaiset luvat omaavaan laitokseen. Muut jätteet vaarallisia jätteitä lukuun ottamatta voidaan toimittaa yhdyskuntajätteen loppusijoituspaikkaan. Jätteiden lajittelussa ja varastoinnissa tulee noudattaa Lounais-Suomen Jätehuollon määräyksiä.
13. Vaaralliset jätteet on varastoitava niille varatussa paikassa, suljetuissa ja asianmukaisesti merkityissä astioissa katettuna ja tiiviillä alustalla siten, ettei niistä aiheudu maaperän eikä pinta- ja pohjavesien pilaantumista tai muuta haittaa ympäristölle.

Erilaiset vaaralliset jätteet on pidettävä erillään toisistaan ja muista jätteistä, ja ne on merkittävä ominaisuuksiensa mukaan. Vaaralliset jätteet on toimitettava käsiteltäväksi laitokseen, jonka ympäristöluvasa on hyväksytty kyseisen jätteen vastaanotto ja käsittely.

Jätteet saa luovuttaa kuljetettavaksi vain jätelain mukaan rekisteröityneelle jätteenkuljettajalle.

Laitoksen toiminta-alueella ei saa varastoida ylimääräistä kalustoa, romuja tai maisemointiin soveltumatonta maa-ainesta eikä muualta tuotua jätteeksi luokiteltavaa tavaraa.

Maaperän sekä pinta- ja pohjaveden suojele

14. Toiminta on järjestettävä siten, ettei siitä aiheudu pinta- ja pohjavesien pilaantumista.
15. Pohjavesiputken on sovelluttava pohjaveden laadun tarkkailuun. Mikäli alueelle asennetaan uusi pohjaveden tarkkailuputki on sen oltava lukittu ja sen asentamisesta on toimitettava putkikortti ympäristönsuojeluun.
16. Pohjavesiputken ja Kistolän kylän kaivon vedenpinnan mittaukset on suoritettava kolmen kuukauden välein helmi-, touko-, elo- ja marraskuussa. Mittaukset on tehtävä aina samaan aikaan vuosittain. Tiedot on esitettävä valvovalle viranomaiselle pyydettäessä. Vesitarkkailujen tulokset on lähetettävä Salon kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen lisäksi sähköisesti Varsinais-Suomen ELY-keskuksen ympäristö- ja luonnonvarat -vastuualueelle.
17. Pohjavesiputken ja Kistolän kylän kaivon veden laatua tulee tarkkailla kaksi kertaa vuodessa touko- ja marraskuussa. Vedestä on analysoitava lämpötila, haju, sameus, väri, pH, happi, KMnO_4 -luku, sähköjohtavuus, rauta, mangaani, sulfaatti, ammonium, nitraatti, nitriitti, kloridi, kokaiskovuus, alkaliniteetti, polttoainehiilivedyt ja mineraaliöljyt, koliformiset ja *E. coli* bakteerit. Näytteenottajan on oltava sertifioitu tai näytteenoton akkreditoitu.

Laatunäytteiden tulokset on toimitettava ympäristönsuojeluun heti niiden valmistuttua. Vesitarkkailujen tulokset on lähetettävä Salon ympäristönsuojeluviranomaisen lisäksi Varsinais-Suomen ELY-keskuksen ympäristö- ja luonnonvarat -vastuualueelle.
18. Öljytuotteet on säilytettävä tukitoimintoalueella suljetussa ja lukitussa kontissa. Polttoaine on varastoitava ylitäytön estimellä ja laponestolla varustetussa kaksoisvaippasäiliössä, joka on sijoitettu tukitoimintoalueella lukittuun tiivispohjaiseen merikonttiin.

Tankaaminen tukitoimintoalueella on suoritettava tiiviillä reunoiltaan korotetun alustan (esim. HDPE -kalvo) päällä. Tiiviin alustan päälle on asennettava noin 20 cm:n hiekkakerros, johon mahdolliset valumat imeytyvät ja ne voidaan poistaa.
19. Työkoneet on säilytettävä ja tankattava tukitoimintoalueella öljynesteitä läpäisemättömällä tiiviillä alustalla.

Työkoneiden kuntoa on tarkkailtava päivittäin ja mikäli vuotoja on havaittavissa kone on poistettava välittömästi käytöstä.
20. Ottamis- ja tukitoimintoalueella ei saa suorittaa koneiden huoltoa eikä pesua.

Kuljetuskalustoa ei saa tankata eikä huoltaa alueella.

21. Seulan ja murskauslaitoksen alle on asennettava riittävän laajalle alueelle reunoiltaan korotettu tiivis alusta, kuitenkin siten, että 4 metrin suojavaakerrosta ei rikota.
22. Pohjavesialueelle sijoitettavan murskaamon energialähteenä tulee ensisijaisesti käyttää valtakunnallista verkkovirtaa. Virtalähteenä aggregaatin käyttö on mahdollista, jos se on sijoitettu konttiin ja tankkauksessa on huomioitu tankkausalueen suojaaminen edellä esitetyllä tiiviillä alustalla. Toimijan tulee ennen aloitustarkastusta esittää aggregaatin sijoittamisesta ja toiminnasta tarkempi selvitys ja suunnitelmapiirros ympäristönsuojelun hyväksyttäväksi.

Paras käyttökelpoinen tekniikka

23. Toiminnanharjoittajan tulee olla riittävästi selvillä toimialansa parhaan käyttökelpoisen tekniikan kehittymisestä ja varauduttava tällaisten tekniikoiden käyttöönottoon.

Poikkeukselliset tilanteet ja häiriöpäästöt

24. Vahinko- ja onnettomuustilanteiden varalle laitosalueella on oltava saatavilla riittävä määrä imeytysmateriaalia.

Vuotoina ympäristöön päässeet polttoaineet ja muut ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavat aineet on välittömästi kerättävä talteen ja toimitettava asianmukaiseen käsittelyyn pelastusviranomaisen avustuksella.

25. Rikkoutumisen ja muun häiriön sattuessa laitoksen päästöjä aiheuttava toiminto on keskeytettävä, kunnes laitteisto on korjattu ja toimintakuntoinen.
26. Määrältään ja laadultaan tavanomaisesta poikkeavia päästöjä ilmaan, maaperään sekä pinta- ja pohjavesiin aiheuttavista häiriötilanteista ja muista vahingoista ja onnettomuuksista on viipymättä ilmoitettava Salon kaupungin ympäristönsuojeluun ja Varsinais-Suomen pelastuslaitokselle sekä Varsinais-Suomen ELY-keskukselle.

Käyttötarkkailu, kirjanpito ja raportointi

27. Ennen aloitustarkastusta toiminnanharjoittajan on nimettävä laitoksen ympäristönsuojelusta vastaava henkilö ja toimitettava yhteystiedot Salon kaupungin ympäristönsuojeluun. Yhteystiedot on pidettävä ajan tasalla.
28. Laitoksen toiminnasta ja toimintaan liittyvistä merkittävistä tapahtumista on pidettävä käyttöpäiväkirjaa. Muistiinpanot on pyydytettävä esitettävä valvontaviranomaiselle.
29. Toiminnanharjoittajan on vuosittain helmikuun loppuun mennessä toimitettava kaupungin ympäristönsuojeluun edellisen vuoden toimintaa koskeva raportti, josta käyvät ilmi seuraavat tiedot: laitoksen toiminta-ajat, laitoksen tuotantotiedot, tiedot alueelta poiskuljetetun ja tuo-

dun murskeen määrästä, tiedot varastossa olevasta murskeen määrästä, polttoaineiden käyttö- ja laatumiedot sekä niiden perusteella laskeut päästötiedot (NO_x, SO₂, CO₂ ja hiukkaset), yhteenveto tarkkai-lutuloksista.

Lisäksi on toimitettava tiedot syntyneistä jätteistä ja vaarallisista jät-teistä, niiden laadusta, määrästä, varastoinnista ja edelleen toimitta-misesta sekä tiedot ympäristönsuojelun kannalta merkittävistä häiriö-tilanteista ja onnettomuuksista (syy, kesto, arvio päästöistä ilmaan, maaperään ja vesiin, arvio niiden ympäristövaikutuksista sekä niiden johdosta tehdyt toimenpiteet). Toimijan on annettava tiedot vuoden ai-kana toteutetuista ja suunnitteilla olevista muutoksista. Päästömittauksista kuten melusta ja pölystä tehdyt mittaukset pitää liittää vuosiraportteihin.

Toiminnan muutokset ja lopettaminen

30. Toiminnan lopettamisen jälkeen alueella on suoritettava asianmukai-set kunnostustyöt ja huolehdittava siitä, että alue on siisti.
31. Laitoksen toiminnassa tapahtuvista olennaisista muutoksista, toimin-nan lopettamisesta ja toiminnanharjoittajan vaihtumisesta tulee riittä-vän ajoissa ennen toimenpiteeseen ryhtymistä ilmoittaa kirjallisesti Salon kaupungin ympäristönsuojeluun.

Kaivannaisjätehuoltosuunnitelma

32. Luvan saajan on noudatettava hakemuksen ja maa-aineslupan mu-kaista kaivannaisjätteiden jätehuoltosuunnitelmaa. Jos kaivannaisjät-teiden määrä tai laatu taikka kaivannaisjätteiden käsittelyn tai hyö-dyntämisen järjestelyt muuttuvat merkittävästi, on ympäristölupaa muutettava siten kuin ympäristönsuojelulain 113 §:ssä säädetään.

Ratkaisun ja lupamääräysten perustelut

Lupaharkinnan perusteet

Edellä mainitut lupamääräykset ovat tarpeen, jotta kiven murskaus sekä siihen liittyvät hakemuksessa esitetyt toiminnot täyttävät ympäristön-suojelulaissa ja sen nojalla annetuissa asetuksissa mm. valtioneuvoston asetuksessa 800/2010 annetut vaatimukset. Murskauslaitos sijaitsee yli 500 metrin etäisyydellä asutuksesta ja melumallinnos on tehty. Kuljetusten osalta on huomioitu alueen kulkuyhteys suoraan maantielle. Harkinnassa on melujen osalta tukeuduttu Suomen ympäristökeskuksen julkaisuun BAT- ympäristöasioiden hallinta kiviainestuotannossa. Mielipiteissä esitettyjä teollisuuteen ja tuulivoimaloille käytettäviä meluarvoja ei sovelleta kiviainestuotannossa.

Aloittamisoikeus ei tee muutoksenhakua tarpeettomaksi, koska toiminta on kiven murskausta eikä kallion louhintaa ja toiminta voidaan milloin tahansa keskeyttää.

Lupamääräyksissä on huomioitu jätelain sekä sen nojalla annetut asetuk-set sekä ne vaatimukset, jotka luonnonsuojelulaissa ja sen nojalla on sää-detty.

Luvan myöntämisen edellytykset

Alueella on voimassa oleva maa-aineslupa ja ympäristöluvan määrä-aikaisuus on sidottu siihen, jotta seuraavien lupien käsittelyssä ei synny

ristiriitoja.

Toimittaessa tämän päätöksen mukaisesti laitoksen toiminnasta ei aiheudu terveyshaittaa, merkittävää muuta ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa, maaperän tai pohjaveden pilaantumista, erityisten luonnonolosuhteiden huonontumista, vedenhankinnan tai yleiseltä kannalta tärkeän muun käyttömahdollisuuden vaarantumista toiminnan vaikutusalueella eikä eräistä naapuruussuhteista annetussa laissa tarkoitettua kohtuutonta rasitusta. Määräyksiä annettaessa on otettu huomioon toiminnan aiheuttama pilaantumisen todennäköisyys ja onnettomuusriski sekä alueen kaavamääräykset.

Yleiset perustelut

Laitosalue on Salon seudun maakuntakaavassa maa- ja metsätalousaluetta (M). Maa-ainesten otto ja kivituotteiden valmistus murskaamalla hakemuksen mukaisella laitosalueella on otettu huomioon lupamääräyksiä annettaessa mm. antamalla määräyksiä tarkkailusta ja suojelusta sekä laitoksen toiminta-alueella että lähialueella. Kivenmurskaamo sijaitsee yli 500 metrin etäisyydellä asumiseen tai loma-asumiseen käytettävistä rakennuksista.

Kivenmurskaus ja laitosalueen muut toiminnot eivät aiheuta vaaraa tai haittaa terveydelle eikä ympäristön pilaantumista, kun toiminnanharjoittaja menettelee hakemuksessa ilmoittamallaan tavalla ja noudattaa ympäristönsuojeluviranomaisen antamia lupamääräyksiä.

Toiminnanharjoittaja on velvollinen toimimaan suunnitelmallisesti laitoksen aiheuttamien häiriövaikutusten rajoittamiseksi. Raportointi palvelee toiminnanharjoittajaa, mahdollisia haitankärsijöitä ja valvontaviranomaista. Toiminnanharjoittajan tulee olla selvillä mahdollisimman tarkasti toiminnan vaikutuksista.

Lupamääräyksiä annettaessa on otettu huomioon toiminnan luonne, kesto, vaikutusalueen ominaisuudet sekä tekniset ja taloudelliset mahdollisuudet toteuttaa nämä toimet. Päästöjen ehkäisemistä ja rajoittamista koskevat määräykset perustuvat parhaaseen käyttökelpoiseen tekniikkaan. Lisäksi on otettu huomioon varautuminen onnettomuuksien ehkäisemiseen ja niiden seurausten rajoittamiseen. Määräyksiä annettaessa on otettu huomioon toiminnan aiheuttama pilaantumisen todennäköisyys ja pilaantumisriski.

Toimittaessa tämän ympäristöluvan mukaisesti voidaan toiminnan katsoa edustavan parasta käyttökelpoista tekniikkaa.

Lupamääräysten yksilöidyt perustelut

Määräykset 1-4

Murskauslaitoksen sijaintipaikka ja taso on ollut tarpeellista määrittää olemassa olevan maa-ainesluvan mukaisesti. Murskauslaitosta ei saa sijoittaa ottotasosta poiketen. Mikäli maa-ainesluvan mukaista ottotasoa on nostettava neljän metrin suojamaakerroksen säilymisen takia, on murskauslaitosta samoin nostettava tälle tasolle.

Toiminta-ajat noudattavat valtioneuvoston asetusta 800/2010, kun lähimmät asutukset ovat yli 500 metrin etäisyydellä. Yöaikainen tunti klo 6-7 ei melumallinnoksen perusteella aiheuta haittaa lähimmille asukkaille. Toimijan on esitettävä hyväksyttäväksi mittaustulokset toiminnan aiheut-

tamasta melusta ennen toiminnan jatkamista.

Kuormaaminen ja kuljetus on mahdollistettu arkipäivisin. Toimintapaikan sijainnista johtuen se on mahdollista, koska liittymä on suoraan yleiselle tielle. Kirjanpidolla voidaan seurata toiminnan laajuutta ja siitä mahdollisesti aiheutuvia haittoja.

Määräykset 5-8

Määräykset pölyhaittojen vähentämiseksi on annettu sekä terveys- että ympäristöhaittojen ehkäisemiseksi. Määräyksillä laitteistojen suojauksista, pölynpoistojärjestelmän kunnossapidosta ja tarkkailusta sekä toiminnan keskeyttämisestä mahdollisten häiriöiden sattuesssa vähennetään haitallisten pölypäästöjen määrää ratkaisevasti.

Kivituotevarastojen ja kuormien käsittely kastelemalla tai peittämällä sekä kuljetusreitien kastelu ehkäisevät pölypäästöjä. Pohjavesialueella suolaa tai muita kemikaaleja ei saa käyttää.

Toiminnanharjoittaja on velvollinen noudattamaan ilman laadusta annettuja asetuksia 38/2011 ja 480/1996. Hengitettävien hiukkasten osalta (PM₁₀) noudatetaan 24 tunnin laskenta-aikaa ja pienhiukkasten osalta (PM_{2,5}) kalenterivuotta.

Määräyksillä varmistetaan, ettei toiminnasta aiheudu terveyshaittaa tai elinympäristön terveellisyyden vähenemistä.

Määräykset 9- 11

Laitoksen aiheuttama melu ei saa ylittää valtioneuvoston päätöksessä 993/1992 annettuja melun ohjearvoja. Murskaimen ja varastokasojen sijoittamisella ja laitteiston suojauksilla vähennetään melun leviämistä laitosalueelta häiriintyviin kohteisiin. Alueella pesivien törmäpääskyjen suojaamiseksi on rakennettava melueste. Tarvittaessa tulee mittauksin osoittaa melun taso.

Määräykset 12 -13

Jätteitä koskevat määräykset on annettu jätelain tavoitteiden toteuttamiseksi. Jätehuolto on järjestettävä siten, että jätteitä syntyy mahdollisimman vähän eikä niistä aiheudu vaaraa tai haittaa ympäristölle tai terveydelle. Vaarallisia jätteitä ei saa sekoittaa keskenään. Ne on toimitettava käsiteltäväksi asianmukaisen viranomaisluvan omaavaan laitokseen. Siirtoasiakirjamennettelyn avulla voidaan seurata vaarallisten jätteiden kulkua käsittelypaikkaan.

Määräykset 14-22

Toiminnan seurauksena ei saa aiheutua maaperän tai pinta- ja pohjavesien pilaantumista. Kaluston, öljytuotteiden ja muiden ympäristölle haitallisten aineiden huolellinen säilytys ja käsittely on varmistettava riittävin tekniisin ratkaisuin.

Toiminnan sijaintipaikasta johtuen pohjaveden laadun tarkkailua aikaisemmasta kahdesta kerrasta hakemuksessa esitettyyn yhteen kertaan vuodessa ei ole perusteltua keventää. Veden laadun tarkkailuun on kiinnitettävä erityistä huomiota pitkäkestoisen toiminnan vaikutusten selville saamiseksi ja ympäristöhaittojen ehkäisemiseksi sekä lausunnoissa ja mielipi-

teissä esitettyjen seikkojen huomioon ottamiseksi. Havaintoputken on kooltaan ja materiaaliiltaan sovelluttava laatunäytteen ottoon.

Kyläkaivon laadun ja korkeuden tarkkailulla valvotaan talousvesien riittävyyttä ja varmistetaan veden käyttökelpoisuuden säilyminen.

Määräys 23

Toiminnanharjoittaja on ympäristönsuojelulain 8 §:n nojalla velvollinen käyttämään parasta käyttökelpoista tekniikkaa ja seuraamaan sen kehittymistä toimialalla. Toimintaa on harjoitettava ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi tarkoituksenmukaisia ja kustannustehokkaita työmenetelmiä käyttäen.

Määräykset 24-26

Häiriötilanteista tiedottaminen on tarpeen valvonnan toteuttamiseksi ja mahdollisesti aiheutuvien haittojen minimoimiseksi. Toiminnan tulee perustua varovaisuuteen, huolellisuuteen ja ennalta ehkäisyyn.

Määräykset 27-29

Tarkkailumääräykset perustuvat toiminnanharjoittajan velvollisuuteen olla riittävästi selvillä toimintansa ympäristövaikutuksista, -riskeistä ja haitallisten vaikutusten vähentämismahdollisuuksista. Laitoksen valvonnan järjestämiseksi on annettu määräys käyttöpäiväkirjan pidosta ja raportoinnista valvontaviranomaiselle.

Ympäristönsuojelusta vastaavan henkilön nimeäminen on tarpeen valvonnallisista syistä, yhteydenpidon helpottamiseksi ja tiedon kulun turvaamiseksi erityisesti poikkeuksellisissa tilanteissa tai nopeaa reagointia edellyttävissä vahinkotilanteissa.

Määräykset 30 ja 31

Viranomaisvalvonnan turvaamiseksi toiminnassa tapahtuvista olennaisista muutoksista, toiminnan lopettamisesta tai toiminnanharjoittajan vaihtumisesta tulee riittävän ajoissa ennen toimenpiteisiin ryhtymistä ilmoittaa Salon kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle. Toiminnan lopettamisen jälkeisissä tilanteissa varmistetaan alueen jääminen sellaiseen tilaan, ettei alueelle jää riskiä terveyshaitasta tai ympäristön pilaantumisesta.

Määräys 32

Kaivannaisjätehuoltosuunnitelmaa koskeva määräys on tarpeen kaivannaisjätettä koskevan valtioneuvoston asetuksen valvomiseksi.

Luvan voimassaolo ja lupamääräysten tarkistaminen

Tämä lupapäätös on voimassa 3.4.2023 asti.

Toiminnan olennaiseen laajentamiseen tai muuttamiseen on haettava uusi lupa.

Asetuksen noudattaminen

Jos asetuksella annetaan ympäristönsuojelulain tai jätelain nojalla jo myönnetyn luvan määräystä ankarampia säännöksiä tai luvasta poikkeavia säännöksiä luvan voimassaolosta tai tarkistamisesta, asetusta on luvan estämättä noudatettava.

Sovelletut säännökset

Ympäristönsuojelulaki (YSL 527/2014) 6, 7, 8, 10, 11, 14 -17, 27, 29, 34,

39, 42-44, 48-49, 52-53, 58, 62, 66, 70, 71, 83-85, 87, 113-114, 134, 170, 190, 191, 199, 205, 209 §

Valtioneuvoston asetus ympäristönsuojelusta (YSA 713/2014) 2, 8, 11-15, 20 §

Laki eräistä naapuruussuhteista (26/1920) § 17

Jätelaki (JL 646/2011) 29,72,118119, 121, 148, 149

Valtioneuvoston asetus jätteistä (179/2012)

Valtioneuvoston asetus kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta (800/2010)

Valtioneuvoston päätös melutason ohjearvoista (993/1992)

Valtioneuvoston asetus ilmanlaadusta(38/2011)

Valtioneuvoston päätös ilmanlaadun ohjearvoista ja rikkilaskeuman tavoitearvoista (480/1996)

Salon kaupunginvaltuuston 22.5.2017 § 39 hyväksymä ympäristösuojeluviranomaisen taksa

Käsittelymaksu ja sen määräytyminen

Lupahakemuksen käsittelymaksu on 3.950 €.

Maksu perustuu Salon kaupunginvaltuuston hyväksymään ympäristönsuojeluviranomaisen taksan 3 §:n liitteenä olevaan maksutaulukkoon.

Päätöksen täytäntöönpano

Salon rakennus- ja ympäristölautakunta on myöntänyt luvan aloittaa toiminta ennen muutoksenhakua ja tutkinut asian ja todennut, ettei aloitusluvan myöntäminen tee mahdollista muutoksenhakua tarpeettomaksi. Alue on ollut maa-ainesten ottoalueena jo pitkään ja ottaminen on ollut suunnitelmallista. Hakijan voimassa oleva vakuus vastaa mahdollisesta jälkihoidosta tulevia kustannuksia. Tämä lupapäätös on lainvoimainen valitusajan päätyttyä, jos päätökseen ei haeta muutosta.

Päätöksen julkipano

Päätös annetaan julkipanon jälkeen. Antopäivä ilmenee valitusosoituksessa.

Lupapäätöksestä tiedottaminen

Ote päätöksestä	Hakija
Jäljennös päätöksestä	Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus/ ympäristö ja luonnonvarat vastuualue ja liikennevastuualue Varsinais-Suomen maakuntamuseo Salon kaupunginhallitus Liikelaitos Salon Vesi Salon kaupungin kaupunkisuunnittelu Salon kaupungin ympäristöterveydenhuolto Salon kaupungin rakennusvalvonta Mielipiteen esittäjät
Tiedoksianto	Asianosaiset

Tästä päätöksestä ilmoitetaan Salon kaupungin sähköisellä ilmoitustaululla. Asiakirjat valitusosoituksineen pidetään nähtävillä Salon kaupungin ympäristönsuojelussa Halikon virastotalossa osoitteessa Hornintie 2-4, Halikko. Lisäksi päätös löytyy Salon kaupungin internet-sivuilta.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen tyytymätön saa hakea muutosta valittamalla Vaasan hallinto-oikeuteen. Asian käsittelystä perittävästä maksusta valitetaan samassa järjestyksessä kuin pääasiasta. Valitusosoitus on liitteenä.

Rakennus- ja ympäristövalvonnan johtaja:

Rakennus- ja ympäristölautakunta myöntää K & T Saari Oy:lle ympäristönsuojelulain mukaisen ympäristöluvan 3.4.2023 asti koskien kivien murskausta kiinteistöllä 734- 661-5-32, sitä koskevaa tukitoimintaa vuokra-alueella 734-661-5-3 ja muualta tuotavaa CE-merkityn murskeen väliaikaista varastointia lupa-alueella kerrallaan enintään noin 3.000 tonnia sekä ympäristönsuojelulain 199 §:n mukaisen aloitusluvan toiminnan aloittamiseksi mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta.

Toiminta on sijoitettava ja mitoitettava sekä toimintaa on harjoitettava hakemuksessa esitetyllä tavalla.

Toiminnassa on noudatettava valmistelusta ilmeneviä määräyksiä 1-32.

Perustelut, sovelletut lainkohdat ja taksan soveltamista koskevat kohdat ilmenevät valmistelusta.

Päätös annetaan julkipanon jälkeen. Päätökseen voi hakea muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta.

Päätös:

Rakennus- ja ympäristölautakunta hyväksyi esittelijän päätösehdotuksen.

Yhteiskäsittelylupa, Esko Gustafsson Oy, Kyrönmäki 734-606-7-19, lupa 2-2018

Rakennus- ja ympäristölautakunta

Valmistelija: ympäristöinsinööri Sirpa Sorsa, sirpa.sorsa@salo.fi, 02 778 7806.

Asia

Päätös maa-ainelain 4 a §:n mukaisesta maa-ainesten ottamislupahakemuksesta sekä ympäristönsuojelulain 27 §:n mukaisesta ympäristölupahakemuksesta kiviaineksen louhintaan ja murskaukseen.

Päätös sisältää ratkaisun maa-ainelain 21 §:n ja ympäristönsuojelulain 199 §:n mukaisesta hakemuksesta toiminnan aloittamiseen mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta.

Luvan hakija

Esko Gustafsson Oy

Ottotoiminta ja sen sijainti

Kylä, tila, rekisterinumero (RNo)	Mäkisauru, Kyrönmäki 7:19
Kiinteistötunnus	734-606-7-19
Ottamisalueen pinta-ala	5,066 ha
Kaivualueen pinta-ala	2,876 ha
Ottamissuunnitelma	on
Kaivannaisjätehuoltosuunnitelma	on
Otettava maa-ainelaji	kallio
Otettavaksi esitetty ottomäärä	230.000 m ³
Vuotuinen otto	23.000 m ³
Ottoaika	10 vuotta
Alin maa-ainesten ottotaso	+55,00 - +57,00 (N2000-korkeusjärjestelmä)
Kuuleminen	on (YSL 43 §) suoritettu viranomaisen toimesta
Lausunnot pyydetty	on (MAL 3.7 §, MAA 4 §, YSL 42 §, YSA 12 §)

Luvan hakemisen peruste

Maa-ainelain (MAL 555/1981) 4 §:n mukaan maa-ainesten ottamiseen on oltava lupa.

Ympäristönsuojelulain (YSL 527/2014) 27 §:n mukaan ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavaan toimintaan on oltava lupa. YSL liite 1 taulukko 2 kohtien 7 c ja e mukaan luvanvaraisia toimintoja ovat kivenlouhinta, jossa kiviainesta käsitellään vähintään 50 päivää sekä tietyille alueelle sijoitettava siirrettävä murskaamo, jonka toiminta-aika on yhteensä vähintään 50 päivää.

MAL 4 a § ja YSL 47 a §:n mukaan maa-ainesten ottamista koskeva lupahakemus ja samaa hanketta koskeva ympäristölupahakemus on käsiteltä-

vä yhdessä ja ratkaistava samalla päätöksellä, jollei sitä ole erityisestä syystä pidettävä tarpeettomana. Luvasta käytetään nimitystä yhteiskäsitteilylupa.

Lupaviranomaisen toimivalta

Ympäristönsuojelusta annetun valtioneuvoston asetuksen (VNa ympäristönsuojelusta 713/2014) 2.1 § kohtien 6 a ja b mukaan kunnan ympäristönsuojeluviranomaisessa käsiteltäviin lupa-asioihin kuuluu kivenlouhinta, jossa kiviainesta käsitellään vähintään 50 päivää sekä tietyille alueelle sijoitettava siirrettävä murskaamo, jonka toiminta-aika on yhteensä vähintään 50 päivää.

Maa-ainesten ottamista koskevan asian ratkaisee kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta annetun lain (64/1986) mukainen kunnan ympäristönsuojeluviranomainen (MAL 7 §). Yhteiskäsitteilyluvan toimivaltainen lupaviranomainen on ympäristönsuojeluviranomainen YSL 34 §:n mukaisesti.

Salon kaupungin rakennus- ja ympäristölautakunta on kunnan ympäristönsuojeluviranomainen.

Asian vireilletulo

Ympäristö- ja maa-aineslupahakemukset sekä ottosuunnitelma on toimitettu 7.5.2018 ympäristönsuojeluviranomaiselle. Luvan hakija ja valmistelija ovat keskustelleet lupahakemuksista kahdessa palaverissa. Toinen oli ennen lupahakemuksen jättämisestä ja toinen oli lausuntojen vastaanottamisen jälkeen 27.7.2018. Lupahakemusta on täydennetty meluselvityksellä 17.7.2018.

Lautakunnan oheismateriaalina ovat lähestymiskartta, ottamissuunnitelman nykytilanne- ja lopputilannekartat.

Alueen kaavoitustilanne

Salon seudun maakuntakaavassa ottamisalue on merkitty maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi (M). Suunnittelualue sijaitsee tärkeällä Yrjännummen 1-luokan pohjavesialueella ja Palonummen pohjavedenottamon kaukosuoja-alueella. Itse vedenottamo on reilun 300 metrin päässä ottamisalueelta.

Ottamisaluetta ei ole merkitty Varsinais-Suomen valtakunnallisesti tai maakunnallisesti arvokkaisiin kallioalueisiin tai Natura 2000 -kohteisiin. Alueella ei ole voimassa yleiskaavaa. Lähin asemakaava-alue sijaitsee Perniön asemalla, jonne on matkaa noin 4,8 km.

LUPAHAKEMUKSISSA ESITETYT ASIAT JA OTTAMISSUUNNITELMA SEKÄ SIJAINNIPAIKAN YMPÄRISTÖOLOSUHTEET

Sijainti

Toiminta sijoittuu Lamminmäen kallioalueelle Perniön kirkolta noin 6,0 km luoteeseen ja Tammisaari-Jokioinen kantatietä (nro 52) noin 4,3 km länteen. Ottamisalue sijaitsee Esko Gustafsson Oy:n omistamalla kiinteistöllä Kyrönmäki 7:19.

Lähin loma-asunto sijaitsee ottamisalueesta länteen reilun 300 m päässä ja lähin ympärivuotinen asuinrakennus noin yhden (1) kilometrin päässä

itään.

Maaperätiedot

Alueen kiviaines on kalliota. Ottamisalue on harvakseltaan mäntyä kasvavaa kuivaa kallioaluetta. Kalliot työntyvät paikoitellen maanpintaan ja ko-
hoavat korkeimmillaan noin +84 mpy korkeuteen. Ottamisaluetta ympäröi-
vät alueet ovat olleet metsätalouskäytössä.

Maastonselvitykset

Alueen maasto kartoitettiin suunnittelua varten kesällä 2017. Suunnitelman pohjakartan laatimisessa käytettiin apuna myös Maanmittauslaitoksen la-
serkeilausaineistoa. Pohjakartan tasokoordinaattijärjestelmä on
ETRS-GK23 ja korkeusjärjestelmä N2000.

Pohjavesiolot

Alue sijaitsee Yrjännummen 1- luokan pohjavesialueella. Salon kaupungin
Palonummen vedenottamo sijaitsee noin 350 m:n päässä kaivualueen reu-
nasta kaakkoon. Ottamisalue sijaitsee pääosin vedenottamon kaukosuoja-
vyöhykkeellä. Ottamisalueen kaakkoispuolelle on asennettu pohjavesiputki
(pään korkeus +53,4 mpy). Pohjaveden pinnankorkeutta on seurattu put-
kesta vuodesta 2010 lähtien. Pohjaveden pinta on vaihdellut välillä +51,92
- +52,56 mpy.

Tehtyjen maastomittausten yhteydessä ei alueella havaittu olevan pohja-
vesilammikoita. Käytettävissä olevan tiedon mukaan kaivualueen läheisyy-
dessä ei ole yksityisiä talousvesikaivoja. Tarvittaessa kaivot kartoitetaan.

Aikaisemmat luvat

Perniön kunnanhallitus on myöntänyt 6.6.2008 kymmeneksi (10) vuodeksi
maa-aineslupan, joka oli voimassa vuoden 2017 loppuun saakka. Salon
kaupungin rakennus- ja ympäristölautakunta jatkoi päätöksellään
22.3.2018 maa-aineslupaa vuoden 2018 loppuun saakka. Perniön ympä-
ristölautakunta on myöntänyt kiven louhinnalle ja murskaamiselle 5.6.2008
ympäristöluvan, joka on määräaikainen päättyen 31.12.2018.

Laitoksen toiminta

Kiviainesten ottaminen

Maa-ainesten ottamislupaa haetaan 10 vuodeksi ns. yhteiskäsittelylupana,
joka sisältää sekä maa-aineslupan että ympäristöluvan. Lupakautta ei tulla
vaiheistamaan. Alueella on tarkoitus murskata myös vähäinen määrä muu-
alta tuotuja kiviaineksia. Alueelta on tarkoituksena ottaa kiviainesta kauppa-
lisessa tarkoituksessa ns. jatkoluvalle nykyiselle toiminnalle.

Ottamisalueen pinta-ala on noin 5,066 ha ja kaivualueen noin 2,876 ha.
Louhittavan kiviaineksen ottamismäärä on yhteensä noin 230.000 m³.
Mahdolliset käyttöön kelpaamattomat ainekset voivat pienentää tätä mää-
rää. Ottaminen aloitetaan kaivualueen lounaiskulmasta, josta louhimista
jatketaan kohti pohjoista.

Kaivualueen länsi- ja pohjoisreunalla louhinta ulotetaan alimmillaan tasoon
+68 mpy ja kaakkoiskulmassa tasoon +66 mpy. Kallion louhinta ulotetaan
enimmillään noin 18 metriä nykyisen maanpinnan alapuolelle. Lopuksi
reunaluiskat muotoillaan tarpeellisin osin kaltevuuteen 1:2 tai loivempi.

Käytetyt menetelmät ja laitteet sekä raaka-aineet

Murskeen arvioitu vuosituotto on 30.000 t/a, joka on samalla maksimimäärä. Sepelin arvioitu vuosituotto on 16.000 t/a, joka on myös tuotannon maksimimäärä. Alueelle tuodaan myös muualta tuotavaa kiviainesta keskimäärin 1.000 t/a, maksimissaan 3.000 t/a. Räjähdyksineiden määrä tai laatu ei ole hakemuksessa arvioitu. Räjähdyksineitä ei varastoida alueella.

Ottamisalueelle sijoitetaan toiminnassa tarvittavaa irrotus- ja murskaus- sekä kaivu- ja kuormauskalustoa. Alueella ei korjata koneita eikä laitteita. Kuormaajalle esitetään tehtäväksi murskepatjan päälle katos, jossa on alla betonilaatta kaadoilla keskelle. Katoksessa on kolme seinää sivuilla ja päädyssä ovet sekä katto. Siirrettävän murskauslaitoksen alle asennetaan kalvo suojaamaan vuotoja.

Polttoaineena käytetään moottoripolttoöljyä, jota kuluu 15.800 t/a. Alueella ei varastoida polttoaineita. Voiteluöljyä käytetään 100 tonnia, mutta öljyjä ei varastoida ottoalueella. Jätevesiä ei synny.

Pintamaiden varastointi ja käsittely

Kaivannaisjätehuoltosuunnitelma on toimitettu hakemuksien liitteeksi 8.8.2018. Suunnitelmassa pintamaita arvioidaan tulevan n. 1.000 m³. Ne käytetään alueella oleviin suojarakenteisiin sekä jälkihoitoon ja maisemointiin.

Liikenne ja liikennejärjestelyt

Alueen liikenne johdetaan yksityistietä pitkin Sauru-Teijo yhdystielle suunnitelmassa lähemmin esitetyllä tavalla.

Ottamisalueen jälkihoito

Ottamistoiminnan päätyttyä kaivualueelle levitetään takaisin siitä kuoritut pintamaat ja alue uudistetaan luontaisesti metsämaaksi. Tarvittaessa aluetta täydennetään istuttamalla joukkoon myös erilaisia taimia (sekametsä noin 2.500 kpl/ha). Mikäli pintamaita ei ole tarpeeksi, voidaan käyttää hiekkaan sekoitettua humusta tai turvetta (minimipaksuus noin 0,2-0,3 m). Ottamistoiminnan jälkeen alue palautetaan metsätalouskäyttöön.

Haetut toiminta-ajat

<i>Toiminto</i>	<i>Keskimääräinen toiminta-aika (h/a)</i>	<i>Päivittäinen toiminta-aika</i>	<i>Ajallinen vaihtelu toiminnassa</i>
Murskaaminen	156	ma-pe klo 6-22	Toimintaa ei ole 15.6 - 15.8. väli- senä aikana
Poraaminen	42	ma-pe klo 7-21	Toimintaa ei ole 15.6 - 15.8. väli- senä aikana
Rikotus	24	ma-pe klo 7-21	Toimintaa ei ole 15.6 - 15.8. väli- senä aikana
Räjähdyttäminen	1	ma-pe klo 8-18	Toimintaa ei ole 15.6 - 15.8. väli- senä aikana
Kuormaaminen ja kuljetus	400	klo 6-22	ympäri vuoden

Kiviainesta murskataan, porataan, rikotaan ja räjäytetään 2-3 kertaa vuo-

nessa. Seulan toiminta-aikaa ja seulotun kiviaineksen määrää ei ole arvioitu hakemuksissa.

Toiminnan ympäristövaikutukset

Ottamistoiminnan vaikutuksia ympäristöön on arvioitu asiantuntijoiden laatimalla erillisillä selvityksillä. Hakemukseen on liitetty ympäristömeluselvitys ja vesientarkkailuohjelma.

Melu

Tapio Strandberg Oy on tehnyt Esko Gustafsson Oy:n lupahakemukseen kivenlouhinnan ja murskauksen aiheuttamasta melusta selvityksen. Melun leviämistä on tarkasteltu laskennallisesti mallintamalla käyttäen yhteispohjoismaista tie- ja teollisuusmelun laskentamallia.

Ohjelman antamiin tuloksiin on lisätty 5 dB ennen niiden vertaamista valtioneuvoston ohjearvoihin. Impulssimaisuus- tai kapeakaistaisuuskorjaus tehdään sille ajalle, jolloin melu on impulssimaista tai kapeakaistaista. Vaasan hallinto-oikeuden päätöksen 17/0144/3 mukaan kivenlouhinnassa ja murskauksessa impulssimaista melua voivat aiheuttaa murskaus, rikotus ja työkoneiden hälytysäänet, joten näiden äänitehotasoihin on tehty 5 dB häiritsevyysskorjaus. Lisäksi työkoneiden hälytysäänet (peruutussummeri) ovat kapeakaistaista. Varovaisuusperiaatteen mukaisesti peruutussummerin äänitehotasoon on tehty kapeakaistaisuuden takia häiritsevyysskorjaus 5 dB ajan (klo 22-7) melutasoihin.

Lähin loma-asunto sijaitsee noin 300 metrin etäisyydellä ottoalueesta länteen ja lähin vakituinen asuinrakennus noin yhden kilometrin etäisyydellä itään. Ottoalueen kaakkois- ja eteläpuolella, lähimmillään noin 400 metrin etäisyydellä sijaitsee pääosin valtion omistama luonnonsuojelualue Teijon ylänköäalue, josta valtaosa kuuluu Teijon kansallispuistoalueeseen

Melulaskennat tehtiin ottamistoiminnan alku- ja loppuvaiheille. Murskauskalusto siirtyy ottamisen edetessä kallioseinämän mukana eri paikkaan ottoalueella. Melulaskennoissa porausyksikkö mallinnettiin ottoalueen korkeimmalle kohdalle. Murskain- ja rikotusyksiköt sekä kaivinkone mallinnettiin ottoalueen alaosan pinnan tasolle. Pyöräkuormaaja mallinnettiin ympäri suunniteltua ottoaluetta liikkuvaksi. Kohdealueella melua voi aiheutua myös louheen irtiottoräjäytyksistä, joita ei ole otettu mukaan melulaskentoihin. Harvoin tapahtuvia, lyhytkestoisia räjäytyksen ääniä ei ole tarkoitukseenmukaista kuvata keskiäänitasona. Lisäksi räjäytykset ovat usein yksilöllinen tapahtuma, jota ei luotettavasti voida kuvata mallintamalla.

Melulaskentojen perusteella kohteeseen suunniteltu kivenlouhinta ja murskaus eivät aiheuta valtioneuvoston päätöksen 993/1992 mukaisten melutasojen päiväajan ohjearvojen ylittymistä lähimpien vakituisten asuinrakennusten tai loma-asuntojen piha-alueilla.

Ottotoiminnan aikana on mahdollista, että luonnonsuojelualueen päiväajan ohjearvo 45 dB ylittyy lyhytaikaisesti noin 0,7 - 0,8 hehtaarin kokoisella alueella ottamisalueesta kaakkoon. Tunnin mittaisella yöaikana tapahtuvalla toiminnalla (klo 6-7) ei ole vaikutusta laskennalliseen yöajan keskiäänitasoon, joten yöajan ohjearvo ei ylitä asuinalueilla tai luonnonsuojelualueella.

Tehdyissä melulaskennoissa alueen työkoneet ovat yhtäaikaisessa toiminnassa.

nassa koko klo 6-22 (murskain, kuormaaminen ja kuljetus) ja klo 7-21 (poraaminen ja rikotus) välisen ajan. Todellisuudessa alueella työskentelevien koneiden toiminta-ajat ovat laskentatilanteissa käytettyjä toiminta-aikoja lyhyempiä, joten myös niiden aiheuttamat meluvaikutukset ovat siten vähäisemmät. Myös impulssimaisen ja kapeakaistaisen melun häiritsevyys vähenee etäisyyden kasvaessa. Näin ollen myös lounaan suunnassa luonnonsuojelualueelle ulottuva 45 - 50 dB melualue on todennäköisesti tässä selvityksessä esitettyä pienempi.

Tärinä

Tärinän vaikutuksia esitetään seurattavaksi lähimmällä kesämökillä.

Pöly ja muut ilmapäästöt

Toiminnan pölypäästöjä ei ole arvioitu.

Pohja- ja pintavesi

Hakemuksen liitteenä on vesientarkkailuohjelma, jonka on laatinut Johanna Gustafsson. Nykyisen vesientarkkailuohjelman mukainen tarkkailu on aloitettu 8.7.2009. Vesinäytteitä on otettu viidestä eri pisteestä kaksi kertaa vuodessa kahdeksan vuoden ajan. Tulokset ovat pysyneet samalla tasolla toiminnan aikana.

Tarkkailuohjelman esityksen mukaan pohjaveden laatua tarkkaillaan selkeytsaltaasta (nro 1) ja Palonummen vedenottoamoina (nro 2) kerran vuodessa elo-syyskuussa. Vesinäytteistä määritetään seuraavat parametrit: lämpötila, väri, sameus, happi, pH, sähkönjohtavuus, hiilidioksidi, kovuus, KMnO₄-luku, nitraatti, kloridi, sulfaatti, rauta, mangaani, mineraaliöljy, *E. coli* ja arseeni.

Tarkkailutiheyttä, tarkkailupisteitä ja analysoitavia parametreja voidaan vähentää, kun toiminta on vakiintunut. Toisaalta veden laatu- ja tarkkailua voidaan myös lisätä, jos huomataan jotain ennalta poikkeavaa ja/tai viranomaisten perustellusta vaatimuksesta. Tulokset toimitetaan Salon kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle vuosittain samanaikaisesti otettujen maa-ainemäärien vuosi-ilmoituksen kanssa.

Mikäli tarkkailuohjelman mukainen näytteenottaminen estyy tai epäonnistuu jonkin tarkkailun piirissä olevan kohteen osalta, ilmoitetaan raportissa tarkkailematta jäänyt kohde ja syy, miksi tarkkailu on estynyt. Mikäli tarkkailussa havaitaan, että maa-ainesten ottamisesta aiheutuu veden laadun huonontumista, ilmoitetaan asiasta viipymättä edellä mainitulle viranomaiselle.

Vesienvalvontaa esitetään jatkossa toteutettavaksi siten, että pohjaveden pinnankorkeus mitataan pohjaveden havaintoputkesta kaksi kertaa vuodessa korkeusjärjestelmässä N2000. Veden laatu- ja näytteet otetaan pinnan korkeuden mittauksen yhteydessä liitteenä olevan vesientarkkailuohjelman mukaisesti.

Jätteet

Jätteiden määrää ei ole arvioitu hakemuksessa.

Ottamistoiminnan ympäristövaikutusten arviointi

Suunnittelualueella ei ole arvioida olevan erityisiä luonnon- tai maisemasuojelullisia arvoja. Alueen välittömässä läheisyydessä ei ole ympärivuotis-

ta asutusta, joten toiminnasta ihmisille aiheutuvat haitat jäävät alueen syrjäisen sijainnin takia pieniksi.

Kesällä loma-aikana ei tehdä murskausta eikä louhintaa. Suunnitelman mukaisella kiviaineksen ottamisella ei katsota olevan merkittävää vaikutusta alueen pinta- ja pohjavesioloihin eikä kasvillisuuden kannalta tärkeisiin kosteusolosuhteisiin.

Kaivualueen reunoille jäävä/kasvava puusto ja reunaluiskat sekä varastointialueella olevat varastokasat toimivat tehokkaina melu-, pöly- ja näkösuojina.

Maa-ainesoton jälkeen kaivualue maisemoidaan tarpeellisilta osin, mikä nopeuttaa kasvillisuuden ja elämistön palautumista. Puuston kasvaessa maiseman muodonmuutokset vähitellen häviävät ja alueen pintakasvillisuus uusiutuu. Ottamistoiminnan aiheuttamat haitat ovat vähäisiä, eikä niiden katsota vaarantavan lähialueen maisema- tai luontoarvoja. Toiminnasta ei aiheudu haittaa alueen pohjavedelle.

Toiminnan vaikutusten rajoittaminen

Ottamistoiminnassa noudatetaan työturvallisuuslainsäädännössä asetettuja vaatimuksia. Pölyä ja melua aiheuttavat toiminnot ja työvaiheet järjestetään siten, että valtioneuvoston antamat ohjeet eivät ylitä lähimmässä häiriintyvässä kohteessa. Pöly- ja meluhaittoja torjutaan kiviainekasojen sijoittelulla ja pitämällä kiviaineksen putoamiskorkeudet riittävän pieninä.

Alueella ei säilytetä polttoaineita eikä käsitellä vaarallisia aineita, mikä estää vesien ja maaperän likaantumisen. Toiminnassa käytettävät vedet ja valumavedet johdetaan selkeytysaltaisiin ennen niiden ohjaamista ottamisalueen ulkopuolelle. Louhoksen yläreunalle on asennettu verkkoaita.

Tarkkailu

Kaikilla valvontaviranomaisilla on esteetön pääsy toiminta-alueelle. Ottamistoiminnasta mahdollisesti aiheutuvia haittoja tarkkaillaan viranomaisten esittämien vaatimusten mukaisesti. Tarvittaessa ryhdytään välittömästi toimenpiteisiin mahdollisten ympäristöhaittojen pienentämiseksi yleisesti hyväksyttävälle tasolle.

Riskit liittyvät lähinnä koneiden ja laitteiden sekä murskaamon öljy- tai polttoainevuotoihin ja tankkausten yhteydessä tapahtuviin ylivuotoihin. Mahdolliset vuodot ovat yleensä melko harvinaisia ja vähäisiä sekä haitoitetaan rajallisia. Alueella säilytetään turvetta tai muuta öljynimeytysainetta vähintään yksi turvepaali/kone.

Toiminnassa kiinnitetään erityistä huomiota laitteiden ja koneiden kuntoon sekä öljyjen ja polttoaineiden huolelliseen käsittelyyn. Käyttäjät tarkkailevat koneiden ja laitteiden kuntoa ja toimintaa sekä tarvittaessa keskeyttävät tuotannon, kunnes häiriö on poistettu. Ympäristövahingosta tiedotetaan ensitorjunnan jälkeen palokunnalle ja ympäristöviranomaiselle sekä maa-ainesten ottamista valvovalle viranomaiselle.

Mahdollisen ilkvallan estämiseksi toiminta-alueelle johtavalle kulkutielle on asennettu lukittava puomi. Kulkutien varrelle on pystytetty varoitus- ja kielotauluja.

Arvio parhaan käyttökelpoisen tekniikan (BAT) sekä ympäristön kannalta parhaiden käytäntöjen (BEP) soveltamisesta

Laitoksella ei ole ympäristöasioiden hallintajärjestelmää, eikä toiminnan parhaan käyttökelpoisen tekniikan tai parhaiden käytäntöjen soveltamista ole arvioitu hakemuksessa.

LUPAHAKEMUKSEN KÄSITTELY**Lupahakemuksista tiedottaminen**

Hakemuksista on tiedotettu kuuluttamalla Salon kaupungin ilmoitustauluilla 8.6. - 9.7.2018, ja Salon Seudun Sanomissa on julkaistu kuulutus 8.6.2018. Asiakirjat on pidetty nähtävillä Salon kaupungin kaupungintalossa edellä mainitun ajan viraston aukioloaikoina. Asianosaisille (15 kpl) on lähetetty tiedoksi luvan vireillöolosta.

Lausunnot

Lausuntoja on pyydetty Varsinais-Suomen ELY-keskuksen ympäristö- ja luonnonvarat sekä liikenne ja infrastruktuuri -vastuualueilta, Salon kaupungin kaupunkisuunnittelulta ja ympäristöterveydenhuolloilta, Liikelaitos Salon Vedeltä, Varsinais-Suomen liitolta ja Caruna Oy:ltä.

Varsinais-Suomen ELY-keskus, ympäristö- ja luonnonvarat 10.7.2018

ELY-keskus toteaa, että ottamisalue sijaitsee Yrjännummen tärkeällä pohjavesialueella. Salon kaupungin Palonummen vedenottamo sijaitsee noin 350 metrin päässä kaivualueen reunasta kaakkoon ja ottamisalue on pääosin vedenottamon kaukosuojavyöhykkeellä. Pohjaveden pinnan korkeutta ja laatua on seurattu kahdeksan vuoden ajan alueelle laaditun tarkkailuohjelman mukaan. Vesinäytteitä on otettu kahdesti vuodessa läheisestä pohjavesilammesta, kaivosta, pohjavesiputkista sekä alueella olevasta selkeytysaltaasta. Vesinäytteen oton yhteydessä on mitattu myös pohjaveden pinnan korkeus.

Pohjavesialueelle vuonna 2016 laaditun suojelusuunnitelman toimenpidesuosituksen mukaan uusien maa-ainelupien myöntämistä pohjavesialueelle tulisi välttää. Mikäli maa-ainelupia myönnetään, tulee niiden lupahehto- ja suojelu- ja kansallispuisto-alueen vesienhoitosuunnitelmassa Yrjännummen pohjavesialuetta ei ole luokiteltu riskialueeksi. Pohjavesialueen määrällinen ja kemiallinen tila on hyvä. Pohjavesien suojelun ja kiviaineshuollon yhteensovittamishankkeen (POSKI) loppuraportissa vuodelta 2000 pohjavesialue on luokiteltu maa-ainesten ottoon soveltumattomaksi alueeksi. Luokitus perustuu suojeluarvojen perusteella tehtyyn koko pohja-vesialuetta koskevaan yleispiirteiseen arviointiin.

Ottamisaluetta ei ole merkitty Varsinais-Suomen valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaisiin kallioalueisiin. Yrjännummen harjualueen geologisesti arvokkaaksi harjualueeksi rajattu alue jää ottamisalueen eteläpuolelle. Teijon ylängön Natura-alue (FI0200086) ja suojelu- ja kansallispuisto-alue on lähimmillään noin 350 metrin päässä ottamisalueen kaakkoispuolella. Natura-alue ja kansallispuisto ympäröivät ottamisaluetta itä-, etelä-, länsi- ja pohjoispuolelta. Natura-alue on Kylmässuon osa-alueella suojeltu luonnonsuojelulailta ja muilla ottamisaluetta lähimpänä olevilla alueilla Naturan suojeluperusteena on pääosin ulkoilulaki. Kylmässuon reunalla on

suojeltu lähdealue vedenottamon välittömässä läheisyydessä.

Varsinais-Suomen ELY-keskus toteaa kannanottonaan, että kalliokivianneksen louhinta lisää pohjaveden pilaantumisriskiä Yrjännummen pohjavesialueella, kun huomioidaan toiminnan sijainti pohjavedenottamon suoja-alueella ja toimintaan liittyvä räjähteiden ja polttoaineiden käyttö. Mikäli lupa toiminnalle edelleen myönnetään, toiminnan yhteydessä tulee kiinnittää erityistä huomiota pohjaveden suojauksen riittävyteen ja laajaan pohjavesivaikutusten seurantaan.

Lupaharkinnassa tulee myös erityisesti huomioida toiminnan vaikutukset läheisyydessä oleviin häiriintyviin kohteisiin eli vapaa-ajan asuntoihin ja suojelualueeseen. Hakemuksesta puuttuu laskennalliseen mallinnukseen ja melumittauksiin perustuva selvitys toiminnan vaikutuksista häiriintyviin kohteisiin, joten hakemusta tulisi tältä osin täydentää.

Lupaharkinnan yhteydessä tulee lisäksi huomioida ainakin seuraavaa:

- Pohjavesialueella saa murskata ainoastaan hakemuksen tarkoittamalta alueelta irrotettua kiviainesta.
- Lähimpien asuinrakennusten mahdolliset talousvesikaivot on kartoitettava.
- Pohjaveden laatua on tarkkailtava kahdesti vuodessa (touko- ja loka-marraskuussa) aiemmassa tarkkailuohjelmassa mukana olleista havaintopaikoista sekä Palonummen vedenottamolta. Vedestä on analysoitava lämpötila, haju, sameus, väri, pH, happi, KMnO_4 -luku, hiilidioksidi, sähköjohtavuus, rauta, mangaani, arseeni, sulfaatti, ammonium, nitraatti, nitriitti, kloridi kokonaiskovuus, alkalini teetti, polttoainehiilivedyt ja mineraaliöljyt, koliformiset ja *E.coli* bakteerit.

Näytteenoton yhteydessä tarkkailuputkesta mitataan pohjaveden pinnan korkeus.

- Vesitarkkailun tulokset on raportoitava vuosittain helmikuun loppuun mennessä kaupungin valvontaviranomaiselle ja Varsinais-Suomen ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle. Lisäksi tulokset toimitetaan sähköisesti ympäristöhallinnon pohjavesitietojärjestelmään. Tulosten raportoinnissa on tarkasteltava louhinnan ja murskauksen vaikutuksia pohjavesiolosuhteisiin toiminnan välittömässä läheisyydessä pohjavesialueella sekä vedenottamoilla.
- Ottamisalueen luiskiin tai pohjalle ei saa läjittää tai haudata orgaanista ainesta sisältävää materiaalia, vaan orgaanista ainesta voidaan käyttää ainoastaan maisemoinnissa maan pintakerroksessa.
- Pohjavedenottamon vaikutusalueella ei saa säilyttää öljytuotteita, räjähteitä tai muita ympäristölle haitallisia aineita eikä huoltaa tai tankata koneita tai laitteita. Koneiden ja laitteiden tankkauspaikat tulee sijoittaa ensisijaisesti vedenottamon suoja-alueen ulkopuolelle ja murskaamon energialähteenä käyttää ensisijaisesti valtakunnallista verkkovirtaa.
- Koneiden ja laitteiden säilytyspaikat tulee suojata valvontaviranomaisen hyväksymällä tavalla siten, että haitta-aineiden pääsy maaperään estyy myös esim. vahinkotilanteessa ja hulevesien mukana. Hakijan tulee esittää yksityiskohtaiset tekniset ja toiminnalliset suojaustoimenpiteet, joilla estetään haitta-aineiden pääsy maaperään tai pohjaveteen myös poikkeustilanteissa.

Erityistä huomiota tulee kiinnittää koneiden käsittelyalueiden pohjan varustamiseen nestettä läpäisemättömällä alustalla sekä hulevesien joh-

- tamiseen siten, ettei maaperään tai vesiin pääse haitta-aineita eikä selkeytsaltaasta tai selkeytsaltaan kautta johdettavien vesien johtamisesta kulkeudu haitta-aineita pohjavesialueen tai suojelualueiden vesiin.
- Hakemukseen on liitettävä maa-aineslain 5 a §:n mukainen kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelma tarkoitusta varten laaditulla lomakkeella.
  - Kallion louhinnan ja kiviaineksen murskauksen osalta on huomioitava, että valtioneuvoston asetuksessa 800/2010 kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta säädetään louhinnan ja kivenmurskauksen vähimmäisvaatimuksista. Ympäristölupaharkinnassa vaatimuksista voidaan perustellusta syystä poiketa tiukempaan suuntaan esim. toiminnan erityisen herkän sijainnin tai asutuksen tai muiden häiriintyvien kohteiden läheisyyden takia.
  - Pölyn joutumista ympäristöön on estettävä kastelemalla tai koteloimalla päästölähteet kattavasti ja tiiviisti tai käyttämällä muuta pölyn torjumisen kannalta parasta käyttökelpoista tekniikkaa. Pölyn leviäminen ajoneuvoista ja varastokasoista toiminta-alueen ulkopuolelle on estettävä.
  - Melua on torjuttava koteloinnein, kumituksin tai muilla vastaavilla meluntorjuntatoimilla. Toiminnasta syntyvä melu ei saa häiriöille alttiissa kohteissa ylittää melutason ohjearvoista annetussa valtioneuvoston päätöksessä säädettyjä ulkomelun ohjearvoja.
  - Ottamisen päätyttyä alue siistitään, muotoillaan ja tiivistyneet alueet möyhennetään ja pehmennetään. Luiskat loivennetaan kaltevuuteen 1:3 tai loivemmiksi. Soravaltaisella alueella karkea pohjasora peitetään noin 20 - 50 cm:n paksuisella hiekkakerroksella. Hiekkaisen maan pintaosaan sekoitetaan noin 10 - 20 cm:n vahvuinen kerros humusta, joka voi olla joko alueelta kuorittua pintamaata tai muualta tuotua tarkoitukseen tutkitusti soveltuvaa humusta (esim. maatonut turve). Alue palautetaan metsätaloukseen käyttöön. Epäsopiva käyttö estetään.
  - ELY-keskus suosittelee luvan myöntämistä suunniteltua lyhyemmäksi ajaksi, koska kohde sijoittuu vesiensuojelun kannalta herkälle alueelle ja Teijon ylänköäalueen läheisyyteen.

Salon kaupunki / kaupunkisuunnittelu 14.6.2018

Kaupunkisuunnittelu toteaa lausunnossaan, että hakemusta koskevan tilan alueella ei ole voimassa olevia oikeusvaikutteisia yleis-, asema- tai ranta-asemakaavoja. Ottamisalueella on voimassa Salon seudun maakunta-kaava, jonka valitsevana kaavamerkintänä on M "Maa- ja metsätalouksellinen alue".

Suunnittelualue sijaitsee tärkeällä Yrjännummen 1-luokan pohjavesialueella ja Palonummen pohjavedenottamon kaukosuoja-alueella. Itse vedenotto on reilun 300 metrin päässä ottamisalueelta. Pohjavesilammikoita ei ole havaittu. Yksittäisiä talousvesikaivoja ei ole tiedossa. Lähimmät vapaa-ajan asunnot sijaitsevat kohteelta noin 300 metriä länteen.

Maankäytöllisin perustein asiaa arvioiden alueen käyttäminen maa-aineksen ottoon ei ole ilmeisessä ristiriidassa maakuntakaavan M-merkintään nähden. Tällaisella alueella maa-aineksia otettaessa on kiinnitettävä erityistä huomiota pohjaveden suojeluun, vaikka pohjaveden pinta suunnitelmien mukaan jäisikin paljon kaivutason alapuolelle. Maa-ainesten otolle ei katsota olevan kaavallista estettä. Kaupunkisuunnittelu katsoo, että maa-ainesluvan myöntäminen on mahdollista, mikäli toiminta vastaa lupahakemuksessa tarkoitettua toimintaa eli kiviaineksen louhintaa ja murskaamista.

Salon kaupunki / ympäristöterveydenhuolto 2.7.2018

Ympäristöterveydenhuolto toteaa lausunnossaan seuraavaa:

- Toiminnasta ei saa aiheutua terveyshaittaa (melu, pöly, värinä, talousveden laatu) tai sen mahdollisuutta lähialueen asukkaille.
- Toiminta ei saa vaarantaa Palonummen vedenottamon raakaveden laatua.
- Toiminnan aiheuttama melu ei saa ylittää lähimmissä häiriintyvissä kohteissa asumisterveysasetuksessa 545/2015 mainittuja sisämelun toimenpiderajoja.
- Melua tulisi torjua koteloinnein, kumituksin tai muilla vastaavilla ääniteknisesti parhailla meluntorjuntatoimilla.
- Melusteet tulisi rakentaa melulähteen välittömään läheisyyteen.
- Murskaamista tulisi tehdä arkipäivisin kello 7-22.
- Pölyn joutumista ympäristöön tulisi estää kastelemalla tai koteloimalla päästölähteet kattavasti ja tiiviisti taikka käyttämällä muuta pölyn torjumisen kannalta parasta käyttökelpoista tekniikkaa.
- Varastokasat ja ajoneuvojen kuormat tulisi tarvittaessa kastella ja pölyn leviäminen ajoneuvoista tulisi estää toiminta-alueen ulkopuolelle.

Varsinais-Suomen liitto 19.6.2018

Varsinais-Suomen liiton maankäyttöjaosto toteaa, ettei sillä ole huomautettavaa lupahakemuksista eikä hanke ole ristiriidassa Varsinais-Suomen maakuntakaavoituksen tai muun suunnitelman kanssa.

Liikelaitos Salon Vesi 27.7.2018

Lausunnonantajalla ei ole huomautettavaa hakemuksesta.

Caruna Oy 25.9.2018

Carunan lausunnossa todetaan, että kiinteistön välittömässä läheisyydessä on Carunan 20 kilovatin (kv) maakaapeli sekä 0,4 kv ilmalinja. Toiminta ei saa haitata näiden kunnossa pysymistä.

Muistutukset ja mielipiteet

Hakemuksista on saapunut kaksi (2) muistutusta.

Muistutus Muistutuksen sisältö

1 ja 2 Muistutus 1 ja 2 ovat yhteneviä ja niissä on esitetty samoja asioita. Muistutuksissa on todettu, että jatkolupaa maa-aineksen ottoon ei tule hyväksyä ympäristösuojeluun vedoten.

Ympäristösuojelulain mukaan toiminta on sijoitettava niin, että maaperää ja pohjavettä ei pilata. Koska kyseinen maa-aineksen ottoalue sijaitsee alle 400 m päässä vedenottamoista ja on lähellä tärkeää 1.-luokan pohjavesialuetta, toiminnasta voi aiheutua vaaraa lähellä oleville vedenottamoille ja pohjavesialueelle.

Lupahakemuksessa mainittu maa-aines määrä on huomattavan suuri. Kun muualta tuodaan kiviainesta murskattavaksi, isojen kuorma-autojen liikennemäärä on suuri. Öljyvuodot autoista tai murskaamon koneista mahdollisesti lisääntyvät. Pohjaveden virtauksien kulkusuuntaa ei tiedetä varmuudella kyseisellä alueella, joten öljypäästöt saattavat joutua pohjavesiteen. Alue on hyvin läpäisevää sora-ainesta, joten pohjavesi

voi saastua räjähdysainejäämistä.

Lamminmäki on Perniön korkeimpia kohtia ja maisemallisesti kaunis alue, joten lähelle ei tule sallia hakemuksen mukaista lisämuutosta. Louhinta-alueen laajennus viiden hehtaarin koiseksi tuhoaa eittämättä luontoa ja sen arvoa. Teijon kansallispuisto on perustettu äskettäin (2015) ja se saartaa Lamminmäen lähes kokonaan. Nykyinen louhimo on lähimmillään noin 200-300 metrin etäisyydellä kansallispuistoon kuuluvan Kylmässuon alueelta. Kansallispuisto on laajamittaisessa virkistyskäytössä. Täten perustellusti todetaan, että koko kallio- ja metsäalue on kyseisellä suunnalla erittäin arvokasta aluetta ja siellä on merkittäviä luontoarvoja.

Lähistöllä on myös monta vapaa-ajan asuntoa (lähimmät noin 300-400 metrin päässä), joten lisälouhinta voi koitua ylimääräiseksi kuormitukseksi lammille. Rakennuksien sokkelit voivat vaurioitua lisäräjäytyksien tärinän vuoksi. Maa-aineksen ottamiseen liittyvät luvat myönnettiin aiemmin eri perustein. Vaikka tämä lupahakemus on jatkoa aiemmin myönnetylle maa-aineksen otolle, niin jatkolupaa ei tule sallia uusien tiukentuneiden lakien vuoksi ja ympäristöllisiin seikkoihin vedoten.

Korkeimman hallinto-oikeuden päätöksessä 1551/2015 soran murskaaminen pohjavesialueella on kielletty, koska toiminta-alue (soranottamo) sijaitsi 1.-luokan pohjavesialueella noin 500 metrin päässä vedenottamosta aiheuttaen erilaisia haittoja ja riskejä. Sama asia koskee käsitteillä olevaa hakemusta. Louhinta-alueen läheinen suoalue voi myös vaarantua laajenetusta maa-aineksen otosta.

Maa-aineksen lupa on hyväksyttävä viiden vuoden ajalle. Luvan hakijalta on edellytettävä suunnitelmat toiminnan lopettamisesta ja alueen maisemoimisesta. Luvan hakijan on huolehdittava lampiin ja vapaa-ajan asuntoihin tulleiden vaurioiden kustannuksista.

Jos lautakunta puoltaa tätä lupaa ja jättää huomioimatta edellä esitetyt asiat, niin maa-aineksen ottoa ei saa sallia ennen kuin Salon kaupungin rakennus- ja ympäristölautakunnan tekemä lupapäätös on tullut lainvoimaiseksi.

Hakijan vastine 8.8.2018

Vastineessa Kyrönmäen 734-606-7-19 yhteiskäsittelylupahakemuksen lausuntoihin ja muistutuksiin todetaan, että ELY-keskuksen lausuntoon huomioina seuraavia seikkoja:

- Alueella on ollut maa-ainestointia Esko Gustafsson Oy:n toimesta yli kymmenen vuotta, ja sitä ennen aiempien omistajien toimesta useita vuosia. Toiminta on suunnitelmallista, tarkkaan hallittua ja tapahtuu yhteistyössä viranomaisien kanssa. Kalusto nykyaikaista. Pohjaveden laatua ja määrää on seurattu laajasti ja tuloksista on raportoitu heti viranomaisia. Toiminta ei ole vaikuttanut heikentävästi pohjaveden laatuun.

- Pohjaveden laatua on seurattu ja seurataan jatkossakin huolellisesti.

Meluselvitys on tehty siten, että kaikki alueella tehtävät työt (louhinta ja murskaus) ovat käynnissä samanaikaisesti. Melumallinnuksessa on esitetty suurin mahdollinen melutapahtuma. Sen keskimääräinen melutaso ei ole ylittänyt VN:n päätöksen raja-arvoja. Näin ei kuitenkaan toimita ottamisalueella, vaan työt vaiheistetaan seuraavasti:

1. vaihe: Louhittavan kentän poraus
2. vaihe: Kun poravaunu on poistunut työmaalta, tehdään panostus ja louhinta.
3. vaihe: Murskauksen aloitus vasta, kun louhinta on valmis.

Kuormien lastausta ei tehdä louhinnan aikana. Kallioalueen korkeuserot ovat hyvä suoja melulle ja pölylle. Lisäksi murskaus, louhinta ja rikotus on kielletty 15.6.-15.8. välisellä ajalla. Kuljetuskalusto täyttää EURO6-melu- ja päästömääräykset, joka on tiukin vaatimus tällä hetkellä. Meluselvityksessä ei ole huomioitu kasvillisuuden vaikutusta melutason pienenemiseen. Mm. lähimpien häiriintyvien kohteiden ja toiminta-alueen välissä on paljon eri-ikäistä kasvillisuutta ja metsää.

- Esko Gustafsson Oy on ostanut alueen maa-ainesalueeksi kymmenen vuotta sitten. Alueella on toimittu jo pidempään.

Vesiensuojelua tehdään viranomaisten kanssa yhteistyössä. Pohjaveden määrää ja laatua tarkkaillaan hyvin laajalta alueelta kattavin analyysien ja akkreditoitujen menetelmin. Lupakauden pituudella ei ole merkitystä pohjaveden laatuun, sillä Esko Gustafsson Oy:lle annettuja määräyksiä noudatetaan tarkoin ja toiminta on nykyaikaista laadukain menetelmin ja kalustoin.

Pohjaveden laadusta raportoidaan ympäristöviranomaisia suoraan laboratorion kautta, joten mahdollisiin vaikutuksiin voidaan reagoida heti. Luvan sallimaa maksimikuutiomäärää ei ole irrotettu yhtenäkkään vuonna edellisen luvan aikana. Toiminta on melko suppeaa johtuen paikallisista markkinoista. Lisäksi "300 metrin -säätö" leikkasi ottoalueen hyödynnettävästä kiviaineksesta yli puolet pois, joten ympäristövaikutukset ovat pienemmät.

Esko Gustafsson Oy ei säilytä maa-alueillaan polttoaineita, öljytuotteita eikä muita ympäristölle vaarallisia/haitallisia aineita. Ottoalueen ulkopuolelle rakennetaan pyöräkuormaajalle katos vettä läpäisemättömällä pohjalla. Katokseen sijoitetaan imeytysturvetta mahdollisten vuotojen varalle. Lattia rakennetaan siten, että katoksesta ei vuoda nesteitä ympäristöön. Murskauksen aikana murskan alle rakennetaan vettä läpäisemätön pohja. Murskaustyön päätyttyä suojapeti puretaan pois.

Muilta osin hakija yhtyy ELY-keskuksen lausuntoon ja on toimittanut erikseen kaivannaisjätesuunnitelman ja meluselvityksen.

Muistutuksiin hakija toteaa, ettei kiviainemäärä ole huomattava. Toiminta on melko suppeaa johtuen paikallisista markkinoista, kes-

kimäärin yksi räjäytys vuodessa, 2 viikkoa murskausta vuodessa ja 3 päivää kallion porausta vuodessa. Lisäksi murskaus, louhinta ja rikotus on kielletty 15.6. - 15.8. välisellä ajalla. Muualta tuodun kiviaineksen murskauksesta luovutaan.

Toiminta-alue on kokonaisuudessaan kalliolla, ei sorapohjalla, kuten muistutuksissa sanotaan. Louhinta-alue käsittää uusissa suunnitelmissa ainoastaan alueen, jossa sijaitsee nykyinen louhos, alueelta kuoritut maat ja nykyiset varastomurskekat. Ottoalueen pinta-ala on kokonaisuudessaan jo käytössä eli maisemallinen muutos ei tule olemaan merkittävä. Lampien veden laatua on seurattu edellisen 10 vuoden ajan. Räjäytykset eivät ole aiheuttaneet merkittävää tärinää viimeisen 10 vuoden aikana. Lupakauden pituudella ei ole vaikutusta ympäristöasioiden hallintaan. Pohjaveden tarkkailu ja laatu on hyvällä tasolla. Alueen jälkihoidosta on tehty suunnitelmat.

Ympäristönsuojelun selvitykset ja tarkastus

Länsi-Suomen vesioikeus on päätöksessään 29.11.1983 määrännyt Perniön kunnan alueella olevalle Kylmäsuon-Palonummen vedenottamolle suoja-alueen sisältäen lähi- ja kaukosuojavyöhykkeen. Hakemuksien mukainen toiminta sijoittuu kaukosuojavyöhykkeelle. Vesioikeuden päätöksessä on todettu, että kaukosuojavyöhykkeellä ei saa ulottaa hiekan, soran eikä muutakaan maa-ainesten ottoa yhtä metriä lähemmäksi ylintä pohjavedenpintaa eikä Palonummen lähisuojavyöhykkeellä tason +49,00 alapuolelle. Vesioikeuden päätös on yhä voimassa, joten vesilain mukaista suoja-alueääräyksistä poikkeamista ei tarvita. Ottamisalueelle ensimmäinen soran ja kiviaineksen ottolupa on myönnetty jo vuonna 1983 ja tämän jälkeen jatkolupia on myönnetty vuonna 1994 ja 2008.

Vuoden 2008 ympäristöluvassa alueelle muualta tuotavan maa-aineksen tuonti on kielletty johtuen pohjaveden pilaantumisriskistä.

VIRANOMAISEN RATKAISU

Valmistelijan ehdotus:

Rakennus- ja ympäristölautakunta myöntää Esko Gustafsson Oy:lle maa-ainelain 4 §:n mukaisen luvan maa-ainesten irrottamiseen ja ympäristönsuojelulain 27 §:ssä tarkoitetun ympäristöluvun louhimiseen ja murskaamiseen Salon kaupungin Mäkisaurun kylään tilalle Kyrönmäki 7:19 (734-606-7-19).

Lupa-aika on 10 vuotta. Kokonaisottomäärä on 230.000 m³ ja vuotuinen ottomäärä 23.000 m³.

Toiminnoille myönnetään maa-ainelain 21 §:n ja ympäristönsuojelulain 199 §:n mukainen aloittamisoikeus muutoksenhausta huolimatta.

Toiminnot on sijoitettava ja mitoitettava sekä toimintoja on harjoitettava hakemuksissa ja suunnitelmassa esitetyillä tavoilla, ellei jäljempänä olevissa lupamääräyksissä toisin määrätä.

Lupamääräykset

Ottamisalueen valvonta

1. Ottamis- ja kaivualueen rajat on merkittävä maastoon.
2. Ennen ottamistoiminnan aloittamista on pidettävä aloitustarkastus. Ennen tarkastusta hakijan on toimitettava luvassa määrätty vakuus hyväksyttäväksi ja toteutettava muut mahdolliset lupamääräykset.
3. Yhteiskäsittelyluvan mahdollisesta siirrosta on ilmoitettava lupaviranomaiselle. Luvan aikaisempi haltija vastaa kaikista lupaan liittyvistä velvoitteista, kunnes tilalle on hakemuksesta hyväksytty toinen.

Kaivusyvyyden valvonta

4. Ottosyvyyden valvomiseksi ottoalueella on oltava riittävä määrä korkeuspisteitä sidottuna korkeusjärjestelmään N2000. Korkeuspisteiden on oltava kiinteitä, ja niiden on oltava havaittavissa päivittäisessä työskentelyssä.
5. Oton saa ulottaa korkeusjärjestelmässä N2000 enintään tasolle +68,00 lännessä ja pohjoisessa sekä tasolle +66,00 kaakossa. Pohjan kallistusten on oltava sellaisia, että pintavesi valuu laskeutusaltaihin.
6. Valvonta- ja lupaviranomaiselle on esitettävä mittaukset ja näytetulokset vuositarkastuksen yhteydessä tai muutoin pyydettyä. Jos tulokset vaativat korkeusjärjestelmien muutoksia, luvan haltija tekee ne ja vastaa niistä.

Suojaetäisyydet

7. Suojaetäisyyden kaivualueesta on oltava kaikkialla vähintään 300 metriä lähimpiin asuinrakennuksiin ja loma-asuntoihin sekä niiden välittömiin oleskelualueisiin. Ottamisalueen suojaetäisyys naapuritaloihin on oltava vähintään 30 metriä pohjoisessa sekä lännessä. Kaakossa ottamisalue voi ulottua lähemmäksi Salon kaupungin kiinteistöjen rajaa, koska kaupungin kanssa on tehty sopimus vesien purkamisesta kaupungin omistaman kiinteistöjen suoalueelle.

Etelässä rajanaapureiden välisellä sopimuksella voidaan ulottaa ottamisalue 10 metrin etäisyydelle lounaisosasta, jotta vanha ottamisalue voidaan maisemoida pyöristäen pienestä nurkasta kaivualueetta. Eteläosassa vanha ottoalue hyväksytään nykytilannepiirroksen mukaisesti.

Varotoimenpiteet ottamisalueella

8. Luvaton liikkuminen ottamisalueella on estettävä työmaakyltein, ja mahdollisista vaaroista on tiedotettava kulku kielletty -kyltein ja estein.

Jyrkännealue on merkittävä aidalla, joka on sijoitettava riittävän etäälle reunasta kuitenkin siten, että kulku reuna-alueelle on estetty. Laitosalueelle pääsy on estettävä lukittavien portein tai puomein sekä aitaamalla laitosalue tarpeellisilta osin.

Toimenpiteet haittojen vähentämiseksi*Toiminta-aika*

9. Laitoksessa saa toimintavuoden aikana murskata ottamisalueella tuotettua kiveä enintään 30.000 t/a. Alueella ei saa käsitellä eikä varastoida muualta tuotua kiviainesta.
10. Louhimon ja murskaamon toiminta-aika on arkisin maanantaista perjantaihin lukuun ottamatta kesä-, heinä- ja elokuuta:
murskaus ja seulonta klo 7-21
poraaminen klo 8-18
räjäytykset ja rikotus klo 8-18

Louhinta- tai murskaustoimintaa ei saa tehdä viikonloppuisin eikä arkipyhinä.

Toiminnanharjoittajan on ilmoitettava louhinta- ja murskaustoimintajakson ajankohta kirjallisesti viisi (5) työpäivää ennen kyseisen toimintajakson aloittamista 800 metrin säteellä laitosalueesta sijaitsevien lomakiinteistöjen omistajille ja haltijoille sekä ympäristönsuojeluviranomaiselle. Tiedotteesta on käytävä ilmi louhinta- ja murskausajat sekä toiminnanharjoittajan yhteystiedot.

11. Kuormaamista ja kuljetusta saa harjoittaa koko vuoden arkisin ma-pe klo 7-22 pois lukien viikonloput ja arkipyhät. Lisäksi kuorma- ja kuljetus sallitaan poikkeustapauksissa lauantaisin klo 8-18.

Pöly ja päästöt ilmaan

12. Pölylähteet on sijoitettava teknisten mahdollisuuksien mukaan toiminta-alueen alimmalle tasolle. Porauksessa syntyvän pölyn leviämistä on estettävä porausvaunuihin sijoitetuin pölynkeräyslaittein tai käyttämällä muuta parasta käyttökelpoista tekniikkaa.
13. Kuormattavan ja kuljettimelta varastokasaan putoavan kiviaineksen pölyämistä on estettävä säätämällä putoamiskorkeus mahdollisimman pieneksi, kiinnittämällä kuljettimien päähän pölyämistä estävät suojat tai käyttämällä muuta pölyn leviämisen estämisen kannalta parasta käyttökelpoista tekniikkaa.
14. Pölyn leviäminen ympäristöön on estettävä kastelemalla tai koteloidamalla päästölähteet kattavasti ja tiiviisti taikka käyttämällä muuta pölyn torjumisen kannalta parasta käyttökelpoista tekniikkaa. Murskaamon pölynpoistojärjestelmä on pidettävä hyvässä toimintakunnossa. Pölynpoistojärjestelmän kunto on tarkistettava toiminta-aikana päivittäin.
15. Alueet, joilla työkoneet liikkuvat ja kuljetusliikenne tapahtuu, on hoidettava siten, että pölyäminen on mahdollisimman vähäistä. Varastokasojen sijoittelulla on mahdollisuuksien mukaan tehostettava pölyntorjuntaa. Kiviainesvarastot ja ajoneuvojen kuormat sekä tiet on tarvittaessa kastettava tai peitettävä siten, ettei niistä aiheudu ympäristölle haitallista pölynmuodostusta.
16. Toiminnanharjoittajan on osoitettava luotettavasti ja ympäristönsuo-

jelun hyväksymällä tavalla, että valtioneuvoston asetuksessa (38/2011) ilmanlaadulle annetut raja-arvot eivät ylitä häiriöille alttiissa kohteissa ja valtioneuvoston päätös ilmanlaadun ohjearvoista (480/1996) täyttyy.

Pölypäästöjä on mitattava häiriintyvissä kohteissa tarvittaessa, mikäli haittoista tulee valituksia valvovalle viranomaiselle.

Melu

17. Laitoksen aiheuttamaa melua on torjuttava koteloinnein, kumituksin, sijoittamalla murskauslaitos toiminnallisesti mahdollisimman alhaiselle tasolle lähelle rintausta tai muilla ääniteknisesti parhailla meluntorjuntatoimilla.
18. Melumittaukset on teetettävä lähimmissä häiriintyvissä kohteissa puolueettomalla asiantuntijalla toimintaa aloitettaessa, kun poraus, rikotus, murskaus ja kuljetukset ovat käynnissä toiminta-alueella. Toiminnanharjoittajan on ryhdyttävä toimenpiteisiin meluhaittojen vähentämiseksi, mikäli mittaustulokset sitä edellyttävät. Mittauksia voidaan lisäksi joutua tekemään, jos toiminnan meluhaittoista valitaan valvovalle viranomaiselle.

Toiminnoista aiheutuva melu ei häiriintyvissä kohteissa saa ylittää melutason ohjearvoista annetussa Valtioneuvoston päätöksessä (993/1992) säädetyjä ulkomelun ohjearvoja eikä asumisterveysasetuksessa (545/2015) mainittuja sisämelun toimenpiderajoja.

Tärinä

19. Toiminnanharjoittajan on tehtävä tärinäselvitys, jossa kaikki n. 500 metrin etäisyydellä olevat lomarakennukset ja masto on katselmoitava ennen ensimmäistä räjäytystyötä. Tärinää on myös mitattava ensimmäisen räjäytyksen aikana. Tämän jälkeen asiantuntija määrittää, kuinka useasta rakennuksesta seurataan tärinää mittauksin, ja toimittaa valvontaviranomaiselle esityksen mittauspaikoista hyväksyttäväksi. Mittauksien määrän on oltava kattava ja riittävä.

Jätteet

20. Hyödyntämiskelpoiset jätteet on kerättävä erikseen ja toimitettava käsiteltäviksi asianmukaiset luvat omaavaan laitokseen. Muut jätteet vaarallisia jätteitä lukuun ottamatta voidaan toimittaa yhdyskuntajätteen loppusijoituspaikkaan. Jätteiden lajittelussa ja varastoinnissa on noudatettava Lounais-Suomen jätehuoltomääräyksiä.

Laitoksen toiminta-alueella ei saa varastoida ylimääräistä kalustoa, romuja tai maisemointiin soveltumatonta maa-ainesta eikä muualta tuotua jätteeksi luokiteltavaa tavaraa.

21. Vaaralliset jätteet on varastoitava niille varatussa paikassa, suljetuissa ja asianmukaisesti merkityissä astioissa katettuna ja tiiviillä alustalla siten, ettei niistä aiheudu maaperän eikä pinta- ja pohjavesien pilaantumisvaaraa tai muuta haittaa ympäristölle.

Erilaiset vaaralliset jätteet on pidettävä erillään toisistaan ja muista jätteistä, ja ne on merkittävä ominaisuuksiensa mukaan. Ne on toimitettava käsiteltäväksi laitokseen, jonka ympäristöluvassa on hyväksytty kyseisen jätteen vastaanotto ja käsittely.

Jätteet saa luovuttaa kuljetettavaksi vain jätelain mukaan rekisteröityneelle jätteenkuljettajalle.

Maaperän sekä pinta- ja pohjaveden suojele

22. Toiminta on järjestettävä siten, ettei siitä aiheudu maaperän, pinta- ja pohjavesien pilaantumista eikä haittaa läheiselle asutukselle tai lähellä oleville laitteille kuten mastoille tai kaapeleille.
23. Alueelle rakennettujen laskeutusaltaiden on oltava käyttökuntoisia ja valvontaviranomaisen hyväksymiä.

Laskeutusaltaiden kokonaistilavuuden on oltava riittävän suuri ml. valuma-alueen vesimäärä. Tarvittaessa altaita on rakennettava useampia porrastaen veden kulkua. Alueen ojarakenteet on pidettävä toimintakuntoisina, eikä vesien johtamisesta saa aiheutua virtausreitit varrella olevien maiden vettymistä tai muuta vahinkoa.

Laskeutusallas/-altaat on rakennettava siten, että siitä on mahdollista suorittaa pintaveden tarkkailua. Altaiden on oltava huollettavissa. Altaiden vedet eivät saa suoraan purkaa Palonummen vedenotamolle päin tai sen lähisuoja-alueelle.

24. Laskeutusaltaan tilavuuden riittävyttä ja pintavesien tarkkailua aistinvaraisesti on tehtävä keväällä ja syksyllä ylivirtaamakausina. Lähtevän veden laatua on tarkkailtava vuosittain loka-marraskuussa laskeutusaltaan jälkeen määritellystä havaintopaikasta.

Lähtevästä vedestä on analysoitava lämpötila, pH, sähkönjohtavuus, metallit (Al, As, Cu, Sb, Zn, Fe, Mn, Cd, Cr, Ni ja Pb), kokonaistyyppi, nitraatti, alkaliniteetti, KMnO_4 -luku, väriluku, sameus, kiintoaine sekä öljyhiilivedyt (aistinvaraisesti).

Näytteet on otettava säännöllisesti samaan aikaan vuosittain sertifioitua näytteenottajaa käyttäen ja toimittaen näytteet akkreditoituun laboratorioon analysoitaviksi. Mittaukset, testaukset, selvitykset ja tutkimukset on tehtävä pätevästi, luotettavasti ja tarkoituksenmukaisin menetelmin. Saatujen tulosten perusteella tarkkailuväliä voidaan jatkossa tarvittaessa harventaa.

25. Laskeutusaltaan kiintoaines on poistettava riittävän usein altaan toiminnan varmistamiseksi, ja se on läjitettävä erikseen sille varatulle alueelle. Kuivumisen jälkeen kiintoaines voidaan sekoittaa maise-mointiin käytettävään materiaaliin.
26. Lähimpien asuinrakennusten talousvesikaivojen määrä on kartoitettava ja tarvittaessa otettava kaivot mukaan tarkkailuun. Kartoitus on tehtävä ennen ottamistoiminnan aloittamista. Vaikutusalueella olevien talousvesikaivojen pinnankorkeutta on tarkkailtava kolmen kuukauden välein touko-, elo-, marras- ja helmikuussa vuoden

ajan, jonka jälkeen pinnankorkeuksien mittauksia voidaan harventaa tulosten niin salliessa. Esitys pinnankorkeuksien mittaamisen harventamisesta on tehtävä valvontaviranomaiselle, joka hyväksyy sen erikseen.

Näytteistä analysoidaan lämpötila, pH, happi, sameus, kemiallinen hapenkulutus, sähköjohtavuus, rauta, mangaani, sulfaatti, nitraatti, kloridi, kokonaiskovuus, alkaliniteetti, polttoainehiilivedyt, mineraaliöljyt, koliformiset ja *E. coli* -bakteerit.

Näytteet on otettava säännöllisesti samaan aikaan vuosittain sertioidun näytteenottajaa käyttäen ja toimittaen näytteet akkreditoituun laboratorioon analysoitaviksi. Mittaukset, testaukset, selvitykset ja tutkimukset on tehtävä pätevästi, luotettavasti ja tarkoituksenmukaisin menetelmin. Kaivojen vedenpinnan korkeusmittauksiin ja näytteenottoon on saatava kaivon omistajien hyväksyntä.

Laatunäytteiden tulokset on toimitettava ympäristönsuojeluun heti niiden valmistuttua. Vesitarkkailujen tulokset on lähetettävä Salon ympäristönsuojeluviranomaisen lisäksi Varsinais-Suomen ELY-keskuksen ympäristö- ja luonnonvarat -vastuualueelle.

27. Pohjaveden laatua on tarkkailtava kahdesti vuodessa (touko- ja loka-marraskuussa) aiemmassa tarkkailuohjelmassa mukana olleista havaintopaikoista sekä Palonummen vedenottamolta.

Vedestä on analysoitava lämpötila, haju, sameus, väri, pH, happi, KMnO_4 -luku, hiilidioksidi, sähköjohtavuus, rauta, mangaani, arseeni, sulfaatti, ammonium, nitraatti, nitriitti, kloridi kokonaiskovuus, alkaliniteetti, polttoainehiilivedyt ja mineraaliöljyt, koliformiset ja *E. coli* bakteerit.

Näytteenoton yhteydessä tarkkailuputkesta mitataan pohjaveden pinnan korkeus.

28. Pohjavedenottamon vaikutusalueella ei saa säilyttää öljytuotteita, räjähteitä tai muita ympäristölle haitallisia aineita eikä huoltaa tai tankata koneita tai laitteita. Koneiden ja laitteiden (esim. seulat, murskat) tankkauspaikat tulee sijoittaa **ensisijaisesti** vedenottamon suoja-alueen ulkopuolelle ja murskaamon energialähteenä käyttää ensisijaisesti valtakunnallista verkkovirtaa. Ennen aloituskokousta hakijan on esitettävä erillinen selvitys, mahdollisuudesta sijoittaa koneiden ja laitteiden tankkauspaikat vedenottamon suoja-alueen ulkopuolelle ja mahdollisuudesta käyttää verkkovirtaa ja/tai aggregaattia energianlähteenä.

29. Koneiden ja laitteiden säilytyspaikat tulee suojata valvontaviranomaisen hyväksymällä tavalla siten, että haitta-aineiden pääsy maaperään estyy myös esim. vahinkotilanteessa ja hulevesien mukana. Hakijan tulee ennen aloituskokousta esittää yksityiskohtaiset tekniset ja toiminnalliset suojaustoimenpiteet, joilla estetään haitta-aineiden pääsy maaperään tai pohjaveteen myös poikkeustilanteissa.

Erityistä huomiota tulee kiinnittää koneiden käsittelyalueiden pohjan

varustamiseen nestettä läpäisemättömällä alustalla sekä hulevesien johtamiseen siten, ettei maaperään tai vesiin pääse haitta-aineita eikä selkeytysaltaasta tai selkeytysaltaan kautta johdettavien vesien johtamisesta kulkeudu haitta-aineita pohjavesialueen tai suojelualueiden vesiin.

Paras käyttökelpoinen tekniikka

30. Toiminnanharjoittajan on oltava riittävästi selvillä toimialansa parhaan käyttökelpoisen tekniikan kehittymisestä ja varauduttava tällaisten tekniikoiden käyttöönottoon.

Poikkeukselliset tilanteet ja häiriöpäästöt

31. Vahinko- ja onnettomuustilanteiden varalle laitosalueella on oltava saatavilla riittävä määrä imeytysmateriaalia. Vuotoina ympäristöön päässeet polttoaineet ja muut ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavat aineet on välittömästi kerättävä talteen ja toimitettava asianmukaiseen käsittelyyn pelastusviranomaisten avustuksella. Poikkeuksellisista tilanteista kuten onnettomuudet, häiriöt ja vahingot on viipymättä ilmoitettava Salon kaupungin ympäristönsuojeluun ja Varsinais-Suomen pelastuslaitokselle.

Rikkoutumisen ja muun häiriön sattuessa laitoksen päästöjä aiheuttava toiminto on keskeytettävä, kunnes laitteisto on korjattu ja toimintakuntoinen.

Käyttötarkkailu, kirjanpito ja raportointi

32. Ennen aloitustarkastusta toiminnanharjoittajan on nimettävä laitoksen ympäristönsuojelusta vastaava henkilö ja toimitettava yhteystiedot Salon kaupungin ympäristönsuojeluun.
33. Laitoksen toiminnasta ja toimintaan liittyvistä merkittävistä tapahtumista on pidettävä käyttöpäiväkirjaa. Muistiinpanot on pyydettyäessä esitettävä valvontaviranomaiselle.
34. Toiminnanharjoittajan on vuosittain helmikuun loppuun mennessä toimitettava kaupungin ympäristönsuojeluun edellisen vuoden toimintaa koskeva raportti, josta käyvät ilmi seuraavat tiedot: laitoksen toiminta-ajat, laitoksen tuotantotiedot, tiedot alueelta poiskuljetetun sivukiven ja murskeen määrästä, lauantaisten tapahtuneista kuormauksista ja kuljetuksista tiedot varastossa olevasta sivukiven ja murskeen määrästä, poltto- ja räjähdysaineiden käyttö- ja laatu-tiedot sekä niiden perusteella lasketut päästötiedot (NO_x, SO₂, CO₂ ja hiukkaset), yhteenveto tarkkailutuloksista, johon on lisättävä lasketusaltaan aistinvarainen tarkkailu.

Lisäksi on toimitettava tiedot syntyneistä jätteistä ja vaarallisista jätteistä, niiden laadusta, määrästä, varastoinnista ja edelleen toimitamisesta, tiedot ympäristönsuojelun kannalta merkittävistä häiriötilanteista ja onnettomuuksista (syy, kesto, arvio päästöistä ilmaan, maaperään ja vesiin, arvio niiden ympäristövaikutuksista sekä niiden johdosta tehdyt toimenpiteet). Lisäksi on annettava tiedot vuo-

den aikana toteutetuista ja suunnitteilla olevista muutoksista. Päästömittauksista kuten melusta, pölystä ja tärinästä tehdyt mittaukset on liitettävä vuosiraporttiin.

Toiminnan muutokset ja lopettaminen

35. Toiminnan lopettamisen jälkeen alueella on tehtävä asianmukaiset kunnostustyöt ja huolehdittava siitä, että alue on siisti.
36. Laitoksen toiminnassa tapahtuvista olennaisista muutoksista, toiminnan lopettamisesta ja toiminnanharjoittajan vaihtumisesta on riittävän ajoissa ennen toimenpiteeseen ryhtymistä ilmoitettava kirjallisesti Salon kaupungin ympäristönsuojeluun.

Jälkihoito ja maisemointi

37. Maisemointia ja jälkihoitoa on suoritettava koko ottamisajan mahdollisuuksien mukaan vaiheittain siten, että ottamisalue on maisemoitu lupakauden aikana. Kiven ottamisen on oltava suunnitelmallista.

Ottamisen päätyttyä alue siistitään, muotoillaan ja tiivistyneet alueet möyhennetään ja pehmenetään. Ottamisalueen korkeat reunaluiskat on jälkihoidettava porrastamalla. Korkeat seinämät porrastetaan jo ottamisen aikana. Tasanteet luiskataan siten, että pääasiallinen luiskan kaltevuus on 1:3 tai loivempi. Maksimiputoamiskorkeus saa olla enintään 1,5 metriä. Luiskiin levitetään humusmaata vähintään 50 cm istutuksen onnistumiseksi. Luiskiin ja pohjalle on istutettava alueelle luontaista metsää esim. sekametsää. Jälkihoito ja puiden istutukset on tehtävä kokonaisuudessaan lupa-aikana. Porrastuksesta on esitettävä leikkauspiirros aloitustarkastuksessa.

38. Ottamisalueen luiskiin tai pohjalle ei saa läjittää tai haudata orgaanista ainesta sisältävää materiaalia, vaan orgaanista ainesta voidaan käyttää ainoastaan maisemoinnissa maan pintakerroksessa.
39. Maisemointia varten mahdollisesti muualta tuotavan humuksen (esim. maatunut turve) on oltava tutkitusti puhdasta. Muut muualta tuotavat maa-ainekset on oltava puhtaita ja maisemointiin soveltuvia. Tarvittaessa niiden puhtaus on osoitettava näytteenotoin ja analysein.
40. Ottamisalueelle johtavan tien on oltava asianmukainen.

Kaivannaisjätehuoltosuunnitelma

41. Luvan saajan on noudatettava hakemuksen ja ottamissuunnitelman mukaista kaivannaisjätteiden jätehuoltosuunnitelmaa. Suunnitelmaa on arvioitava ja tarvittaessa tarkistettava vähintään viiden vuoden välein ja ilmoitettava tästä valvontaviranomaiselle. Jos kaivannaisjätteiden määrä tai laatu taikka kaivannaisjätteiden käsittelyn tai hyödyntämisen järjestelyt muuttuvat merkittävästi, on ympäristölupaa muutettava siten kuin ympäristönsuojelulain 113 §:ssä säädetään.

Vastaus yksilöityihin vaatimuksiin ja lausuntoihin

Lausunnoissa esitetyt asiat on otettu huomioon lupamääräyksissä ja perusteluissa ilmenevällä tavalla. *Varsinais-Suomen ELY-keskuksen ympäristö- ja luonnonvarat* lausuntoon liittyen hakijalta on pyydetty ennen päätöksentekoa asiantuntijan tekemä meluselvitys, koska hakemuksiin ei ole liitetty melumittauksia aikaisemmilta lupakausilta. Melu on mitattava kertaluonteisesti aloitettaessa ja tarvittaessa mittausten osoittaessa tehtävä lisäsuojauksia. Toiminnan aiheuttamia pohja- ja pintavesi-, melu-, pöly- sekä tärinähaittoja lähiasutukselle ja lomakiinteistöille on rajoitettu lupamääräyksiin 9-19 ja 22-29. Lupakautta ei lyhennetä haetusta, koska ottamisalueen jyrkkien seinämien maisemointi- ja jälkihoitotoimenpiteet vaativat aikaa loppupuolella lupakautta. Jälkihoito on tehtävä lupakauden aikana. Koneiden ja laitteiden käytöstä on tehtävä erillinen suunnitelma, jossa selvitetään vaihtoehtoisia sijoitustapoja sekä suojauskeinoja turvallisimman tavan löytämiseksi ja pohjavesien suojelemiseksi vedenottamon välittömässä lähisuojaj-alueen läheisyydessä.

Valtioneuvoston asetuksessa (MURAUUS) (800/2010) säädetään kivenlouhimon, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamon ympäristönsuojelun vähimmäisvaatimuksista silloin, kun toimintaan on oltava ympäristölupa. Asetuksessa on määrätty erityisistä melun ja pölyn torjuntatoimenpiteistä, aikarajoituksista sekä selvitys- ja tarkkailutarpeista, kun toiminta sijoittuu lähemmäksi kuin 500 metrin päähän asutuksesta. Toiminnasta syntyvä melu ei saa häiriöille alttiissa kohteissa ylittää melutason ohjearvoista annetussa valtioneuvoston päätöksessä (993/1992) säädettyjä ulkomelun ohjearvoja. VNA 800/2010 tiukempia viikoittaisia ja vuosittaisia toiminta-aikoja on esitetty lupamääräyksessä 10, jotta lähiympäristön asuin- ja lomakiinteistöjen asuinviihtyisyys sekä kasvillisuuden ja eläimistön elinolosuhteet turvataan riittävästi. Kesäaikana 1.6. - 31.8. välisenä aikana ei saa murskata eikä louhia, kun kesäasutus on vain hieman yli 300 metrin päässä ottamisalueesta. Määräys on yhteneväinen muiden toimijoiden lupien kesäaikojen kanssa.

Toiminnan aloittaminen ennen luvan lainvoimaisuutta myönnetään, koska kyseessä on jo aloitettu toiminta-alue. Hakijalla on vanhaan lupaan liittyvä vakuus olemassa ja oikeus toimia ottamisalueella vuoden loppuun saakka.

Salon kaupungin ympäristöterveydenhuollon lausunnoissa mainitut asiat on huomioitu maa-aines- ja ympäristölupien yhteiskäsittelyssä lupamääräyksissä 10, 14, 15, 18, 22 ja 23. *Caruna Oy:n* lausunto on huomioitu määräyksessä 22.

Varsinais-Suomen liitolla, Salon kaupungin kaupunkisuunnittelulla ja Liikelaitos Salon vedellä ei ole ollut huomautettavaa hakemuksista.

Yksilöidyt vastaukset maa-aines- ja ympäristölupahakemuksia koskevaan muistutukseen

Muistutus 1 ja 2 Lupahakemukset on tutkittu ja tarvittavat määräykset on annettu pohjaveden ja maaperän suojelemiseksi. Palonummen pohjavedenottamon vuoksi on annettu erillisiä määräyksiä kuten 22-29 ja 39. Kiven kokonaismäärä ei ole lupien keskimääräistä kiviainemäärää suurempi, joten määrää ei voi pitää erityisen suuri.

Ottoalue on pienempi kuin aikaisemman luvan alue, kun MURAUS-asetuksen (800/2010) suojaetäisyysmääräys tuli ehdottomana voimaan edellisen lupakauden jälkeen.

Edellisen lupakauden aikana on tutkittu lammen ja kaivon vettä, jotka ovat pysyneet hyvinä tulosten perusteella. Yhden kerran näytteissä on ollut viitteitä ulosteperäisestä saastutuksesta, jonka ei ole voitu osoittaa olevan louhimosta tai sen toiminnasta peräisin.

Lupa-aikaan ja aloitusoikeuteen on otettu edellä kantaa.

Ratkaisun perustelut

Yleiset perustelut

Maa-aineslain (MAL 555/1981) 6 §:n mukaan lupa maa-ainesten ottamiseen on myönnettävä, jos asianmukainen ottamissuunnitelma on esitetty eikä ottaminen ole ristiriidassa MAL 3 §:ssä säädettyjen rajoitusten kanssa. Asiaa harkittaessa on myös huomioitava lupamääräysten vaikutus. Maa-ainesten ottaminen ei ole ristiriidassa maa-aineslain 6 §:ssä säädettyjen luvan myöntämisen edellytysten kanssa. Lupa voidaan näin ollen myöntää.

Ratkaisun ja lupamääräysten perustelut

Lupaharkinnan perusteet

Edellä mainitut lupamääräykset ovat tarpeen, jotta kiven louhinta ja murskaus sekä siihen liittyvät hakemuksessa esitetyt toiminnot täyttävät ympäristönsuojelulaissa ja jätelaissa sekä niiden nojalla annetuissa asetuksissa em. toiminnoille asetetut vaatimukset sekä ne vaatimukset, jotka luonnonsojelulaissa ja sen nojalla on säädetty. Kyse on uudesta luvasta, ei maa-aineslain mukaisesta jatkoluvasta lain tarkoittamassa merkityksessä.

Länsi-Suomen vesioikeus on päätöksessään 29.11.1983 määrännyt Perniön kunnan alueella olevalle Kylmässäsuon-Palonummen vedenottamolle suoja-alueen sisältäen lähi- ja kaukosuojavyöhykkeen. Hakemuksien mukainen toiminta sijoittuu kaukosuojavyöhykkeelle. Vesioikeuden päätöksessä on todettu, että kaukosuojavyöhykkeellä ei saa ulottaa hiekan, sorran eikä muutakaan maa-ainesten ottoa yhtä metriä lähemmäksi ylintä pohjavedenpintaa eikä Palonummen lähisuojavyöhykkeellä tason +49,00 alapuolelle. Vesilain mukaisesta suoja-alueääräyksistä poikkeamisesta ei tarvitse päättää lupaprosessissa.

Luvan myöntämisen edellytykset

Toimittaessa tämän päätöksen mukaisesti laitoksen toiminnasta ei aiheudu terveyshaittaa, merkittävää muuta ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa, maaperän tai pohjaveden pilaantumista, erityisten luonnonolosuhteiden huonontumista, vedenhankinnan tai yleiseltä kannalta tärkeän muun käyttömahdollisuuden vaarantumista toiminnan vaikutusalueella eikä eräistä naapuruussuhteista annettuun laissa tarkoitettua kohtuutonta räsitystä. Määräyksiä annettaessa on otettu huomioon toiminnan aiheuttama pilaantumisen todennäköisyys ja onnettomuusriski sekä alueen kaavamääräykset.

Yleiset perustelut

Laitosalue on Salon seudun maakuntakaavassa maa- ja metsätalousaluet-

ta (M) ja pohjavesialueella (pv). Maa-ainesten otto ja kivituoitteiden valmistus ja murskaus hakemuksien mukaisella laitosalueella on otettu huomioon lupamääräyksiä annettaessa mm. antamalla määräyksiä tarkkailusta ja mittauksista sekä ympäristön ja luonnonsuojelusta laitoksen toiminta-alueella sekä lähialueella.

Eriyistä huomiota on kiinnitetty laitoksen sijoittamiseen Palonummen vedenottamon kaukosuojavyöhykkeellä ja Teijon kansallispuiston läheisyydessä. Toiminta-aikoja on supistettu poistaen kesäaikainen toiminta lukuun ottamatta kuormauksia ja kuljetuksia. Pohja- ja pintavesientarkkailua on tiukennettu sekä tilapäisesti ottamiseen liittyvien laitteiden ja koneiden suojaamisesta on tehtävä erillisselvitys asiasta ennen toiminnan aloittamista.

Kiven louhinta ja murskaus sekä laitosalueen muut toiminnot eivät aiheuta vaaraa tai haittaa terveydelle eikä ympäristön pilaantumista, kun toiminnanharjoittaja menettelee hakemuksissa ilmoittamallaan tavalla ja noudattaa lupaviranomaisen antamia lupamääräyksiä.

Toiminnanharjoittaja on velvollinen toimimaan suunnitelmallisesti laitoksen aiheuttamien häiriövaikutusten rajoittamiseksi. Raportointi palvelee toiminnanharjoittajaa, mahdollisia haitankärsijöitä ja valvontaviranomaista. Toiminnanharjoittajan on oltava selvillä mahdollisimman tarkasti toiminnan vaikutuksista.

Lupamääräyksiä annettaessa on otettu huomioon toiminnan luonne, kesto, vaikutusalueen ominaisuudet sekä tekniset ja taloudelliset mahdollisuudet toteuttaa nämä toimet. Päästöjen ehkäisemistä ja rajoittamista koskevat määräykset perustuvat parhaaseen käyttökelpoiseen tekniikkaan. Lisäksi on otettu huomioon varautuminen onnettomuuksien ehkäisemiseen ja niiden seurausten rajoittamiseen. Määräyksiä annettaessa on otettu huomioon toiminnan aiheuttama pilaantumisen todennäköisyys ja pilaantumisriski. Ympäristöluvan mukaisessa toiminnassa noudatetaan kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta annettua asetuksesta (VNA 800/2010), ellei lupapäätöksessä ole määrätty asetusta tiukempia määräyksiä.

Toimittaessa tämän yhteiskäsittelyluvan mukaisesti voidaan toiminnan katsoa edustavan parasta käyttökelpoista tekniikkaa.

Lupamääräysten perustelut

Valvontaa koskevat lupamääräykset (1-3) ovat tarpeen, jotta lupaviranomainen voi riittävästi valvoa yhteiskäsittelyluvan mukaista toimintaa, ottamisalueen laajuutta ja ottamissyvyyttä.

Kaivussyvyyttä koskevat lupamääräykset (4-6) on määritetty pohjaveden suojelemiseksi ja kaivuun kohdentamiseksi oikealle alueelle oikeaan korkotasoon.

Ottamisalueen suojaetäisyyksiä koskeva lupamääräys (7) on annettu lähialueille ja naapureille sekä laitteille ja mastoille mahdollisesti aiheutuvien haittojen vähentämiseksi. Vanhan ottamisalueen sovitaminen MURAUS-asetuksen vähimmäisetäisyyksiin aiheuttaa vaikeuksia jälkihoidon toteutukselle asianmukaisesti. MURAUS-asetuksen 800/2010 vähimmäisetäisyys 300 metriä lähimpään asutukseen on huomioitu lupamääräykses-

sä 7.

Varotoimenpiteitä koskeva lupamääräys (8) on tarpeen ottamisesta johtuvan maisemahaitan ehkäisemiseksi ja turvallisuuden huomioimiseksi.

Lupamääräyksillä (9-11) louhimon ja murskaamon toiminta-ajat on muutettu osittain valtioneuvoston asetuksen 800/2010 mukaisiksi lähellä olevan vakituisen asutuksen ja loma-asutuksen vuoksi. Toiminta-aikoja on tiukennettu vielä asetuksen ajoista, koska loma-asutus on vain hieman yli 300 metrin etäisyydellä eli minimietäisyydellä. Kesäaika 1.6. - 31.8. on poissuljettu läheisen loma-asutuksen takia ja viihtyisyyden varmistamiseksi.

Kuormaaminen ja kuljetus on mahdollistettu arkisin ympäri vuoden maanantaista perjantaihin kuitenkin siten, että kuljetusaikaa on lyhennetty läheisen loma-asutuksen takia aamulla yksi tunti. Valtioneuvoston melupäättöksessä kello kuusi aamulla on yöaikaa, jota koskevat tiukemmat ohjeet kuin päiväaikaa. Lauantaikuljetuksille ei ole esitetty MURAUUS-asetuksen vaatimia erityisiä syitä, joten lupa annetaan kuljettaa kiveä lauantaisin poikkeustapauksissa. Kuormauksesta ja kuljetuksista ja niiden määrästä on raportoitava vuosiraporteissa. Samoin melumallinnuksen mukaiset asiat on huomioitu toiminta-ajoissa. Tiedottaminen vähentää valituksia.

Määräykset (12-16) pölyhaittojen vähentämiseksi on annettu terveys- ja ympäristöhaittojen ehkäisemiseksi. Määräyksillä laitteistojen suojuuksista, pölynpoistojärjestelmän kunnossapidosta ja tarkkailusta sekä toiminnan keskeyttämisestä mahdollisten häiriöiden sattuessa vähennetään haitallisten pölypäästöjen määrää ratkaisevasti.

Kivituotevarastojen ja kuormien käsittely kastelemalla tai peittämällä sekä kuljetusreitien kastelu ehkäisevät pölypäästöjä. Toiminnanharjoittaja on velvollinen noudattamaan ilman laadusta annettuja asetuksia 38/2011 ja 480/1996. Hengitettävien hiukkasten osalta (PM_{10}) noudatetaan 24 tunnin laskenta-aikaa ja pienhiukkasten osalta ($PM_{2,5}$) kalenterivuotta. Määräyksillä varmistetaan, ettei toiminnasta aiheudu terveyshaittaa tai elinympäristön terveellisyyden vähenemistä.

Laitoksen aiheuttama melu ei saa ylittää valtioneuvoston päätöksessä 993/1992 annettuja melun ohjeita. Toiminnanharjoittaja on velvollinen noudattamaan MURAUUS-asetusta (VNa 800/2010) ja siinä olevia määräyksiä melun vähentämiseksi. Lupamääräyksiin (17-18) vähennetään meluhaittoja ympäristöön ja lähiasutukselle. Murskaimen ja varastokasojen sijoittamisella ja laitteiston suojuuksilla vähennetään melun leviämistä laitosalueelta lähimpiin häiriintyviin kohteisiin. Mittauksin on osoitettava melutaso aloitettaessa toimintaa, koska mittauksen avulla voidaan lähimpien kiinteistöjen suojaustarvetta, meluntorjunnan riittävyttä ja kokonaismelutasoa.

Lupamääräys (19) on tarpeellinen, koska ennen toiminnan aloittamista on syytä tehdä katselmukset ja mittaukset, jotka palvelevat mahdollisten haitankärsijöiden lisäksi myös toiminnanharjoittajaa. Katselmuksen avulla saadaan käyttöön tiedot ennen laitoksen käynnistämistä vallinneesta tilasta. Katselmuksen on tarpeellinen mahdollisten korvausvaatimusten arvioimiseksi ja rakennusten omistajien oikeusturvan varmistamiseksi. Ensimmäisillä mittauksilla todennetaan tärinän vaikutukset lähikiinteistöihin ja voi-

daan osoittaa sopivat mittauspaikat jatkuvatoimisille mittauksille.

Jätteitä koskevat lupamääräykset (20-21) on annettu jätelain tavoitteiden toteuttamiseksi. Jätehuolto on järjestettävä siten, että jätteitä syntyy mahdollisimman vähän eikä niistä aiheudu vaaraa tai haittaa ympäristölle tai terveydelle. Vaarallisia jätteitä ei saa sekoittaa keskenään. Ne on toimitettava käsiteltäviksi asianmukaisen viranomaisluvan omaavaan laitokseen.

Toiminnan seurauksena ei saa aiheutua maaperän tai pinta- ja pohjavesien pilaantumista. Kaluston, öljytuotteiden ja muiden ympäristölle haitallisten aineiden huolellinen säilytys ja käsittely on varmistettava riittävin teknisin ratkaisuin ja lupamääräyksillä. Koska toiminto sijoittuu Palonummen ottamon kaukosuojavyöhykkeelle, on tarpeen saada erillinen selvitys koneiden ja kaluston sijoittamisesta ja tankkauspaikoista ottamon suojavyöhykkeiden puolelle. Tällöin on mahdollista käyttää vähemmän öljytuotteita ja vähentää täten riskiä pohjavedelle. Nyt kuormauskalusto on merkitty naapurikiinteistölle, johon ei ole osoitettu hallintaoikeutta hakemuksissa. (22-29).

Maaperän, kivilajin sekä lausuntojen takia on hakemuksessa esitettyä vesienvalvontaa tarkistettu ja annettu tarpeelliset lupamääräykset. Kaivovesien laadun ja korkeuden tarkkailulla valvotaan talousvesien riittävyttä ja varmistetaan veden käyttökelpoisuuden säilyminen. Saatujen tulosten perusteella tarkkailuväliä voidaan jatkossa tarvittaessa hakemuksesta harventaa ja analyysivalikoimaa muuttaa tulosten niin salliessa.

Toiminnanharjoittaja on ympäristönsuojelulain 8 §:n nojalla velvollinen käyttämään parasta käyttökelpoista tekniikkaa ja seuraamaan sen kehittymistä toimialalla (lupamääräys 30). Toimintaa on harjoitettava ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi tarkoituksenmukaisia ja kustannustehokkaita työmenetelmiä käyttäen.

Poikkeus- ja häiriötilanteista tiedottamisesta on tarpeen antaa lupamääräys (31). Toiminnan on perustuttava varovaisuuteen, huolellisuuteen ja ennaltaehkäisyyn.

Tarkkailumääräykset (32-34) perustuvat toiminnanharjoittajan velvollisuuteen olla riittävästi selvillä toimintansa ympäristövaikutuksista, -riskeistä ja haitallisten vaikutusten vähentämismahdollisuuksista. Laitoksen valvonnan järjestämiseksi on annettu lupamääräys käyttöpäiväkirjanpidosta ja raportoinnista valvontaviranomaiselle. Ympäristönsuojelusta vastaavan henkilön nimeäminen on tarpeen valvonnallisista syistä, yhteydenpidon helpottamiseksi ja tiedon kulun turvaamiseksi erityisesti poikkeuksellisissa tilanteissa tai nopeaa reagoitua edellyttävissä vahinkotilanteissa.

Viranomaisvalvonnan turvaamiseksi on annettu määräykset (35-36) toiminnassa tapahtuvista olennaisista muutoksista, toiminnan lopettamisesta tai toiminnanharjoittajan vaihtumisesta. Ennen edellä mainittuihin toimenpiteisiin ryhtymistä niistä on ilmoitettava riittävän ajoissa Salon kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle. Toiminnan lopettamisen jälkeisissä tilanteissa varmistetaan alueen jääminen sellaiseen tilaan, ettei alueelle jää riskiä terveystahasta tai ympäristön pilaantumisesta. Tarvittaessa lupaviranomainen voi antaa erillisiä määräyksiä liittyen toiminnan lopettamiseen.

Jälkihoitoa ja maisemointia koskevat lupamääräykset (37-39) edistävät

maisemointia, pohjaveden suojelua ja alueen palautumista osittain takaisin metsätalousmaaksi. Paras jälkihoito korkeiden yli 20 metristen seinämien maisemoimiseksi on porrastus, jossa portaat luiskataan maamassoilla. Portaat on rakennettava louhimalla ottamisen yhteydessä, sillä jälkikäteen portaiden rakentaminen on mahdotonta ottamisalueelle. Palonummen vedenottamon turvaamiseksi on tarpeen antaa määräyksiä muualta tuodulle humukselle ja muulle maa-ainekselle. Savipitoinen maa-aines ei sovellu jälkihoitoon pääsääntöisesti. Ottamisalueelle on oltava asianmukainen tie (lupamääräys 40).

Kaivannaisjätehuoltosuunnitelmaa koskeva määräys (41) on tarpeen kaivannaisjätettä koskevan valtioneuvoston asetuksen valvomiseksi.

Luvan voimassaoloaika

10 vuotta siitä, kun lupa on tullut lainvoimaiseksi.

Otettava kokonaismäärä

230.000 m³

Vuotuinen otto

23.000 m³

Vakuus

Ennen maa-ainesten ottamista hakijan on annettava lupamääräysten noudattamiseksi seuraava erikseen hyväksyttävä vakuus:

$5,066 \text{ ha} \times 6.100 \text{ €/ha} + 230.000 \text{ m}^3 \times 0,09 \text{ €/m}^3 = 51.603 \text{ €}$.

Vakuus palautetaan lupa-ajan ja lopputarkastuksen jälkeen, kun maisemointi/jälkihoito on asianmukaisesti suoritettu ja hyväksytty.

Tarkastus- ja valvontamaksu

Ottamissuunnitelman tarkastamisesta ja lupakäsittelystä määrätään tarkastusmaksu 6.330 €. Lisäksi hakemuksesta kuuluttaminen lehti-ilmoituksella 600 € eli yhteensä 6.930 €. Vuosittain laskutettava valvontamaksu lasketaan kulloinkin voimassa olevan taksan mukaan.

Nämä maksut ovat Salon kaupunginvaltuuston 22.5.2017 hyväksymän maa-ainestaksan mukaisia.

Sovelletut oikeusohjeet

Ympäristönsuojelulaki (YSL 527/2014) 2, 5-12, 14-17, 19-20, 22, 27, 34, 39, 42-44, 47a - 49, 52-53, 58-62, 66, 70, 83-85, 87, 96, 111-114, 123, 167-168, 170, 190-191, 199, 205 §

Valtioneuvoston asetus ympäristönsuojelusta (713/2014) 2-4, 6, 11-15, 18 §

Maa-ainelaki (555/1981) § 1, 3-7, 10 -16, 16b, 19-21, 23-23b

Valtioneuvoston asetus (VNA) maa-ainesten ottamisesta (926/2005) § 1-4, 6-9 §

Valtioneuvoston asetus ilmanlaadusta (38/2011)

Valtioneuvoston asetus kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta (800/2010)

Valtioneuvoston asetus kaivannaisjätteistä (190/2013) 1-4, 6-8, 12-13, 16 §

Laki eräistä naapurussuhteista (26/1920) § 17

Valtioneuvoston päätös melun ohjeistoista (993/1992)

Valtioneuvoston asetus ilmanlaadusta (38/2011)

Valtioneuvoston päätös ilmanlaadun ohjeistoista (480/1996)

Salon kaupunginvaltuuston 22.5.2017 § 41 hyväksymä maa-ainestaksa

Muutoksenhakuviranomainen

Tähän päätökseen tyytymätön saa hakea muutosta valittamalla Vaasan hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä.

Päätöksen julkipano

Päätös annetaan julkipanon jälkeen.

Lupahakemuksesta tiedottaminen

Päätös

Hakija

Ote päätöksestä

Varsinais-Suomen liitto

Varsinais-Suomen ELY-keskus / ympäristö ja luonnonvarat

Salon kaupunki/kaupunkisuunnittelu

Salon kaupunki/ympäristöterveydenhuolto

Liikelaitos Salon Vesi

Caruna Oy

Salon kaupunki/ympäristönsuojelu

Salon kaupunginhallitus

Muistuttajat

Ilmoitus päätöksestä

Asianosaiset

Ilmoittaminen kunnan ilmoitustaululla

Tästä päätöksestä ilmoitetaan Salon kaupungin ilmoitustaululla www.salo.fi/ilmoitustaulu. Asiakirjat valitusosoituksineen pidetään nähtävillä Halikon virastotalolla, os. Hornintie 2-4, Halikko. Lisäksi päätös löytyy kaupungin internet-sivuilta: www.salo.fi-Päätöksenteko ja talous-Esityslistat ja pöytäkirjat-Rakennus- ja ympäristölautakunta 10.10.2018

Rakennus- ja ympäristövalvonnan johtaja:

Rakennus- ja ympäristölautakunta myöntää Esko Gustafsson Oy:lle maa-ainelain 4 §:n mukaisen luvan maa-ainesten irrottamiseen ja ympäristönsuojelulain 27 §:ssä tarkoitetun ympäristöluvan louhimiseen ja murskaamiseen Salon kaupungin Mäkisaurun kylään tilalle Kyrönmäki 7:19 (734-606-7-19).

Lupa-aika on 10 vuotta. Kokonaisottomäärä on 230.000 m³ ja vuotuinen ottomäärä 23.000 m³.

Toiminnoille myönnetään maa-ainelain 21 §:n ja ympäristönsuojelulain 199 §:n mukainen aloittamisoikeus muutoksenhausta huolimatta.

Toiminnot on sijoitettava ja mitoitettava sekä toimintoja on harjoitettava hakemuksissa ja suunnitelmassa esitetyillä tavoilla.

Toiminnassa on noudatettava valmistelusta ilmeneviä määräyksiä 1-41.

Perustelut, sovelletut lainkohdat, luvan voimassaolo ja taksan soveltamista koskevat kohdat ilmenevät valmistelusta.

Päätös annetaan julkipanon jälkeen. Päätökseen voi hakea muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta.

Päätös:

Rakennus- ja ympäristölautakunta hyväksyi esittelijän päätösehdotuksen.

Maa-ainesuojelupien vakuuksien hyväksyminen

97/02.05.06.02/2018

Rakennus- ja ympäristölautakunta 10.10.2018 § 134

Valmistelija: ympäristönsuojelutarkastaja Anne Kari-Nummi,
anne.kari-nummi@salo.fi, puh. (02) 778 7802.

Ympäristönsuojeluun on toimitettu neljä maa-ainesuojeluvakuutta.
Vakuudet ovat lupapäätöksen mukaisia ja vakuustyyppit hyväksyttävissä.

Liitteessä vakuudet tarkemmin.

Vakuuksien hyväksymisestä peritään niiden saapumishetkellä voimassa olevan Salon kaupungin maa-ainesuojelutaksan mukainen maksu. Voimassa oleva taksu on hyväksytty 22.5.2017 ja sen mukainen maksu on 200 €.

Rakennus- ja ympäristövalvonnan johtaja:

Vakuudet hyväksytään liitteen mukaisesti ja hyväksymisestä laskutetaan taksan mukaisesti 200 €.

Päätös:

Rakennus- ja ympäristölautakunta hyväksyi esittelijän päätösehdotuksen.

Viranhaltijapäätökset

Rakennus- ja ympäristölautakunta 10.10.2018 § 135

Rakennus- ja ympäristölautakunnan kokousjärjestelmään on julkaistu ajalla 12.9.2018 - 9.10.2018 tehdyt viranhaltijapäätökset.

Toimielimellä on oikeus ottaa käsiteltäväkseen asia, jossa alempi viranomainen on tehnyt päätöksen. Otto-oikeudesta säädetään kuntalain 92 §:ssä.

Hallintosäännön 48 §:n mukaan asian ottamisesta lautakunnan käsiteltäväksi voi päättää lautakunta tai sen puheenjohtaja, apulaiskaupunginjohtaja tai kaupunkikehitysjohtaja.

Rakennus- ja ympäristövalvonnan johtaja:

Rakennus- ja ympäristölautakunta hyväksyy päätökset täytäntöön pantaviksi siltä osin kuin ne kuntalain mukaan ovat otettavissa lautakunnan käsittelyyn.

Päätös:

Rakennus- ja ympäristölautakunta hyväksyi esittelijän päätösehdotuksen.

Tiedoksi tulleet

Rakennus- ja ympäristölautakunta 10.10.2018 § 136

Valmistelija: hallintopäällikkö Eeva Koskinen, eeva.koskinen@salo.fi, (02) 778 2307.

Lautakunnalle tuodaan tiedoksi seuraavat asiat:

Turun hallinto-oikeus 19.9.2018/18/0269/1. Rakennus- ja ympäristölautakunta on 11.10.2017 (Dno 1915/2017) hylännyt naapureiden oikaisuvaatimuksen koskien kiinteistöille 439-1-141 ja 439-1-81 myönnettyä käyttötarkoituksen muutosta, jossa puutyöverstaan ja varastorakennuksen tiloja muutetaan työ/harrastetiloiksi, joissa voidaan myös säilyttää ja kunnostaa ajoneuvoja. Naapurit valittivat lautakunnan päätöksestä Turun hallinto-oikeuteen. Hallinto-oikeus hylkää valituksen ja katselmuksen toimittamista koskevan vaatimuksen.

VARELY/1112/2018, 28.9.2018, YSA 240 764, Varsinais-Suomen ELY-keskuksen päätös Pormestarin luonnonsuojelualueen perustamisesta. Kiikala, 734-708-2-63, noin 1,4 ha, METSO-kohde. 3147/11.01.04.01/2018

VARELY/811/2018, 28.9.2018, YSA 241 448, Varsinais-Suomen ELY-keskuksen päätös Jäpin luonnonsuojelualueen perustamisesta. Kiikala, 734-708-6-5, noin 0,87 ha, METSO-kohde. 3148/11.01.04.01/2018

Kaupunginlakimiehen virka (vakanssi 700 004, dno 3158/2018), virka on julistettu haettavaksi kaupungin nettisivuilla ja kuntarekry.fi:ssä 2.10.2018, ilmoitus virasta laitettu Turun Sanomiin ja Kuntalehden nettisivuille. Hakuaika päättyy 23.10.2018.

Rakennus- ja ympäristövalvonnan johtaja:

Merkitään tiedoksi.

Päätös:

Lisäksi esittelijä toi tiedoksi seuraavan asian:

Etelä-Suomen Aluehallintoviraston päätös nro 154/2018/2 Dnro ESAVI/78/2017, antopäivä 9.10.2018, (Dyn Dno 51.11.03.03.01/2017) Pohjaveden ottaminen Kalattomannotkon ja Kaskistonnummen pohjavedenottoa Kaskiston pohjavesialueelta, Somero ja Salo. Liikelaitos Salon Vesi pyytänyt lupaa pohjavedenottoon Kalattomannotkon ja Kaskistonnummen vedenottoa yhteensä 1 000 m³/vrk kuukausikeskiarvona laskettuna Salon ja Someron kaupungeissa. Aluehallintovirasto hylkää hakemuksen.

Rakennus- ja ympäristölautakunta hyväksyi esittelijän päätösehdotuksen.

OIKAISUVAATIMUSOHJEET JA VALITUSOSOITUS**MUUTOKSENHAKUKIELLOT****Kieltojen perusteet**

Seuraavista päätöksistä ei saa tehdä kuntalain 136 §:n mukaan oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Pykälät:

125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 135, 136

Koska päätöksestä voidaan tehdä kuntalain 134 §:n 1 momentin mukaan kirjallinen oikaisuvaatimus, seuraaviin päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla:

Pykälät:

134

Hallintolainkäyttölaki 5 § 1 mom./muun lainsäädännön mukaan seuraaviin päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla:

Pykälät ja valituskieltojen perusteet:

OIKAISUVAATIMUSOHJEET**Oikaisuvaatimus-
viranomainen
ja -aika**

Seuraaviin päätöksiin tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen Viranomaisen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, osoite ja postiosoite

Salon kaupungin rakennus- ja ympäristölautakunta
PL 77, 24101 Salo
puh. 02 7781
sähköposti: kirjaamo@salo.fi
käyntiosoite: Hornintie 2 - 4, 24800 Halikko
aukioloajat: ma - to 8.00 - 16.00, pe 8.00 - 14.45

Pykälät:

134

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

**Oikaisuvaatimuksen
sisältö**

Oikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimus perusteineen ja se on tekijän allekirjoitettava.

VALITUSOSOITUS**Valitusviranomainen
ja valitusaika**

Seuraaviin päätöksiin voidaan hakea muutosta kirjallisella valituksella. Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen saa hakea muutosta kunnallisvalituksin vain se, joka on tehnyt oikaisuvaatimuksen. Mikäli päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, saa päätökseen hakea muutosta kunnallisvalituksin myös asianosainen sekä kunnan jäsen.

Valitusviranomainen, osoite ja postiosoite

Turun hallinto-oikeus
Sairashuoneenkatu 2-4 / PL 32
20101 Turku
turku.hao@oikeus.fi

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa:
<https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Kunnallisvalitus, pykälät:		Valitusaika	
		päivää	
Hallintovalitus, pykälät:		Valitusaika	
132, 133		30 päivää	
Muu valitusviranomainen, osoite ja postiosoite Vaasan hallinto-oikeus PL 204, 65101 Vaasa	Pykälät	Valitusaika	
	132-133	30	päivää

Valitusaika alkaa päätöksen tiedoksisaannista.

Valituskirjelmä

Valitus tehdään kirjallisesti. Valituskirjelmässä, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi; sekä
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan

Valituskirjelmässä on ilmoitettava valittajan tai kirjelmän muun laatijan nimi ja kotikunta sekä postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä. Sähköistä asiakirjaa ei kuitenkaan tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjistä eikä asiakirjan alkuperäisyyttä taikka eheyttä ole syytä epäillä.

Valituskirjelmään on liitettävä

- päätös, johon haetaan muutosta, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen on tarvittaessa liitettävä valtakirja (HLL 21 §).

Valitusasiakirjojen toimittaminen

Valitusasiakirjat on toimitettava valitusviranomaiselle valitusajan kuluessa ennen sen viimeisen päivän virka-ajan päättymistä. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valitusasiakirjat toimittaa ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä.

Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille valitusajan kuluessa.

Valitusasiakirjat voi toimittaa myös: nimi, osoite ja postinumero Pykälät

Valitusasiakirjat on toimitettava 1): nimi, osoite ja postinumero Pykälät

Oikeudenkäyntimaksu

Valituksen käsittelystä hallinto-oikeudessa peritään oikeudenkäyntimaksu 250 euroa. Jos hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi, oikeudenkäyntimaksua ei peritä. Maksua ei myöskään peritä, jos asianosainen on laissa vapautettu maksusta. Maksuvelvollinen on asian vireillepanija ja maksu on valituskirjelmäkohtainen.

Valitus markkinaoikeudelle Oikeudenkäyntimaksu on 2000 euroa.

Jos markkinaoikeudessa käsiteltävässä julkisia hankintoja koskevassa asiassa hankinnan arvo on vähintään 1 miljoona euroa, käsittelymaksu on 4 000 euroa. Jos hankinnan arvo on vähintään 10 miljoonaa euroa, käsittelymaksu on 6 000 euroa.

Yksityishenkilön oikeudenkäyntimaksu markkinaoikeudessa on 500 euroa.

Julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016) sekä vesi- ja energihuollon, liikenteen ja postipalveluiden alalla toimivien yksiköiden hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1398/2016) soveltamisalaan kuuluvassa muutoksenhakuasiassa peritään markkinaoikeudessa 2 §:ssä säädetyn maksun sijasta 500 euroa, jos muutoksenhakuasia poistetaan käsittelystä antamatta pääasiasta ratkaisua, se jää tutkimatta tai se jää sillensä.

Lisätietoja Yksityiskohtainen oikaisuvaatimusohje/valitusosoitus liitetään pöytäkirjanotteeseen.

---

1) Jos toimitettava muulle kuin valitusviranomaiselle.